

flacăra

anul XXXVI
46 (1 691)
13 noiembrie
1987

Saptaminal editat de Frontul Democratiei și Unității Socialiste

La 15 noiembrie, țara votează

ieri dimineața
**Tovarășul
Nicolae Ceaușescu,
împreună
cu tovarășa
Elena Ceaușescu,
a început
vizita oficială
de prietenie în
Republica Socialistă
Federativă
Iugoslavia**

La ora cînd revista noastră intra în tipar, se desfășurau primele momente dintr-o nouă și importantă filă a cronicii prieteniei româno-iugoslave, pe care o vom prezenta pe larg în numărul nostru viitor

Alegerile de la 15 noiembrie, act constituțional fundamental și eveniment politic de mare însemnătate în viața întregii țări, constituie o nouă și puternică manifestare a democrației noastre muncitorești-revoluționare. Ele reprezintă un strălucit prilej de reafirmare a voinței și hotărîrii întregului nostru popor de a acționa într-o indestructibilă unitate în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru continua înflorire a statului nostru socialist, pentru progresul și înflorirea scumpei noastre patrii, pentru înaintarea ei neabătută pe calea socialismului și comunismului.

Fundamentîndu-și platforma electorală pe hotărîrile Congresului al XIII-lea al partidului, pe programele de dezvoltare economico-socială pînă în 1990 și, în perspectivă, pînă în anul 2000, Frontul Democratiei și Unității Socialiste își întemeiază vibrantul apel politic cuprins în manifestul adresat alegătorilor pe voința de acțiune și pe unitatea de gînd și faptă a tuturor fiilor acestui pămînt, constituiți în marele bloc de granit al națiunii noastre socialiste.

Realismul acestui program politic își regăsește un argument de prim ordin în chiar elocventul bilanț al anilor care s-au scurs de la ultimele alegeri. În contextul crizei economice mondiale, una dintre cele mai acute din istoria acestui veac, România socialistă și-a menținut în toți acești ani, prin nobila dăruire a tuturor fiilor ei, un ritm statornic de înaintare, de dezvoltare economică. Am dezvoltat o industrie competitivă prin accentuarea, tot mai puternică, a factorilor calitativi, și am dezvoltat o agricultură modernă, de înaltă productivitate. Știința a devenit o redutabilă forță de producție. S-au produs, în acești ani de muncă rodnică, ample prefaceri în viața orașelor și satelor țării, dintre care multe arată astăzi înnoite din temelii. În același timp, ca țară devotată idealurilor socialismului și comunismului, ale păcii și progresului

mondial, prin glasul cel mai autorizat al ei, prin inițiativele și demersurile președintelui Nicolae Ceaușescu, România și-a adus o contribuție de primă însemnătate la soluționarea unor probleme ale lumii politice internaționale, în efortul de asigurare a păcii pentru toate popoarele și pentru triumful, în relațiile dintre state, a principiilor statuate de dreptul internațional, pentru relații de prietenie și colaborare între toate națiunile lumii.

Ambițioasele noastre proiecte pentru ziua de mîine se întemeiază pe astfel de certitudini, pe aceste realități pregnante, incontestabile, iluminate de adevărul că omul și fericirea lui reprezintă esența și scopul întregii noastre politici. De aceea, chemările lansate de Frontul Democratiei și Unității Socialiste către oamenii muncii din toate domeniile construcției naționale, chemări care înseamnă efortul edificării acelei noi calități a muncii și vieții, fixată de cirmaciul destinului nostru național ca supremă emblemă a gestului creator al românilor în istoricul ceas pe care-l parcurgem, își găsesc în toate conștiințele un profund și amplu ecou. Aceste chemări vor fi îndeplinite exemplar, și cea mai semnificativă mărturie în acest sens o reprezintă strălucitele fapte de muncă prin care oamenii de pe întreg cuprinsul țării întîmpină apropiata Conferință Națională a partidului și aniversarea a 40 de ani de la proclamarea Republicii.

Cu conștiința că progresul rîvnit de noi toți depinde de hărnicia și abnegația tuturor, votul de la 15 noiembrie reprezintă în primul rînd o investiție a poporului în el însuși. Votînd candidații Frontului Democratiei și Unității Socialiste, votăm — printr-un suprem gest civic și de înaltă responsabilitate patriotică și comunistă — pentru viitorul țării, pentru bunăstarea, pacea și fericirea ei.

Între candidați și alegători — un amplu dialog despre datorie și răspundere

Să dăm votul nostru celor mai buni!

Cu cine stai în balanță

Ce se mai întâmplă pe la Iernut? Întreb, cu gândul de a-mi face loc, măcar pentru cîtova clipe, printre atîtea treburi ce solicită un primar de țară, într-o zi de toamnă. Primarul Vasile Cornea, omul fără astimpăr, omul care, în 8 ani, a făcut dintr-o comună un oraș în lege, îmi prezintă lista candidaților propuși în adunările cetățenești pentru alegerile ce se apropie. Se oprește la Circumscripția nr. 10. Cu umorul său, de Moromete ardelen, în care pune zeci de subînțeleși și un hățș de aparente paradoxuri, mă îndeamnă să citesc atent numele celor doi propuși. Cei doi „în concurență”. Repet, cu voce tare: Lazăr Burciu, Constantin Stuparu. Mă ajută să descifrez tîlcul. „Burciu? Sau Stuparu?”. Toată lumea se preocupă de această întrebare. Alegerea va fi grea, precizează, deși locuitorii din Iernut, ardeleni înțelepți și încercați de istorie, știu să cumpănească și știu să cîntărească omul. Cit de sever! După fapte sale.

Cei doi, sînt de vîrstă aproape egale. Ingineri pentru piine. Lazăr Burciu este inginer de mecanică agricolă. Este mecanicul șef al Întreprinderii de nutrețuri combinate de pe teritoriul comunei. Fabrică de rang republican. Constantin Stuparu este inginer agronom și, de cîțiva ani, președintele C.A.P. Iernut, una dintre cele 4 gospodării agricole de pe teritoriul comunei. Cu pămînt mult și probleme pe măsură, pe care se străduiește să le stăpînească teameinic. Și reușește. El și-a asumat curajul, de pildă, al unor culturi întinse de plante medicinale, întemeind una dintre cele mai mari ferme din centrul Transilvaniei. Niciunul nu este localnic. Veniți prin repartiție, emanați de rosturile profesiunii căreia s-au dedicat, fac parte din primele generații de specialiști pentru satul românesc. Ca și mulți dintre aceștia, s-au înrădăcinat în „patria” muncii lor. Și pentru că s-au devotat ei, oamenii i-au adoptat. Cu totul, cu sufletul. Si-au înălțat case — simbolul

statorniciei la români — în Iernut și s-a întimplat să le așeze pe aceeași ușiță, în aceeași circumscripție. Partea dăruii lor profesionale se răsfrînge în economia localității și astfel în starea ei de prosperitate, zestrea lor de inteligentă, de căutări, de neodișnă pentru bunul mers al lucrurilor în locurile unde au fost puși și de care răspund. Ca și spiritul de buni gospodari și de noi apostoli și mentori ai satului modern. Ca și spiritul de buni cetățeni, de intelectuali care își înțeleg menirea iar din acest unghi și rostul lor în spațiul unde trăiesc. Să fie modele de viață, și modele de aport la viața localității.

Toată lumea din Iernut știe, și vorbește cu admirație, despre amintirile lăuate de inginerul Lazăr Burciu în străinătate, la Benghazi, în Orientul Mijlociu. Timp de 2 ani a răspuns și a condus o mare fabrică de nutrețuri combinate din Libia, construită de o reputată firmă europeană. Grupa de mecanici și electricieni români de sub conducerea sa a lucrat tot timpul la nivelul performanței, atingînd recorduri mondiale recunoscute. Pentru inginerul Burciu, autoturul, în țară, al unei instalații-fabrică, unicat în ramură, ce rezolvă mecanizat (cu 6 muncitori calificați în loc de 100 necalificați) descărcarea, batozarea, depozitarea boabelor în silozuri, măcinarea cocenilor, absorbția prafului, separarea de resturi vegetale, a știuleților de porumb, cu o productivitate de 60-80 tone pe oră, nu era nici o dificultate. Competența și tenacitatea învinge orice prag al rezistenței. Un om care și-a exersat voința pînă la limitele cele mai înalte, este, desigur, un învingător. Înainte de a pleca în străinătate, în 4 luni, a învățat limba engleză. Cursul intensiv nu era un fapt nou pentru sine, toată devenirea sa profesională este un curs intensiv, un maraton al învățării, la lumina nopților albe. A plecat la 11 ani de-acasă, dintr-un sat din județul Cluj, despărțindu-se de

ceilalți 8 frați. Doar școala profesională pentru mecanizatori agricoli a făcut-o „la zi”, în rest, un sir de nopți în bănci și deasupra cărții. După ce cobora de pe un tractor, după ce părșea un atelier, după numeroase și numeroase ore de muncă. Școala de maștri, liceul, facultatea. Fostii săi profesori de la Agronomia din Cluj-Napoca îi trimit studenți în practică, studenți pentru pregătirea proiectelor de licență, stagii... Sectorul mecanic de la I.N.C. Iernut, fiind, un gir al competenței, al ideilor tehnice, al lucrului teameinic făcut. Ingerul de prestigiu de la locul de muncă, se pierde, cînd iese din program, prin mulțimea de oătăni modeste și anonimi de pe străzile satului. Dă binete la toată lumea, salută cu respect pe cei mai în vîrstă, este vecinul gata să dea o mină de ajutor cui i-l cere sau are nevoie de el, este soțul ponderat și înțelegător al soției sale, este tatăl grijuliu, citeodată sever, citeodată inundat de o tandrete, fără margini și de fericirea nespusă de a avea doi copii reușiți. acum, atât de mari, cu viața luată în propriile miini. La 49 de ani, poate să trăiască din plin sentimentul că a făcut ceva, că lasă ceva în urma sa. Mai este cetățeanul care a contribuit mult, foarte mult, pentru împlinirea la Iernut, a unei mari necesități și mai vechi dorințe: apă pentru toți. Apă prin conducte în casele oamenilor. Este, deocamdată, un început, conductele pe o lungime de 8 km din cartierul de sud. Vor urma. Ca și pînă acum prin munca și contribuția tuturor. Este încredințat că civilizația unei localități și aspirația satului românesc începe cu cîteva dotări fundamentale — apă în casă, canalizare, medicii statornici, rețea comercială și de servicii bine pusă la punct, sistematizarea străzilor și chiar încălzire centrală. „Este ceea ce ne-am propus și noi la Iernut într-un program edilitar-gospodăresc, cu unele obiective deja împlinite. Dacă e un gând ideal (și firesc), nu e nici de cum idealist. Îl vom realiza, la soara viții noastre de fiecare zi”.

Un fapt real și un fapt ideal, concretizînd democrația participării la viața socială a noastră, a tuturor.

CICI IORDACHE-ADAM

unor mini-concerte la liceu, pentru locuitorii cartierului. Am încercat să ne gîndim la toate și le-am prezentat alegătorilor, în împlinirile noastre, toate aceste planuri. În

rest, am dorit să-i asigurăm că, oricare dintre noi va alegea ca deputată, ne vom strădui la fel.

LIANA MOLNAR

Să nu pierzi pasul

Sînt motive ca Baroti Ludovic, primarul comunei Ciurman, județul Harghita să n-aibă emoții în actuala campanie electorală. I-ar da dreptul la asta nu numai experiența cîtorva mandate (este primar din 20 octombrie 1980), ci, mai ales, conținutul muncii pe care, cu pricepere și devoțiune, a desfășurat-o în acest răstimp.

Cînd sătenii l-au chemat acasă după un an și jumătate de frunța obștii împlinise 13 ani de muncă în industria lemnului. Din lemn putea face orice, îl șlefua după voie, dar se îndoaia că se pricepe la fel și la oameni, chiar dacă — sau cu atât mai mult cu cit — îi erau rude, vecini sau prieteni. „Un om singur nu poate face minuni, și de-aceia am început prin a-i rechema acasă pe toți cei care fusesem plecați prin alte locuri. Aveam datorie în primul rînd față de comuna noastră, aici trebuia să ne-arătăm forța și priceperea”, îmi spune sfîtos Lajos Baroti.

În '82 s-a dat în folosință un prim bloc cu 12 apartamente; apoi o școală — model sau tip urban — cu 16 săli de clasă, pe 2 nivele, dotată cu aparatură de ultimă oră (televizoare, aparate de proiectie, inclusiv celebrul mini-computer care este tot mai căutat astăzi), s-a construit o sală de sport și s-a modernizat patinoarul (care înglobează acum un minihotel și aparatură de cronometraj electronic). Anual, sînt invitați aici artiști din toată țara care lasă drept „mulțămire” cîte o lucrare de artă plastică, astfel că începe să se închege un muzeu. Comuna a achitat deja pentru anul viitor 15 abonamente pentru spectacolele ce le vor susține aici teatrele din Oradea, Timișoara, Cluj-Napoca...

Ciurman este printre puținele comune care fac produse pentru export: mai multe mii de dolari anual de pe urma articolelor de mobilă și lemnărie. Există aici coșcărie, blănărie, atelier de dărăcit și chiar de țesut stofă din lînă (se poate da lînă-fuior și se primește în schimb stofă la metraj de diferite grosimi). Ca să mai pun un semn al exclamării, spun că tot aici s-a înființat un atelier de ambalat prafuri chimice (primite de la Orăștie și livrate la Covasna) — idee care nu știu prin ce mecanism poate apărea!

O carieră de piatră brută și alta pentru gibrulă intruchipează ceea ce se numește „a scoate bani din piatră seacă”.

În total, producția marfă industrială a comunei Ciurman a fost anul trecut de 64,62 milioane lei — ați citit bine, aproape cît o fabrică. (De fapt, chiar o fabrică este marea nostalgie a primarului — să vadă reunite o dată și într-un loc toate atelierele răspîndite prin casele oamenilor).

Averea comunei a crescut simțitor: 3 tractoare, 6 remorci, o basculantă în cariera de piatră și un buldo-excavator. Cu acesta din urmă e o poveste întregă. A trebuit să convingă pe foarte mulți că îi

este necesar și că are bani să-l cumpere: făcuse socoteala simplă că mai bine cumpără unul „personal”, al primăriei, decît să tot plătească chirie. A reușit pînă la urmă. L-a adus acasă de la Oradea și l-a pus la treabă; acum costul lui este deja amortizat prin lucrările pe care le face. Și ce lucrări face? „În curțile oamenilor e numai apă minerală. Oriunde am forat — apă minerală! E o pacoste — roade țevile, trebuie mai mult săpun, mai multă sodă și leș la spălat. Oamenii aveau nevoie de apă-apă. Și-atun-am săpat conductă din munte de la pîrîul Șumuleu Mare — 7 km deja, conductă de 30 tip urban, cadere liberă de 39 m altitudine, 3,9 atm presiune: optim pentru țara lumea. Avem 22 km de străși și pe toate va trece conductă cu apă. Buldo-excavator funcționează de 2 ani înapoi. Am trimis, pentru ast scrisoare de mulțămire și felicitare la I.M. Oradea. M-am gîndit că dacă s-o defecta: am audiență chiar la fabrică!”.

La toate se gîndește primarul. Chiar și la educația copiilor: la școală există un tablou urias cu toți absolvenții din 1950 încoace, în dreptul fiecărui fiind trecut ce-a făcut și ce face fiecare în viață. La fel, de la sala de sport poți afla că din Ciurman a plecat 26 de hochești care au activat sau activează în divizia A, 5 fiind în prezent în lotul echipei Dinamo.

În Ciurman se practică mod organizat hocheiul, pop cele (teren cu două piste); și hul; există 6 echipe de fotbal, o secție de atletism, alta de handbal feminin. În curs de formare un club sportiv de călărie („peste terenii vom face aici concurs horpic!”) și în curs de amenajare o „linie” de teleschi („lecul e ales, materialele — cumpărate, mai urmează montajul!”). Printre activități sportului: Alexandru Munteanu (fotbal), Nagy Zoltan (șah), Ianoși Nicolae (pique), Martha și Ludovic Demokos (atletism, hochei handbal). El însuși fost sportiv („am făcut atletism, scđ handbal — am făcut de toate!”), primarul Ludovic Baroti are o frumoașă și respectabilă deschidere spre sport încurajîndu-l, susținîndu considerîndu-l o preocupare demnă de respect a oamenilor.

„În sport, toată lumea e mișcare. La fel trebuie să fie și la treabă. Deci dacă ești cum e în sport, se-nvață cu e și la treabă”.

Dinamismul, mișcarea, rîmul par a fi trăsăturile esențiale ale vieții la Ciurman. Față de toate acestea, n-a reușit, poate, decît un fel de „dare de seamă” cam stacată, chiar demnă de o campanie electorală. Să nu mă dăzic: dac-aș fi printre cei 3 625 de alegători (4 998 locuitori) ai comunei Ciurman, vota cu încredere pe toți care fac din această așezare mîndrie a județului și a țării. Drept pentru care semnez

OCTAVIAN ȘTIREANU

„Ne vom strădui la fel”

Emoțiile sînt declarate de la bun început și par firești la un posibil început de drum. Afiț Mihaela Manta cît și Cătălina Andrei sînt, după cum mă înștiințează zîmbind, „debutante”.

Emoții au avut și la întîlnirile cu alegătorii, ceea ce a stîrnit un val de simpatie, ca și entuziasmul de a le sta alături, indiferent de cea care va fi aleasă, în treburile, nu întotdeauna simple, pe care le are pe agenda sa de lucru un deputat. Pentru că cele două profesoare (Mihaela Manta este inspecitoare la Inspectoratul școlar județean, iar Cătălina Andrei directoare adjuncă a liceului A.I. Cuza) nu pot afirma că au prea multă experiență în ceea ce privește problemele unei circumscripții, discuțiile nu s-au mîrginit doar la propuneri.

La drept vorbind, dacă te gîndești că circumscripția 12 înseamnă o parte din centrul orașului, că pe teritoriul său se găsesc instituțiile cu care viața culturală a Iașului se mindrește, iar edificiile respective sînt adevărate monumente de arhitectură — de-ar fi să amintim doar Filarmonica, Opera sau Teatrul Național — înțelegi bine sentimentele încercate de cele două

candidate la alegerile de deputați. Din discuție reiese, nu doar că se cunosc și se respectă reciproc, dar fiecare apreciază în așa măsură activitatea celeilalte, încît Cătălina Andrei este sigură că va fi aleasă ca deputată Mihaela Manta și... invers. Asta nu înseamnă că nu s-au implicat deja, amîndouă și pe-de-a-ntreregul, în treburile cartierului.

— Am discutat mult în întîlnirile pe care le-am avut cu locuitorii, nu doar problemele de uz gospodăresc, ci și soluționarea lor. Sînt o serie de treburile care se pot rezolva doar cu concursul cetățenilor, fără a antrena competența altor factori. Parcurile — e doar un exemplu — pot căpăta astfel, o nouă înfățișare. Oamenii s-au dovedit — îmi spune Mihaela Manta — foarte bine documentați și în ceea ce privește materialele refozabile, făcînd o serie de propuneri pentru colectarea și valorificarea lor. S-a mai pus problema calității reparațiilor curente de la imobile, ca și a străzilor, cei prezenți exprimîndu-și dorința ca Asociațiile de locatari și Comitele cetățenești să fie mai mult implicate, mai „băgate în seamă”, să

fie prezent și un reprezentant de-al lor la recepționarea acestor lucrări.

Dincolo de propunerile cetățenilor, cele două candidate au privit străzile, parcurile, clădirile și bulevardele circumscripției cu un ochi de gospodină, părerea lor fiind că o femeie are un spirit de observație foarte dezvoltat cînd este vorba de ordine și curățenie. Și-au făcut o serie de planuri pentru viitor, pe care mă roagă să le notez „în bloc”, n-are importanță a cui dintre ele două a fost ideea, important este că din ce au gîndit este bine să cîștige circumscripția.

— Sînt o serie de oameni extrem de ocupați, este adevărat, la locurile lor de muncă. Totuși, fiecare poate, dacă vrea, să-și facă puțin timp și pentru problemele gospodărești, iar experiența lor, sîntem sigure, ne-ar fi de mare folos. În fond, sînt solicitați pentru strada lor, pentru cartierul lor — și cine nu dorește să locuiască într-o zonă frumoasă și bine gospodărită? Ne-am gîndit, de asemenea, că trebuie profitat de faptul că pe teritoriul circumscripției se află Liceul de artă. Estetica cotidianului înseamnă și așeze frumoase. Sînt mulți elevi extrem de talentați care, cu siguranță, ar răspunde cu entuziasm dacă ar fi solicitați. Avem niște idei legate și de organizarea unor expoziții, ba chiar și a

Expresie

a politicii de pace

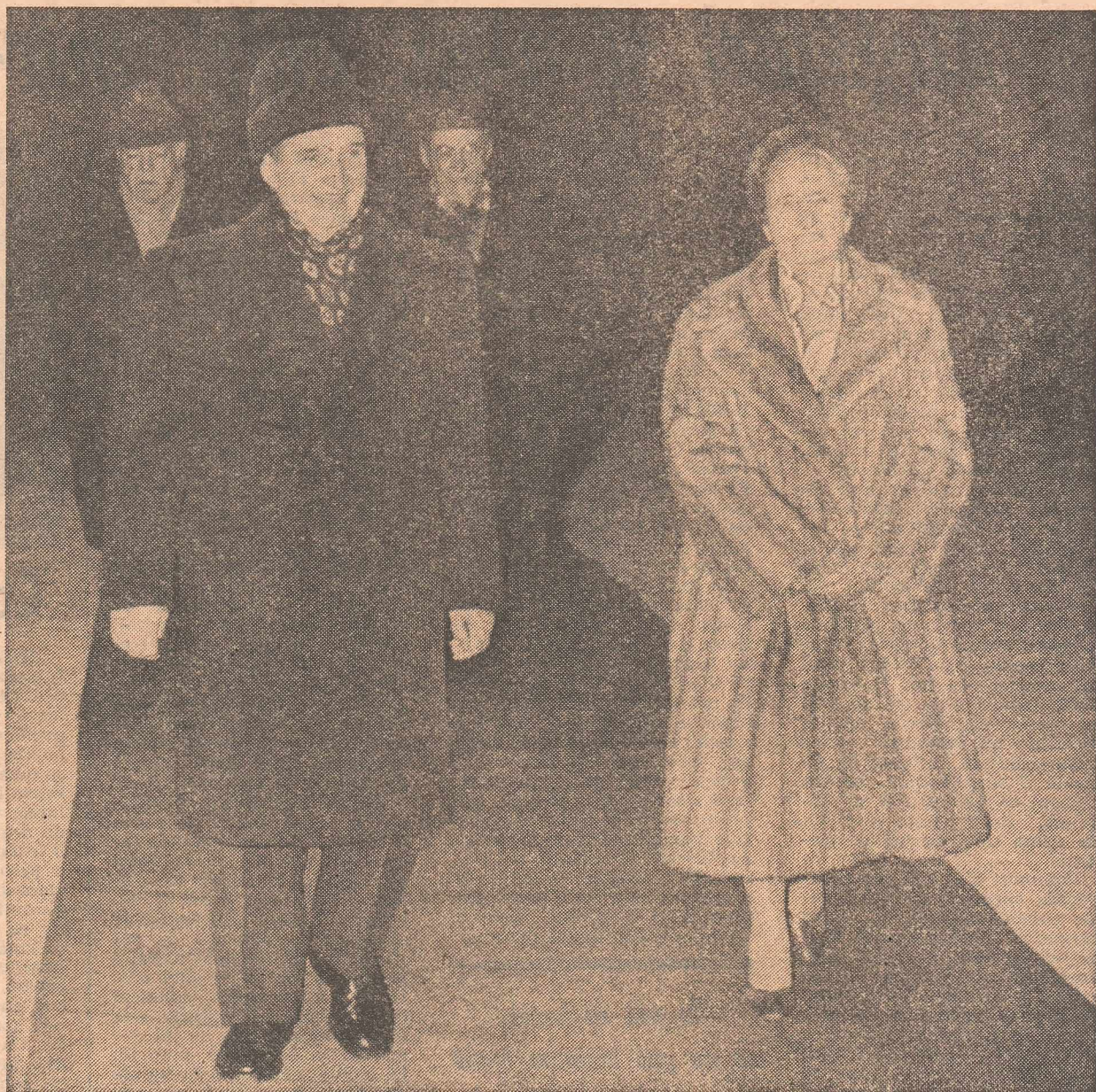
a României,

însemnată contribuție

la dezvoltarea

gîndirii și acțiunii

revoluționare

Pe Aeroportul Otopeni, la întoarcerea în patrie

După cum este cunoscut, în cursul săptămîinii trecute, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a participat, în fruntea unei delegații de partid și de stat, la festivitățile prilejuite de cea de-a 70-a aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Prin activitatea, descurată în zilele acestor marșuri sărbătorești de conducătorul partidului și statului nostru în fruntea delegației române, s-a afirmat, ca de atîtea ori, preocuparea României pentru destinul planetei, pentru viitorul popoarelor, pentru o lume de mîine mai dreaptă și mai bună, luminată de soarele înțelegerii și păcii.

Cele două magistrale cuvîntări rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu, întîlnirile cu personalități politice din diferite țări au stîrnit un ecou puternic în rîndul participanților, al opiniei publice mondiale. Au ieșit cu pregnanță în evidență politica consecventă, principială promovată de România Socialistă, concepția științifică, novatoare, de mare profunzime a tovarășului Nicolae Ceaușescu privind gravele probleme cu care se confruntă astăzi omenirea. S-au evidențiat cu acest prilej vechile lăsturi statornicite de istorie între poporul nostru și popoarele sovietice, sentimentele de solidaritate revoluționară care le-au unit de-a lungul vremii. Secretarul general al partidului nostru a transmis, în numele întregului popor calde felicitări poporului sovietic cu prilejul aniversării Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, a dat o înaltă apreciere realizărilor obținute de acesta în edificarea unei noi orînduirii și a adresat urări de noi succese pe calea socialismului și comunismului. O importanță deosebită, în acest context a avut-o întîlnirea dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Mihail Gorbaciov, desfășurată într-o atmosferă

caldă, prietenească, și care a însemnat un rodnic schimb de păreri și informații privind problemele actuale ale construcției socialiste, din cele două țări, precum și analizarea căilor de dezvoltare pe și mai departe a colaborării multilaterale româno-sovietice. O atenție deosebită s-a acordat problemelor privind înfăptuirea înțelegerilor convenite cu prilejul dialogului la nivel înalt din anul acesta de la București. A fost reafirmată dorința reciprocă de a lărgi și întări în continuare conlucrarea în toate sferile de activitate, folosindu-se forme noi, corespunzătoare cerințelor etapei actuale de dezvoltare și potențialului crescînd al celor două țări. Republica Socialistă România și Uniunea Sovietică dau un exemplu de ceea ce înseamnă prietenia și întruajutorarea dintre două popoare vecine ce-și unesc eforturile pentru a pași pe drumul dezvoltării și progresului.

De la tribuna întîlnirii conducătorilor și reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești, socialiste, social-democrate, ai altor forțe politice progresiste, ai mișcărilor de eliberare națională, tovarășul Nicolae Ceaușescu a evidențiat din nou, că într-o lume măcinată de contradicții, între diferite grupări de state, între socialism și capitalism, între țările bogate și sărace, singurul drum al omenirii este conviețuirea pașnică, soluționarea tuturor problemelor litigioase la masa tratativilor unde bunăvoința și realismul să conducă la soluții care să salveze viața pe întreaga planetă. Secretarul general al partidului nostru a reafirmat poziția României conform căreia trebuie făcut totul pentru a impune un nou mod de gîndire și abordare a problemelor păcii și războiului, că în condițiile actuale, sarcina fundamentală o constituie oprirea cursei înarmărilor, trecerea la dezarmare și la lichidarea tuturor armelor nucleare, eliminarea

conflictelor armate din istoria viitoare a societății omenesti. Țara noastră salută și apreciază ca pe un eveniment de însemnată covârșitoare înțelegerea recentă dintre Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii cu privire la semnarea în acest an a acordului pentru eliminarea rachetelor cu rază medie de acțiune și a celor operative tactice din Europa și Asia. Președintele României a subliniat că statele continentului nostru, cel mai mare depozit de focoaase nucleare, trebuie să-și sincronizeze eforturile pentru înlăturarea definitivă a acestor arme, ba mai mult, să se treacă la măsuri practice de reducere substanțială a trupelor și armamentelor convenționale, așa cum România, prin voința întregului popor, a făcut-o încă din 1986. „Noua gîndire presupune desființarea neapărată a blocurilor militare, care nu mai sînt compatibile cu noua realitate, presupune retragerea trupelor străine de pe teritoriile altor state, desființarea bazelor militare străine și respectarea neabătută a independenței, suveranității și egalității în drepturi, renunțarea la amestecul în treburile interne ale altor țări, la forță și la amenințarea cu forță” — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu. România a militat și militază pentru aceste idei luminoase care pot salva viitorul planetei și care trebuie să strîngă rîndurile tuturor forțelor progresiste din întreaga lume.

În concepția clarvăzătoare a secretarului general al partidului nostru, abordarea situației complexe a lumii contemporane trebuie să aibă la bază rezolvarea unui larg evantai de probleme cum ar fi: înlăturarea relațiilor de inegalitate între țări, lichidarea subdezvoltării și situația gravă a datorii externe ale țărilor în curs de dezvoltare, făurirea unei noi ordini economice mondiale. În cuvîntarea sa, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: „Trebuie într-adevăr să acționăm pentru a so-

luciona problemele subdezvoltării nu numai pe calea ajutorului. Este nevoie de o politică nouă, de relații noi de a susține cauza dezvoltării economico-sociale independente a popoarelor. Popoarele din țările în curs de dezvoltare au nevoie de acces la cuceririle științei și tehnicii, au nevoie de ajutor pentru a-și pune în valoare bogățiile în cadrul unei noi diviziuni a muncii, pe bază de egalitate în care să fie stăpîne pe propriile bogății. Pornind de la cerințele coexistenței pașnice trebuie să determinăm toate statele să renunțe la vechea gîndire în ce privește relațiile de inegalitate. Numai așa vom deschide o perspectivă nouă secolului viitor, mileniului al treilea”.

Marea Revoluție Socialistă din Octombrie a deschis o nouă pagină în istoria omenirii, a demonstrat că există o altă cale de dezvoltare, aceea a puterii poporului, fără asuprire și exploatare, în care cei ce muncesc sînt cu adevărat stăpîni ai destinului propriu. Superioritatea noii orînduirii este reliefată și de criza care slăbește continuu societatea capitalistă ce nu-și poate vindeca bolile cronice numite șomaj, inegalitate socială, instabilitate politică, rasism etc. Așa cum a arătat secretarul general al P.C.R., marile realizări ale României, ale Uniunii Sovietice, ale altor țări care construiesc noua orînduire, demonstrează cu argumentul faptelor forța și caracterul superior al socialismului, singurul care asigură progresul multilateral al popoarelor, viața lor demnă și fericită, și deci, mai devreme sau mai tîrziu, omenirea se va îndrepta în mod legic spre societatea socialistă și comunistă.

O idee de mare valoare teoretică după care s-a condus partidul nostru este aceea privind modalitățile diferite în care se făurește noua orînduire, neexistînd rețete unice, ci o singură cale, și anume, aplicarea legităților generale și a principiilor socialismului știin-

țific la situația și condițiile concrete, specifice din fiecare țară. În cuvîntarea sa, tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat marile transformări produse în modul de gîndire și acțiune al partidelor comuniste și muncitorești, fapt ce demonstrează o nouă dezvoltare a conștiinței lor ideologice și politice. „Trebuie să înțelegem că partidele prin activitatea lor au făurit noi relații de egalitate, de respect al independenței, al dreptului fiecărui partid de a-și elabora linia proprie în conformitate cu realitățile din fiecare țară și salutăm faptul că aceasta a fost bine înțeleasă de toate partidele”, a spus secretarul general al P.C.R. Participanții la întîlnire au ascultat cu deosebit interes tezele și ideile de mare însemnatate teoretică și practică ale tovarășului Nicolae Ceaușescu ce aduc o contribuție de inestimabilă valoare la îmbogățirea tezaurului gîndirii materialist-dialectice privitor la înlocuirea noțiunii de dictatură a proletariatului care nu trebuie confundată cu puterea muncitorilor și țărănilor, cu puterea poporului, căci victoria socialismului nu este posibilă decît prin transformarea democratică a societății împreună cu majoritatea poporului. Președintele României s-a pronunțat din nou pentru dezvoltarea colaborării dintre partidele comuniste și muncitorești, pentru întîlniri și conferințe internaționale ale acestora, pentru o lărgire a contactelor cu partidele socialiste, social-democrate, cu alte forțe înaintate în vederea realizării unui front larg al progresului și păcii.

Activitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu la festivitățile de la Moscova a demonstrat hotărîrea fermă a partidului nostru de a-și aduce și în continuare contribuția la întărirea unității și colaborării țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești, la edificarea unei lumi a păcii, dreptății și echității.

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

Alegători și aleși, uniți într-un singur gând:

Dacă privim mai atent în jurul nostru observăm că există o seamă de lucruri asupra cărora ni se pare că, în general, lumea nu prea ar mai avea de ce să-și pună întrebări. Îndeobște, socotim aceste lucruri ca fiind mărunte și chiar dacă, în linii mari, știm că ele sînt utile, parcă uităm că un lucru, oricît de mărunț este el, nu poate fi decît de două feluri: ori făcut bine, ori făcut cum se nimește. Și că el poate fi făcut atît de bine, de inspirat, de convingător, încît să impună, la urma urmei, un record.

Există însă o lume mai restrînsă, în cadrul căreia oameni de specialitate se întrebă, foarte interesați, și care este cea mai bună broșă de rectificat, bunăoară, sau cel mai bun dispozitiv de filetat. Astăzi, industria pretinde operații din ce în ce mai precise, rapide și de mare finete, iar acestea nu pot fi făcute fără oameni care să creadă că astfel de obiecte așa-zis mărunte nu înseamnă deloc niște capitele închise. Și nu poate fi surprinzător pentru nimeni că recordurile se stabilesc, și în aceste domenii, în urma unei aprige competiții.

Adeseori aflîi însă, cu o oarecare surpriză, că un astfel de obiect mărunț, al cărui nume nu prea reușește să-ți rețină atenția, izbutește performanța nu doar de a executa operații tehnice cu grad înalt de dificultate ci și de a elibera o mulțime de oameni de-o muncă grea. Și atunci, mai limpede decît oricînd se ivește întrebarea care pe jumătate este o exclamație admirativă: Și lucrurile mici pot fi perfecte, nu-i așa?

Minutul cit ora

De acasă a plecat la timp, fiindcă nu-i place să întîrzie acolo unde este așteptat. Dar planul de acasă nu s-a potrivit cu cel din gara unde trebuia să schimbe trenul. Un tren a întîrziat, pe celălalt nu l-a mai prins, a fost nevoit să plece cu următorul și așa s-a întîmplat să ajungă doar cu cîteva minute înainte de deschiderea oficială a Salonului național de invenții de la Constanța, din primăvara acestui an. Văzînd atmosfera festivă din pragul ușii celei mari, de la intrare, a ezitat să se strecoare pe-acolo cu servieta lui în care ținea „broșă pneumatică de rectificat”. A pătruns pe ușa din spate și a predat-o unuia dintre organizatori. Acela a așezat-o în grabă pe locul ce-i fusese rezervat iar subinginerul Ion Munteanu a respirat adînc, ca orice om ajuns la capătul unui drum. Broșa aceea a luat premiul al doilea iar discuția cu Ion Munteanu se învîrtește tot în jurul ei.

O astfel de broșă este accesoriul de bază al mașinii de rectificat iar noi aveam nevoie aici, în fabrică, de broșe cu turații mari. Puteam să le cumpărăm, să plătim valută, dar cine se grăbește să cumpere înainte de a vedea dacă-și poate fabrica singur? Am conceput o asemenea broșă, am făcut modelul experimental, am întocmit dosarul și l-am înaintat la O.S.I.M. după ce urmărisem sursele cele mai autorizate în domeniu și văzusem că soluția tehnică propusă de mine nu e folosită și de altcineva. S-a întîmplat să am dreptate, pentru că după un an și jumătate invenția a fost brevetată.

Dar unde aflîi urmăriți sursele acelea despre care spuneți că erau cele mai autorizate? Aici, la Focșani?

Și aici, pentru că avem posibilități mari, de informa-

re, în întreprindere. Dar în primul rînd la București, la Institutul Național de Informare și Documentare.

Ceea ce e nou, înțeleg, e soluția constructivă. Dar pe cei de la I.S.E.H. Focșani nu-i interesa o soluție constructivă imediată pentru o broșă cu performanțe de lucru modeste. Ei interesa, spuneți, broșe cu turații mari.

La Cugir și la Cluj, de exemplu, producem broșe cu 24 000 de turații pe minut. Cea pe care o realizăm aici, la Focșani, funcționează cu 120 000 de turații. Un profesor de la o Politehnică mi-a zis: domnu tehnician, poate 120 000 de turații pe oră! L-am asigurat că e vorba, într-adevăr, de un minut, nu de o oră.

În lume nu sînt deloc mulți cei care produc broșe de rectificat cu un număr atît de mare de rotații. Ion Munteanu numește o țară care fabrică și ea broșe, chiar cu 120 000 de rotații pe minut, dar broșa aceea e mai mare și funcționează „cu 100 de fire pe lingă ea”, cum zice Ion Munteanu, ceea ce o face greu de minuit. Însă deocamdată, adaugă el, performanța în domeniu aparține japonezilor, care fac broșe cu 600 000 de turații pe minut. Și înțelegem că înspre o asemenea performanță își îndreaptă și el gîndul, după ce va trece prin stadiul interme-

In pas cu lumea, cu un pas inaintea lumii Și lucrurile mici pot fi perfecte

diar al unei broșe cu 350 000 de ture pe minut, care este nu doar o simplă ambiție ci aproape o certitudine. Cu același număr de turații, 350 000, mai fabrică bunăoară, englezii sau nemții, însă Ion Munteanu aduce iarăși în discuție importanța soluției lui constructive și afirmă că lui tocmai asta i-a fost greu, găsirea acelei soluții, ceea ce urmează de-acum încolo nefiînd decît perfecționarea unui lucru făcut odată.

Alții, spune el, folosesc lagărele de alunecare, rulmenții, pe cînd principiul lui e de-a întrebuița lagăre gazostactice, cu pernă de aer. Ceea ce e mult mai simplu, pentru că broșa nu are ca auxiliar „100 de fire” ci un simplu furtun de alimentare. Cu o astfel de broșă este mai ușor de lucrat, în mod sigur, iar posibilitățile mult mai reduse de „joc al lagărelor” îngăduie atingerea unei precizii mai mari, faptul acesta fiind de toată însemnătatea și asigurînd, între altele, competitivitatea produsului. Cît privește viteza, numărul de rotații, Ion Munteanu socotește, iată, că un lucru se poate învîrți atît de repede încît e posibil nu doar să nu mai vedem că lucrul acela, totuși, se învîrtește, ci chiar că el nu mai există deloc. Ca și cum și-ar pierde contururile în spațiu. Însă prin spațiul acela trebuie umblat, în orice caz, cu grijă.

Mai simplu, mai ușor, mai ieftin

Printre cei dinții poți să ajungi doar perfecționînd ceea ce toată lumea știe. Grăbind pasul, pe un drum pe care toată lumea merge, poți să ajungi printre cei din capătul coloanei și asta nu e nici sim-

plu de făcut și nici mai puțin demn de laudă pentru cine izbutește. Fiindcă este știut că, în general, în lumea tehnicii, dacă te aflîi pe la jumătatea coloanei sau mai în urmă ești obligat să cumperi de la aceia care merg mai repede tot felul de lucruri care să te ajute să înaintezi. Însă de parte se ajunge și pe o cale care nu poate fi a tuturor din moment ce singur ai inventat-o. În materie de filetare, cam asta este ce-a făcut subinginerul Ionel Radu. A inventat nu doar un dispozitiv de filetat, ci mai mult: un drum, un mod ingenios de lucru, o soluție constructivă nouă. Că e nouă, prin urmare originală, stă mărturie chiar faptul că ideea lui a fost brevetată ca invenție.

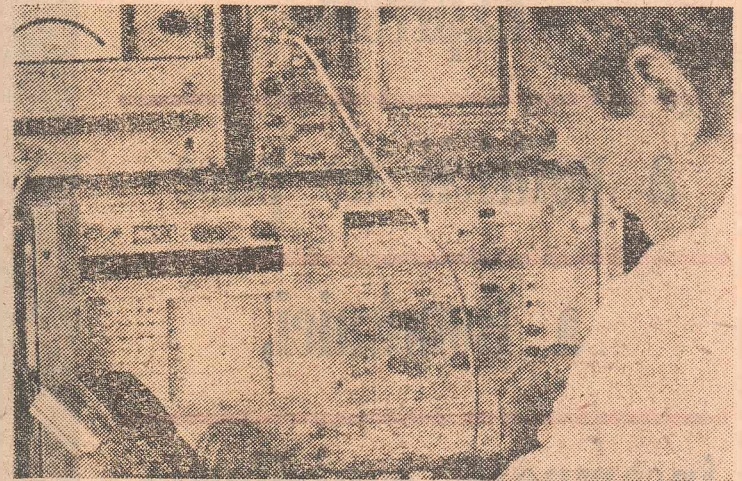
Dispozitivul ireversibil de filetat, pentru care a primit brevet în cursul anului trecut, a intrat în producția de serie, întreprinderea din Focșani fabricîndu-l atît pentru nevoile economiei naționale cît și cum vom vedea, pentru echiparea unor mașini-unelte pe care le exportăm.

Aceeași operație, și de calitate la fel de bună, se poate executa și cu dispozitivele făcute de sovietici, americani sau nemți, dar soluția lui este competitivă, zice Ionel Radu, pentru că scula de filetat este orientată în procesul de așchiere de un element simplu, numit port-tarod pe cînd alții folosesc așa-numiții adaptori dinamometrici. Problema este că adaptorii aceștia au un număr mare de repere, vreo 15, pe cînd port-tarodul lui se alctuește doar din 3 elemente. Prin urmare, el este mai ușor de fabricat. În plus, cu el se lucrează mai ușor.

Dacă avem în vedere aceeași tipodimensiune și facem o comparație, dispozitivul cu adaptorii dinamometrici cîntărește 12 kilograme iar cel cu port-tarod doar 2,5. Se adaugă și faptul că pentru dispozitivele pe care le fabrică alții, în lume, trebuie cît 8 adaptori, în medie, pentru fiecare tipodimensiune, și că fiecare adaptor costă cam 4 000 de lei, pe cînd dispozitivul imaginat de el costă între 7 și 10 000. Pe scurt, cine nu s-ar bucura să lucreze cu o sculă de cîteva ori mai simplă, mai ușoară și mai ieftină?

Pînă la sfîrșitul acestui an, I.S.E.H. Focșani va fabrica vreo 30 000 de port-tarozii pentru „Unio” Satu Mare și pentru întreprinderile de mașini-unelte din București și Bacău. Pentru mașinile-unelte, accesoriile sînt esențiale, se știe, pentru că numai cu ajutorul lor se poate executa o operație sau alta. Fără ele, zice Ionel Radu, este ca și cum ai avea un aparat de ras dar nu ai lamă. Sigur este că, atunci cînd e vorba de a vinde, un set de accesorii competițive poate face oferta mai atrăgătoare. E limpede, așadar, că întreprinderea din Focșani nu va duce lipsă de contracte nici în anii următori. Și dacă ea, producînd port-tarozii, asigură un drept și inventatorului, e cu atît mai bine. Anul trecut, spune Ionel Radu, pentru brevetarea invenției lui a primit trei retribuții, adică vreo 15 000 de lei. Potrivit legii, la sfîrșitul acestui an va primi iarăși 15 000, și la fel încă trei ani de-acum încolo, pentru că produsul conceput de el se află în fabricația curentă a întreprinderii. Pentru cine nu se joacă cu banii, 75 000 de lei înseamnă foarte mult. Și totul, mai zice Ionel Radu, n-a plecat decît de la graba lui de a cîștiga timp ca să învețe mai mult, pe cînd era elev la liceu, la seral.

D. CONSTANTINESCU

Competență și inteligență

„Saltul în electronică este fantastic de la an la an”, spune Constantin Botescu, inginerul șef al I.E.M.I., întreprindere care fabrică instrumente de măsură industriale și electronice, firmă deja cunoscută în multe țări din lume, și făcea afirmația nu de dragul adevărului, pe care îl cunosc și copiii, ci pentru a pricepe că, în general, în electronică, nu e timp de pierdut. Omul încerca într-un fel să răspundă mirării mele privind ieșirea pe piață cu un instrument electronic de excepție, născut în mai puțin de doi ani, într-o fabrică care nici măcar nu-l avea în profil. Ca în orice domeniu, nu atît produsul impresionează, cît tehnologia care te ajută să-l obții. Primul are statutul vedetei, place, este util. Dar important este să știi să-l faci, să dibui mecanismul capabil să scoată produsul de excepție. Aici descoperi frumusețea efortului, a inteligenței, a competenței. Pentru că totul se desfășoară la acest nivel. „TIC 900 plus” este vedeta. Un instrument electronic pe care puține țări dezvoltate din lume sînt în stare să-l producă. Evident, nu un aparat identic, ci unul cu utilități și performanțe asemănătoare. Este vorba de un tester echipat cu microprocesor destinat testării calității și identității circuitelor digitale. De gîndit, l-a gîndit un singur om; viajă însă, i-au dat mai mulți.

Pînă în 1985, I.E.M.I., una dintre firmele de prestigiu ale Platformei Pipera, avea două profile: aparate de măsură și control și radiocomunicații. Un director întreprinzător și cu o bună experiență în calculatoare a înțeles că aici se pot face mai multe, că pot aborda domenii care pentru electronica românească constituiau un mare progres. Era începutul unui cincinal căruia îi era specific noul. Așa s-a născut atelierul de proiectare a sistemelor automate de măsură și testare. Directorul Eugen Preotu a căutat oameni pasionați, în fabrică, la politehnică, la alte institute. Rapida adaptare la nou este, fără îndoială, un semn al inteligenței. În materie de microprocesoare, peste tot în lume, în țările cu o tehnologie avansată, specialiștii, într-o măsură importantă, au vîrsta studenției, așa că nu întîmplător colaborarea cu Institutul politehnic, catedra de electronică, a dat roadele așmîtru Marin, șeful acestui atelier povestește începuturile. „Inițiativa a fost comună, a fabricii, a directorului Eugen Preotu, și a Politehnicii. TIC 900 plus este făcut după un brevet al inginerului Mircea Stoian de la Facultatea de electronică a Politehnicii, brevet care n-a avut ghinionul să stea la O.S.I.M. prea mult. De fapt, studenții care au lucrat

teptate. Ingerul Viorel Ducu Mircea Stoian, la începutul anilor '80, știau o sumedenie de lucruri despre principiile de testare aflate la baza invenției. Fac o paranteză ca să spun că institutul, catedra amintită sînt dornice de asemenea colaborări, că își doresc mereu verificarea în practică a ceea ce gîndesc, încep. Așadar, studenții de tunci, mulți dintre ei aflați azi în colectivul nostru, au cunoscut acest brevet. Într-un an și jumătate am reușit să realizăm în întreprindere producția de serie. Ne-am străduit să-l facem fără importuri. Astăzi, doar două componente sînt cumpărate din afară, dar de la anul toate vor fi românești. El a fost prezentat unor firme americane, care s-au arătat foarte interesate să-l contracteze. Și ei au instrumente asemănătoare, dar principiul testerului nostru este mult mai simplu în condițiile unor performanțe identice.”

La o privire atentă, înțelegi exact că roadele se datorează, în primul rînd, unei politici industriale, care a înțeles la vreme, definitiv, importanța a tot ceea ce este inovativ în cercetare și în producție, în școală și în facultate. I.E.M.I. va împlini nu peste multă vreme 20 de ani de existență și rezultatele de vîrf sînt urmare permanentă a prizelor la nou, a sprijinului continuu și competent al Comitetului de partid al sectorului 2. O.S.I.M.-ul înregistrează în permanentă brevete care, într-un domeniu sau altul, conduc la progres, deși, din păcate, nu toate au soarta celui semnat de inginerul Mircea Stoian; Politehnică bucureșteană, asemenea, institutelor de învățămînt superior din țară, are demult catedra marilor performeri, rod al înțeleptei orientări: școală, practică, producție; și, în sfîrșit, oamenii.

„Ne ajutăm foarte mult unii pe alții, spune Viorel Dumitru Marin. Dacă la o lucrare, unii dintre noi sînt în dificultate, ceilalți sîrim în ajutor. Printre foarte multele lucruri care ne leagă se numără și pasiunea pentru domeniul microprocesoarelor. Microtestul 901 a cîștigat în acest an locul I la „Cîntarea României”, laudele împărțindu-le cu Facultatea de automată a Politehnicii.” „Orice idee grozavă, zicea inginerul șef, ne folosește. În atelier sînt acum 34 de ingineri și un matematician. Căutăm, în continuare, matematicieni, fizicieni și biofizicieni.”

Și, mai ales, tineri cu idei. Deschiși la tot ce înseamnă modern în tehnică, specialiștii I.E.M.I.-ului înțeleg exact că în electronică, azi, cîștigă cine gîndește repede, asimilînd, totodată, rapid performanțele celorlalți.

RAZVAN BARBULESCU

Să ne facem țara mai frumoasă!

Dind votul celor mai buni oameni ai muncii care, prin întreaga lor activitate, se afirmă ca faviitori de nădejde ai orinduirii noi, socialiste, în patria noastră, ca buni gospodari ai treburilor obștești, care merită încrederea de a fi aleși în organele locale ale puterii de stat și prezintă garanția că vor acționa cu răspundere pentru îndeplinirea sarcinilor mari ce revin consiliilor populare, cetățenii României socialiste vor vota, în fapt, pentru consolidarea și dezvoltarea minunatelor cuceriri revoluționare dobândite de poporul nostru sub conducerea partidului, pentru mărețele realizări de azi și de mine ale patriei, pentru viitorul fericit al întregii națiuni.

(Din Apelul Frontului Democrației și Unității Socialiste)

Nu știu cum ar fi pictat impresionistii dealurile de la Corunca, amfiteatru arzind, acum, toată, în culori și arome, știu că, de emoție, uitasem pentru ce mă aflu în cerdacul cabanei înfrântă pe unul din tăpșane, de unde zvine arcul panoramei. Pe unul din versanți mijea satul, alb ca o vestală, pe virfurile îndepărtate umpleau cerul curcubeiele unor vetre de pădure iar pînă la ele — desfășurări de livezi. Corunca se află în inima Transilvaniei, nu departe de Tg. Mureș, iar peisajul ce îl așterne sub ochi este romanul vieții unui om. Metafora ei.

Cu 10 ani în urmă, inginerului agronom Titu Habor i se așeză în miini o șampilă și textul Decretului 38/1977, de înființare, la Tg. Mureș, a unei Stațiuni de cercetare și producție pomicolă. Cu menirea de a înobilă pămînturi ca și acestea de la Corunca, pămînturi în pante de pe dealuri erodate, pămînturi sărace din 3 județe înfratite — Mureș, Covasna, Harghita —, unde nicidecum fructele n-au fost din belșug, în ultimele două, mai ales, un măr valorind cit o portocală. De ce Titu Habor? De cînd era agronom, mai înființase livezi, aproape n-a fost loc unde să fi muncit și să fi condus să nu fi înalt și lăsat pentru oameni un asemenea monument viu. La Livezile, în Bistrița Năsăud, la I.A.S. Riciu, la I.A.S. Reghin, pe care l-a condus vreme de 12 ani și unde a urcat tot soiul de pomi fructiferi, pe 1.000 de hectare de terase, făcînd să se învecineze merii cu arborii de rezonanță. Nu doar amintirile din copilărie — curtea părinților săi, curte de dascăli nășăudenii, îi este alt de vie în minte icona ei, mereu plină de flori și de poame — i-au strecurat în suflet dragostea pentru pomicultură. (Își amintește cum, cel mai drag proverb tatălui său, repetat adesea, în clasă, elevilor, era acela despre „nu este om, cel ce în viață, n-a sădit măcar un pom“). Ar zice, mai ales luciditatea de inginer. Un agronom bun este comparabil cu un medic generalist bun, spune. Să cunoască bine trupul pămîntului și să vindece toate lăzile lui. Pomicultura poate să facă asta și de aceea este piatra de încercare a unui agronom. Este, recunoaște, cea mai grea și mai complexă ramură a agronomiei, fiecare specie și fiecare soi, cu cerințele, pretențiile, specificul său, căruia să-l asiguri condiții agroclimatice, agrochimice, adică un mediu de viață prielnic.

Ca director al nou înființatei unități de cercetare a început, firește, cu două lucruri odată — să caute oamenii potriviți și să cunoască terenurile ce urma să le preia și să le transforme în laboratoare la scara naturii. Să caute cercetători, tehnicieni, mecanizatori, pomiculti. A

preferat, și-i preferă pe tineri. Cu minți proaspete și agere, cu vise îndrăznețe, plini de forță și de curaj. „Pomicultura are bătaie lungă, un soi nou se naște în zeci de ani, uneori nu ajunge o viață de om. Iar cercetarea cere să lași acasă ceasul în clipa cînd ai plecat la serviciu“. Pe cei ce îi viza, le punea, într-un fel de preselecție la concursul ce urma să-l susțină, câteva întrebări banale, ce puteau părea puerile, dar pentru sine pline de tilc. „Ce-ai făcut pînă acum? De ce te-ai dus la Agronomie? Ce-ai vrea să faci de aici înainte?“ Ii prindea ușor în capcană — unii erau blazați, alții farsori, vinători de posturi — și astfel putea să se oprească la cei serioși, modeste, pentru care pledau faptele.

Pe tăpșanul de la Corunca, aflați pe loturile experimentale, la treburile lor de cercetare — pe trunchiurile copacilor văd desenate fel și fel de semne,

mitent, eficiența economică în producerea materialului săditor, așa încît acest supranumit domeniu de virf al cercetării în științele naturii nu mai este doar partea poetică a biologiei ci, mai curînd, matematica ei. Pe Ioan Micu, directorul Titu Habor l-a adus din Bistrița, l-a adus dintr-un sat, de la Cios, unde spiritul său disciplinat și creator se exprima în tot ceea ce întreprindea. Ca în orice profesie, nu are importanță unde lucrezi, ci, cum?! Pe Viorel Borșan l-a luat dintr-un I.A.S. reputat pentru marile lui livezi, de la Botoș, unde există 1.000 ha de pomi. Cu toate acestea, deși trecuse atîtea stagii de specialitate nu l-a scutit de un sever examen înainte de încadrarea în cercetare. Conduce acum, un greu laborator — de protecție a plantelor. Acolo unde chimia trebuie să se subordoneze perfect biologiei, pentru ca impactul să nu fie dramatic. Registrul temelor sale

bogat, fastuos, nobil și solitar copac ajuns și el, în ultimele decenii, deficitar în țară. În 1986, stațiunea a obținut cea mai mare producție de fructe din istoria județului Mureș, peste 65.000 tone la hectar, ca și cel mai ridicat nivel de rentabilitate, 1 milion de lei beneficii pește plan.

În Mureș, livezile au atins peste 8.200 de hectare, livezi moderne, livezi în curs de modernizare, livezi în extindere și nu putine au schimbat în bine starea economică a multor unități agricole. „Ne gîndim, pentru cincinalul viitor, spune inginerul Habor, „să dezvoltăm asociațiile pomicole, să conturăm chiar un CUASC cu profil pomicol. La Ruși-Munți, cu principalul pivot în C.A.P. Săcau de Pădure, unde se pot valorifica astfel superior 500—600 de ha. de terenuri degradate și mai ales în pantă“. În județul Covasna s-a învins definitiv o veche și rezistentă prejudecată,

destinată să se ocupe de un la fel de fascinant laborator prin perspectivele ce i se deschid — pentru arbuști fructiferi și căpșuni, pînă mai ieri „censusele“ horticulturii. Destinată, cum spuneam, mai ales, preocupărilor privind valorificarea terenurilor în pantă (livezile ei sînt plantate pînă la 10 grade inclinare), stațiunea mureșeană nu putea să nu ia în atenție speciile acestei categorii horticoale — coacăzul, zmeurul, afinul — cu o valoare nutritivă și chiar terapeutică, redescoperită și reconsiderată pe plan mondial, ideale, totodată, pentru versanții erodați de deal și chiar de munte. La Tg. Mureș, s-au stabilit tehnologii de cultură și, totodată, se produce material săditor pentru cîteva specii de coacăz roșu, negru și alb, ca și drojoni de zmeur, de zmeur de Transilvania, din păcate, încă prea puțin solicitați de beneficiarii din țară. Din ferma nr. 3, de pe raza comunei Nazna, la 7 km. de Tg. Mureș, orice doritor, unitate agricolă socialistă sau particular, poate să și-l procure, în cantitățile dorite. Le stau la dispoziție 5 milioane stoloni de căpșuni, 1,2 milioane drojoni de zmeur și 300.000 butași înrădăcinați de coacăz negru și roșu. Activitatea de producere a materialului săditor fiind, de bună seamă, unul din rosturile firești ale unei stațiuni de cercetare. Calitatea livezilor și calitatea fructelor depind, fără îndoială, de materialul biologic de bază. Cu toată tineretea ei, stațiunea de la Tg. Mureș, sub acest aspect, a ajuns deja cunoscută peste hotare. Chiar în ziua documentării pentru acest articol, în fermele de producție specializate începuseră expedițiile către partenerii externi a 400.000 marcate de măr de înaltă clasă, peste 200.000 marcate de prun (vinete de Italia și vinete românești), peste 800.000 drojoni de zmeur.

În mijlocul fermei de la Corunca, în toamna aceasta a intrat în funcțiune un alt „laborator“, un depozit de fructe de mare capacitate în scopul studierii celor mai bune tehnologii și sisteme de păstrare a acestora în stare proaspătă cit mai mult pe parcursul anului, chiar de la o recoltă la alta.

Așadar, o stațiune de cercetări pentru pomicultură este azi, uzină și laborator, este știință pură și producție, este pasul înainte al livezilor viitorului.

„Cu brațul arc pe sub bolta cerului, directorul Habor își arată pînă unde se va întinde hotarul livezilor de la Corunca, pînă la linia orizontului și pînă la marginea nemărginită a vișului său de cercetător și de îndrăgostit lucid de profesiunea sa.

CICI IORDACHE-ADAM ■

Livezi pentru Transilvania

Iar în capul parcelelor fel și fel de tablăte cu numere și coduri — cunoscuțiwa dintre ei. Inginerul Vasile Toma, „tehnologul nr. 1 al stațiunii“, cum imi este prezentat. Nu e de mirare să fie pomiculti, s-a născut la Tirgoviște, lângă faima merelor de Voinești și a fost șeful promoției de absolvenți din 1978 al Facultății de Horticultură din București. Contribuțiile laboratorului pe care îl conduce, la stabilirea unor tehnologii optime de cultură a mărului în sistem intensiv pe terase, au fost omologate, recunoscute de exigente comisii naționale și se aplică în livezile din toate cele 3 județe patronate de stațiunea țirgovișteană. Inginerul Ioan Micu reprezintă școala de agronomie de la Cluj-Napoca și s-a dedicat celui mai greu dar și mai fascinant sector al cercetării de azi și de mine — genetică și ameliorare. Scopul practic este subînțeles — pentru ameliorarea și stabilirea celor mai bune soiuri la o mare gamă de specii de pomi și arbuști. Studiuându-se numeroase soiuri de măr, de păr, de prun, de cires, de vișin pentru condițiile pedoclimatice din centrul Transilvaniei, s-au stabilit cele mai valoroase ce pot da randament — adică fructe multe și bune. Pornind de aici, se pătrunde în infimitatea soiului pentru a atinge performanțe — rezistență la secetă și boli, rezistență la înghețuri și interperii, libere de viroze, stabilirea celor mai buni portaltoi pentru înmulțire —, se pătrunde în intimitatea biologiei lui, în intimitatea fabuloasă a naturii. Se urmărește, conco-

de cercetare este la fel de amplu, de ambițios și direct ancorat în destinul pomiculturii din centrul Transilvaniei. Laboratorul se întinde pe toate cele 636 ha ale stațiunii cărora le asigură protecție și liniște pentru ca toți ceilalți colegi din cele 5 laboratoare să-și ducă la bun sfîrșit studiile și lucrările, pentru ca livezile să rodească, să producă fructe etalon, la nivelul unei stațiuni de cercetări și, în definitiv, pentru ca să se autofinanțeze. Și se autofinanțează. După un singur deceniu de viață, bilanțul unui colectiv ce nu intrunește nici 100 de oameni este, fără a fi o vorbă mare, monumental. În 10 ani s-au plantat aproape 700 hectare de livezi, numai în perimetrul stațiunii, fără proiectele și asistența tehnică acordată în toată zona ei de patronare metodologică. A reabilitat prunul care, ca și în alte regiuni ale țării, discreditat de prejudecări și gîndiri înguste, își restrînsese îngrijorător aria de cultură. A urcat și a întronat, deocamdată în toată zona ei de patronare metodologică. A reabilitat prunul care, ca și în alte regiuni ale țării, discreditat de prejudecări și gîndiri înguste, își restrînsese îngrijorător aria de cultură. A urcat și a întronat, deocamdată în toată zona ei de patronare metodologică. A reabilitat prunul care, ca și în alte regiuni ale țării, discreditat de prejudecări și gîndiri înguste, își restrînsese îngrijorător aria de cultură. A urcat și a întronat, deocamdată în toată zona ei de patronare metodologică. A reabilitat prunul care, ca și în alte regiuni ale țării, discreditat de prejudecări și gîndiri înguste, își restrînsese îngrijorător aria de cultură.

cum că aici pomii nu pot să crească și să rodească rentabil. Necesită muncă multă, cheltuieli mari, iar roadele nu vor fi pe măsură. Pămîntul și clima nu le îngăduie. Azi, cine trece pe drumul dinspre Brașov spre Sf. Gheorghe nu poate să nu-și oprească ochiul, admirativ, pe întinderea unei vaste livezi de meri. Un argument pe 125 de ha. Harghita, mai receptivă, a adus la Odorhei și Sindominic, Jonathanul, Goldenul delicios, Starkinsonul, asigurînd populației județului mere din producție proprie. Se extind livezile, cu soiuri selecționate la Tg. Mureș, de prun, de vișin, de cires, sub supravegherea atentă a cercetătorilor. Îndrăzneala lor merge mai sus, urcă spre polul frigidului, încearcă să acimatizeze la Joseni unele soiuri de măr, de păr, de prun. Acolo unde pămîntul nu poate să producă piine, unde nu poate să producă cereale ori alte plante agricole, să le producă rentabil, e locul livezilor, e locul fructelor, innobilind peisajul și însă-nătoșind solul. Este, de fapt, un obiectiv major al noii revoluții agrare, obiectiv major în programul atotcuprinzător de remodelare a suprafeței agricole a țării, pentru obținerea unor recolte mari, sigure și stabile. Programul dezvoltării pomiculturii pînă în anul 2000 este parte integrantă din acest act de istorie a agriculturii românești.

Cel mai recent cercetător sosit la Tg. Mureș, este inginerul Maria Pirlea (absolventă la Cluj-Napoca doar cu cîteva luni înainte de înființarea stațiunii),

Bătălia pentru plan, bătălia pentru calitate

Intr-un timp al rapidelor prefaceri, 7 ani pot să însemne o lungă istorie. Pentru întreprinderea „Integrata de lână” Suceava, sint sigur o istorie — și încă din cele mai zbuciumate. Întii, că s-a născut o dată cu „foamea” de materie primă, resimțită și în domeniul textil; pe urmă, n-a avut ca reazăm nici un fel de tradiție — și astăzi „Integrata” este unicat în țară, profilată pe valorificarea materialelor refolosibile și recuperabile; în sfârșit, apăreau în lume pe un fond de neîncredere al oamenilor care, la vremea aceea vedeau în „material recuperabil” un fel de cirpeală. Era o prejudecată, sîntem astăzi cu totul de acord dar exista și trebuia înlăturată. N-a fost simplu, se înțelege. „Dacă nu iei o întreprindere de la început, îți pare ușor” — aprecia ingenera Rodica Murărescu, șefa Atelierului de creație. Derulează filmul debutului, cînd nu erau încă toți pereții înălțați, stăteau într-o baracă și umblau în cizme de cauciuc. Nu, asta le-a părut ușor, știau că mult nu ține. Mai greu a fost pe urmă, cînd a plecat constructorul și au rămas într-o întreprindere nouă, sclipitoare, cu șapte depozite, toate... pline. „Marfa noastră nu se cumpăra, nu mai aveam unde-o pune, planul nu ni-l făceam, banca nu ne mai plătea, la contractări nu se uita nimeni la noi”. Pe Elena Onică, secretara comitetului de partid pe întreprindere, amintirea o cutremură și acum. „Poate nici noi nu știam să facem treaba prea bine?”, se îndoaie de trecut Emilia Rusu, „femeia cu cheia în mină”, venită ajutor de maistru, devenită maistru acum, cea care dă de capăt oricărei mașini poticnite, mai ceva ca „băie-

ții” de la Intervenții. „Trebuia să facem cumva, să ne ridicăm”. Și, uite că s-au ridicat. Mai întii a fost o surpriză pentru Centrala lor, acum, faptul că au obținut „Ordinul Muncii” clasa a III-a pentru anul 1986, pare firesc. Cum au reușit?

Aici ne întrerupem. În încăperea pătrunde un bărbat, înaintează ferm, mă descoperă străină de loc. „Cît? „Cît, ce?” nu înțeleg. „Eu sint omul cu banii”. Tot nu pricep, lui i

ghiți totul și cînd e vorba de materii prime mă apucă oftatul”. Înțeleg că pe fostele „deșeuri”, disprețuite odată, e mare bătălie. „Componenta de bază a țesăturilor noastre este lina. Pe lingă ea însă, folosim și tot felul de inlocuitori. Desțărăm tot ce se poate desțărăm. Ca să-ți faci planul — și asta este grija noastră numărul unu, trebuie, întii de toate, să te asiguri cu materie primă. Mai ai nevoie și de un portofoliu de comenzi. Astea

„gînditorii” noștri de la creație au scos o sumedenie de articole noi, după ultima oră, ușoare și călduroase, iar la contractări ne-am îmbrăcat chiar noi cu ele, că oleacă de reclamă nu strică, e doar sufletul comerțului” — rîde șefa de la creație. Nu știu cum arătau mostrele purtate la contractările cu pricina, dar valurile de stoffe din ultima expoziție nu te îndemnau să consideri tipul de reclamă la care au apelat, nici pe depar-

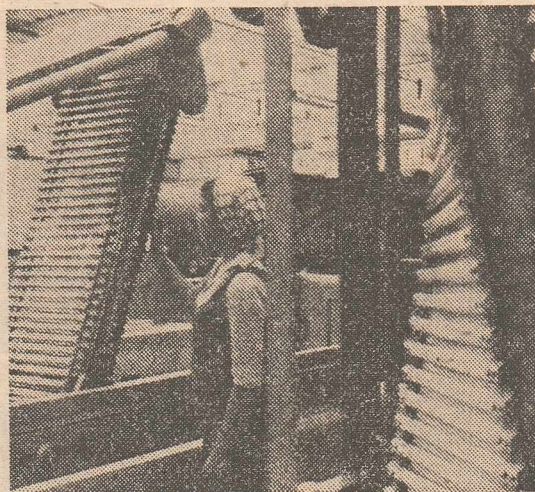
Să ajungi ca firma INCOM din Italia să vrea articole făcute numai la Suceava, nu e puțin lucru”.

Înțeleg că problemele s-au rezolvat, trecutul e uitat, toate-s bune și frumoase. „Să n-o luăm chiar așa, mă contrazice secretara de partid. Domeniul acesta al nostru e într-o continuă schimbare, concurența e acerbă, moda nu te lasă nici ea să respiri. Dacă vrei să fii competitiv și fabrica să meargă bine, să-și facă planul, îți trebuie mobilitate și capacitatea de adaptare la orice situație. Pentru plan ne zbatem zi de zi. Îl urmăm printr-un sistem informațional „de jos în sus”, pe articole, pe desene și în funcție de termenele contractuale. Cînd fișa operativă spune într-o zi că avem o restanță — într-o singură zi — acționăm imediat. E suficient ca o secție să rămînă în urmă, ca să apară goluri pe flux. Se face rapid redistribuirea personalului și sîrim unele în ajutorul celorlalte, ca să recuperăm rămînea în urmă. Așa ne facem planul, zi de zi”. Asta a însemnat, desigur, policalificare. „Evident, fiecare muncitoare știe să efectueze mai multe operații, să lucreze pe mai multe mașini, inclusiv fetele din Atelierul de creație. Ca să crezi bine, trebuie să cunoști fiecare amănunt al fluxului tehnologic” încheie ingenera Murărescu. „E un „secret” pe care l-am descoperit pe pielea noastră, dar la îndemina oricui”.

Acolo, la Atelierul de creație al întreprinderii „Integrata de lână” Suceava, unde „toată lumea știe tot”, am aflat și că în primăvara viitoare, se vor purta țesăturile de tip „in și lînă”.

LIANA MOLNAR ■

Un secret la îndemina oricui

se fac semne, contabilul șef Nae Mihai ajunge să nu mai înțeleagă nici el nimic. Într-o explozie de ris ne lămurim. I s-a lăsat vorba în birou să vină „la o discuție”, ori discuțiile lui sint, indeobște, despre bani. „Cînd e vorba de banii întreprinderii e bine să fii direct. Altfel, cum ne-am încadra în cheltuielile totale și materiale, ba să ajungem să facem și economii? Noi ducem acum lupta cu „giganții”, o întreprindere ca „Bucovina” Rădăuși poate in-

le-am îndeplinit pe munca noastră”.

Din moment ce producția marfă cumulată pe primele 9 luni ale acestui an este de 103 la sută, iar din cele șapte depozite s-a mai păstrat doar unul — și acela gol — oamenii de la „Integrata” au ajuns, nu doar să depășească impasul începutului de drum. „Am făcut tot ce ne-a dat prin cap, cu gîndul la plan. Am colindat întreprinderile care ne-ar fi putut furniza materialele recuperabile, fără să mai așteptăm să ni le trimită ei,

te un sacrificiu. Dimpotrivă, forme, desene și culori îmbinate cu un desăvîrșit bun gust îți vorbesc de o știință pe care, dacă n-o aveai, suceveni au știut să și-o însușească rapid.

„Ca să obținem contracte la nivelul planului pe care-l avem, a trebuit să ne impunem, să venim mereu cu lucruri noi, nemaivăzute. Am scos pe piață 13 articole proprii, cu 600 de poziții-culori, feluri de țesături, modele. 45 la sută din producția noastră de astăzi este complet nouă.

La Riureni, în marginea Rîmniceului, se ținea odinioară, la începutul toamnei, tîrg mare. Ajunsesse a fi vestit acest tîrg din județul Vîlcea în toată țara și Miron Radu Paraschivescu a scris despre el colorat, compunînd un tablou pitoresc de epocă și lăsînd o mărturie despre felul cum viața curgea, în timpuri mai depărtate, pe aceste locuri. În toii petrecerii, se zice, lăutarii întrerupeau din cînd în cînd, pe neașteptate, cîntecul, și unul dintre ei striga: cum e, mă, la Riureni? Iar cei veniți la tîrg, și care se nimeau atunci prin preajma meselor răspundeau lungind cuvîntul: bineee!

De cîteva zeci de ani, pe locul acesta aflat între Rîmniceu Vîlcea și Govora s-a ridicat o mare platformă chimică, o constelație de combinate și întreprinderi de primă importanță în sistemul economic național, în cadrul cărora mii de oameni au învățat mereu, și tot mai sigur, lecțiile chimiei, matematicii și fizicii, ale energeticii și informaticii, pentru a ajunge la profesionalismul impus de această industrie care vehiculează și, prin complicate procese tehnologice, creează la rîndul ei valori de mare însemnătate, de nivel mai mult miliarde de lei. Și dacă i-ar întreba cineva pe chimiștii Vîlcei cum muncesc, ei n-ar putea răspunde decît în felul acesta, fără să mai fie nevoie să lungesc vorba: bine! Încît, nu întîmplător, la Combinatul de produse sodice, de exemplu, adunarea generală ținută de curînd a luat în discuție ce-ar fi de făcut ca munca să se desfășoare aici cu rezultate nu doar bune, ci foarte bune.

Am fost prezenți la această adunare. Întii de toate se cuvine să spunem că s-a discutat cu un simț deosebit al pre-

ziciei cuvintelor, că ele n-au fost răsucite și învîrtite ca vata de zahăr din fostul tîrg de la Riureni. Oamenii combinatului n-au uitat să se refere, în primul rînd, la ei înșiși, la posibilitățile proprii de care dispun pentru îndeplinirea planului pe anul următor și pentru realizarea în bune condiții a sarcinilor de plan ce le revin pe anul în curs. Un pronunțat spirit critic și autocritic a făcut ca o seamă de probleme să fie lămurite pe loc iar măsurile politico-organizatorice și tehnico-economice adoptate prezintă garanția că planul va putea fi îndeplinit și chiar depășit. Evident, dacă măsurile adoptate vor fi îndeplinite în-

planului nu s-a ținut seama în acest caz, de posibilitățile reale de producție ale combinatului. Prin urmare, în cadrul adunării generale a fost adresată rugămîntea ca problema aceasta să fie reanalizată iar cifrele de plan să fie stabilite în conformitate cu capacitatea de producție, pentru a nu se ajunge la diminuarea, în mod nejustificat, a retribuției oamenilor.

Dar care este situația combinatului acum, spre sfîrșitul acestui an? Din pricina faptului că în anumite perioade i-au lipsit, într-o oarecare măsură, cocsul, energia termică și tabla pentru ambalajul sodei caustice solide, el se prezintă, la începutul lunii

blu activitatea combinatului, nu pot suplini însă, în nici un fel, nerealizările înregistrate la producția fizică, despre care aminteam mai sus. Ca produse de bază ale combinatului, soda calcinată și soda caustică au și o pondere deosebită la export. Iar planul la export a fost realizat pe acest an, pînă acum, doar în proporție de 82,3 la sută.

Interesant este că, totuși, combinatul a realizat produsele prin care ar fi putut să-și onoreze sarcinile la export, dar mari cantități din aceste produse au rămas nevândute, în Portul Constanța, pentru că nu s-au găsit vapoare să le încarce și să le ducă la destinație iar nume-

determinată de anumite cerințe ale economiei naționale. Dar ea nu s-a produs simultan cu o reducere pe măsură a planului la export și din acest motiv n-a fost diminuat nici procentul cu care 19 oameni din conducerea combinatului au fost penalizați, reținîndu-li-se o parte din retribuție.

Un fapt remarcabil este că în acest an n-a fost înregistrată nici o reclamație privind calitatea produselor livrate. Așadar, problema care se pune în continuare este aceea de a asigura, la nivelul prevăzut de plan, toate sortimentele aflate în fabricație. Iar acest lucru va fi posibil, după cum s-a arătat în adunarea generală, printr-o asigurare corespunzătoare a bazei tehnico-materiale și energetice, ca și prin folosirea ei cu maximă chibzuință, prin respectarea disciplinei tehnologice. Pe acest an, combinatul nu a înregistrat depășiri ale consumurilor specifice. Dar afirmația aceasta e valabilă dacă se ia în considerare, iarăși, activitatea lui de ansamblu. Pentru că în anumite sectoare de producție s-au înregistrat, totuși, depășiri ale consumului de materie primă. Pierderile înregistrate din acest motiv sau pentru că n-au fost încărcate utilajele la capacitate au dus la retrogradarea și penalizarea celor vinovați. Prin urmare, există și importante resurse interne, în combinat, ce țin de modul în care sint conduse procesele de producție, de modul în care tot omul își face datoria, și pe mobilizarea tuturor acestor resurse se întemeiază și certitudinea — afirmată în adunarea generală — că planul va putea fi îndeplinit și chiar depășit.

D. CONSTANTINESCU ■

Ziua de muncă a unui combinat cu și fără probleme

toctoi. Iar îndeplinirea unora dintre ele depinde, în orice caz, și de atenția și de eforturile unor organe ierarhice superioare, în primul rînd ale centralei și ministerului.

Orice plan, ca să fie îndeplinit și eventual să poată fi și depășit, trebuie să fie întocmit judicios. La produsele de bază, soda calcinată și soda caustică, reprezentînd mai mult de trei sferturi din producția combinatului, planul se întemeiază pe capacitățile productive existente și are în vedere totodată, cît se poate de firesc, sporul de producție ce va rezulta prin materializarea programului de modernizare prevăzut pentru anul 1988. Există însă o necorelare, la produsul numit silicat de sodiu lichid. Iar această necorelare cîntărește, ca să zicem așa, nu mai puțin de 3160 de tone. Pe scurt, în stabilirea

noiembrie, cu o restanță la producția fizică de aproape 30 000 tone sodă calcinată și 580 tone sodă caustică. Pentru compensarea, valorică, a acestor nerealizări, au fost depășite nivelurile stabilite prin plan pentru celelalte sortimente, la care — este adevărat — baza materială și desfacerea erau asigurate. În acest fel, producția-marfă planificată a fost depășită cu aproape 12 milioane de lei. Indicele de utilizare a instalațiilor, planificat a fi de 98 la sută, a ajuns să fie de 99,4. Productivitatea muncii a fost depășită, față de nivelul planificat, cu 9 608 lei pe fiecare om. Prin buna gospodărire a materiilor prime, combustibililor și energiei, au fost obținute unele economii la costurile totale și materiale. Aceste rezultate, fără îndoială, bune, dacă e să judecăm în ansam-

blu activitatea combinatului, nu pot suplini însă, în nici un fel, nerealizările înregistrate la producția fizică, despre care aminteam mai sus. Ca produse de bază ale combinatului, soda calcinată și soda caustică au și o pondere deosebită la export. Iar planul la export a fost realizat pe acest an, pînă acum, doar în proporție de 82,3 la sută.

Interesant este că, totuși, combinatul a realizat produsele prin care ar fi putut să-și onoreze sarcinile la export, dar mari cantități din aceste produse au rămas nevândute, în Portul Constanța, pentru că nu s-au găsit vapoare să le încarce și să le ducă la destinație iar nume-

Un bun al tuturor,
în grija fiecăruia:

ENERGIA

S-o producem potrivit planului!

S-o folosim potrivit normelor!

In spiritul prevederilor recentului Decret, pentru asigurarea resurselor energetice necesare activității economico-sociale, să acționăm cu toate forțele pentru reducerea consumurilor de gaze naturale și energie electrică

În urmă cu două zile a fost dat publicității Decretul privind unele măsuri pentru raționalizarea consumului de gaze naturale și energie electrică. Așa cum se arată în decret, pentru desfășurarea normală a activității economico-sociale este necesară adoptarea unor măsuri ferme în toate sectoarele, în toate unitățile economice, instituții și gospodăriile populației, care să asigure un regim sever de economisire a energiei electrice și a gazelor naturale și eliminarea oricăror forme de risipă.

Opinii publice din țara noastră îi este cunoscut faptul că o serie de cauze, analizate cu deosebită înțelegere de Plenara C.C. al P.C.R. din 5 octombrie, determină și în acest sezon, îndeosebi în pe-

rioadă „virfului energetic“ o situație necorespunzătoare în sistemul național-respectiv o putere disponibilă sub nivelul programat. La aceasta se adaugă consumul nerațional, cu importante depășiri ale normelor aprobate în unele sectoare economice și în sectorul casnic.

Sînt cunoscute măsurile luate de conducerea partidului și statului în vederea asigurării energiei necesare pentru dezvoltarea continuă a economiei naționale, pentru realizarea în cel mai bun condițiuni a sarcinilor de plan, pentru satisfacerea cerințelor de consum rațional în toate sectoarele de activitate și în gospodăriile populației. Rezultatul aplicării consecvente a acestor măsuri este reliefat astfel și de faptul că, în toate domeniile, activitatea se desfășoară în condiții

normale, la parametrii planificați. Cu toate acestea, mai sînt unități economice unde nu se aplică cu fermitate, cu maximă răspundere măsurile de reducere a consumului de energie.

Se impune, așadar, să aplicăm cu fermitate și răspundere maximă măsurile de reducere a consumului de energie și de gaze naturale, să respectăm programele elaborate, să nu tolerăm abateri de la normele tehnologice, de la normele de consum riguros stabilite.

Mari rezerve de economisire există în sectoarele neproductive din întreprinderi și instituții, în sectorul public, precum și în gospodăriile populației.

Este o îndatorire de cea mai

mare importanță patriotică și în același timp o obligație profesională și legală a întregului personal muncitor, în calitate de producători și cetățeni, să facă în continuare eforturi pentru economisirea energiei și combustibililor, să caute și să aplice noi soluții pentru reducerea mai accentuată a consumurilor productive și neproductive. Fiecare cetățean trebuie să înțeleagă că, deși s-au luat cele mai judicioase măsuri și se fac eforturi deosebite pentru sporirea producției de energie electrică, sectorul energetic poate satisface cerințele numai în condițiile unui regim sever de economisire, a unui consum rațional, la care trebuie să participe toate sectoarele, fiecare unitate, fiecare gospodărie, fiecare cetățean.

Reducerea la minimum a consumului casnic de putere electrică este una dintre cele mai serioase rezerve pe care noi, cetățenii, o putem pune în slujba economiei naționale. Deși consumul casnic, cît și iluminatul public dețin, deocamdată, o pondere de circa 6,5-7 la sută, un calcul global arată că în medie pe zi, numai în sectorul casnic se consumă în jur de 13,5 milioane kWh. Rezultă că la virful de sarcină, medie zilnică 5 ore, puterea absorbită din sistem este de circa 2 700 megawați, adică aproximativ a treia parte din puterea disponibilă a centralelor electrice. Soluționarea problemelor actuale din sistemul energetic este deci posibilă numai printr-un efort general în toate sectoarele de activitate.

Cîteva măsuri practice care trebuie aplicate imediat

Pentru economisirea energiei electrice

- Trebuie redus la minimum spațiul iluminat în fiecare locuință
- Să se renunțe complet la aparatele electrice de încălzit
- Aparatele de uz casnic să fie înlocuite prin munci gospodărești
- Să se renunțe la iluminarea anexelor-balcoane, curți, garaje, magazii
- Să se reducă la strictul necesar iluminatul holurilor și scăriilor prin reducerea numărului de becuri și prin montarea automatelor de scară.

Pentru reducerea consumului de gaze naturale

- Să se excludă funcționarea arzătoarelor în gol; să nu se folosească gazele de la bucătărie pentru încălzirea camerelor
- Să fie înlocuite arzătoarele neeconomicoase în imobilele încălzite cu gaze.
- Să fie verificate și refăcute izolațiile termice ale cazanelor și conductelor.
- Ușile și ferestrele să fie etanșate pentru evitarea pierderilor de căldură.
- Spațiile comune, în special holurile de la intrarea în blocuri, să fie bine închise.

Cînd a deschis ochii asupra lumii, cînd nu se desprinsese încă din copilărie, a văzut istoria ca pe o mare agitată. La începutul celui august, cînd șapte grupe de aparate Liberator își luaseră zborul de la Benghazi, de pe nisipurile roșii ale Cirenaicei, Nicolae Baruț împlinise 11 ani și, ca toți școlarii din Gorgota, era în vacanță. Dinspre Ploiești se ridica un val de lumină de parcă răsăriseră dintr-acolo o mie de sori. Un an mai tîrziu, în '44, începînd din aprilie, pe cînd el se afla în prima clasă de gimnaziu la Liceul „Ienăchiță Văcărescu“ din Tîrgoviște, asupra regiunii petrolifere unde se găsea, după unele opinii, cea mai mare concentrare de foc din Europa, s-au abătut alte cîteva zeci de atacuri aeriene. Tatăl lui, Ștefan, fusese mobilizat pe loc. Într-un atelier al Industriei române de petrol, cu sediul la Ochiuri, făcea sape de foraj. Era un meșter pe cînte, cum nici nu putea fi altfel, fiindcă de-ar fi fost altfel nu apuca să calce de multe ori pragul celui atelier. Și dacă nu și-ar fi iubit meseria nu i-ar fi spus fiului lui să intre, în '47, la Școala medie de petrol, căci nu e de crezut că vreun părinte ține să facă din viața copilului lui o carte neciști-gătoare la un joc dinainte pierdut. Iar jocul se încinse, într-adevăr, pe mize mari. După ce-a făcut armata la

grăniceri și, din '56, s-a întors acasă și a început să devină un petrolist de faimă la Vîforița, apoi la Suplacu de Barcău, în Bihor, și din nou la Șchela de producție petroliferă Vîforița, a putut să înțeleagă că, tot atît de adevărat, granița sau interesele țării pot fi apărate și prin felul în care țineu e scos din adîncuri: atît cît țara are nevoie; și cu o anume chibzuință, nu altfel.

De acasă pînă la sediul schelei Vîforița are de mers

vile de extracție sau că unii se plîng iarăși de calitatea curelelor de transmisie. Primește aprobarea pentru materialele necesare, face asigurarea tehnico-materială, după cum spune el, și apoi pleacă în punctele mai dificile. Ca generalul printre soldați. Printre petroliști tot unul și unul, oameni care-și cunosc și își respectă meseria, așa cum sînt maeștrii Gheorghe Drăgoi, Ion Marta, Ion Mihăilă, Mircea Banu, ori sondorii Constantin Barbu, Ion Tudorache,

făcut, se găsea mereu cîte o mină străină, întotdeauna mai mare, care să țină în ea mina petrolistului și să-i miște degetele în așa fel încît țigău să curgă cît mai repede și pe o conductă cît mai largă. Petroliști ca Nicolae Baruț știu prea bine că țara are nevoie de petrol și el spune limpede ce crede: meseria de petrolist este încă o meserie de viitor! Metodele moderne de recuperare, cum ar fi injecția în zăcămint a apei vis-

mai puțin. De aceea, munca zilnică pentru îndeplinirea planului are adeseori tensiunea luptei. Dar e o luptă în care oamenii știu să iasă învingători. De altfel, ei sînt plătiți în acord, după cantitatea de țigău extrasă. Între interesele țării, exprimate în cifrele planului, și interesele sondorilor fiind o legătură, mai spune Nicolae Baruț, ca pe tabla biliardului moștenit de la Astra Română și rămasă într-una din sălji clubului de la sediul schelei: o bilă o pune în mișcare pe alta. Între acest adevăr și faptul că, incontestabil, cît vom ști că avem sondori ca Nicolae Baruț vom ști și de ce ținem să avem pe stema țării o sondă, drumul e neted și drept așa cum între casa lui și casa unui frate de-al lui, Florian, maistru la întreprinderea de utilaj petrolifer din Tîrgoviște, nu se află nici un gard și nici un zid, ci o singură grădină bine îngrijită.

Cînd Nicolae Baruț spune că meseria de petrolist este încă o meserie de viitor, el înțelege mai mult, prin aceste cuvinte, decît un fel de a-și petrece vremea încercînd să vorbească frumos. Fiul lui, George, este student în anul al patrulea și se pregătește să devină inginer petrolist. Și ce părinte ar ține să facă din viața copilului lui o carte neciști-gătoare?

D. CONSTANTINESCU ■

Cine dă ora exactă la Vîforița

patru kilometri. Nicolae Baruț își începe ziua de lucru la ora 6. Și pentru el ora aceea nu înseamnă niciodată 6 și ceva. S-ar spune că la Vîforița, el este omul care anunță ora exactă. Ca maistru principal specialist în secția de probe-producție și reparații capitale sonde, primește prin telefon raportul celor 5 formații de lucru din subordinea lui, fiecare formație fiind alcătuită din 16 oameni. La 6 și jumătate dă raportul la Trustul Boldești. La 7 fără 10 prezintă aceleași date conducerii schelei, directorului Toma Panțu. Că într-un loc este nevoie de anumite scule, că într-altul s-au rupt țe-

Vasile Dumitru, Gheorghe Preda. Merg oriunde este nevoie de el, la Mănești, la Gheboieni ori la Drăgăiești. Și pe-acolo nu se știe niciodată dacă va mai avea sau nu timp să-și aducă aminte de pachetul cu mîncare pe care i l-au pus în servietă Alexandrina, soția lui, educatoare în comuna Răzvad, ori fiica lui, Carmen.

Datoria lui Nicolae Baruț este ca sondele să funcționeze neîntrerupt. Și n-ar fi nevoie s-o mai spunem, dar o spunem totuși, această cerință nu mai poate avea nimic comun cu împrejurarea din vreme mai mult sau mai puțin îndepărtate cînd, ca un

coase pe bază de polimeri — schela Vîforița fiind prima din țară care a aplicat această metodă — sau injecția ciclică de aburi și de bacterii ori combustia subterană fiind argumentele incontestabile ale viitorului acestei munci, chiar dacă este adevărat, pe de altă parte, că sonda nr. 69 de la Tuicani, care dădea 250 de vagoane pe zi, sau sonda nr. 2 Ochiuri, care dădea 320 de vagoane, sînt amintiri din ce în ce mai vechi.

Datoria lui Nicolae Baruț și-a celor 80 de oameni de care răspunde el este ca întreruperile în producție să fie cît mai rare și să dureze cît

Fac parte dintre cei care — în ciuda ignoranței mele în materie de medicină — stau cu **Aforismele** marelui Hippocrate pe birou. Ca om de literă, plin de fizică vieții și, nu o dată, într-o impalpabilă metafizică, am aflat în **Aforisme** o serie întreagă de precepte despre (in)epuizabila posibilitate de a sluji viața, ori chiar de a o reda, a celor ce au jurat pe codul „Intiistătorului” medicului. Astfel, între multe sentențe care mi-au reținut îndelung atenția, am descoperit în gândirea hipocratică una privitoare la căldura și frigul ce, odată instalate în tălpi, în picioare, se propagă iute la inimă și creier. Dar, admitând că frigul ar fi pentru membrele inferioare un rău elementar, ce se întâmplă, mă întreb acum tîrziu cu omul, față în față cu un accident imprevizibil, trist și crâșnă-fatal, mai ales de la o vîrstă încolo? De pildă, cu o fractură de femur?

Pe holurile Spitalului orașnesc din Azuga, dar și în saloanele curate și încălzite — chiar la început de toamnă, sub umbrela Bucegilor, la Azuga, e deja frig — privesc oameni de toate vîrstele, chiar copii de gapte sau de zece ani, adolescenți precum și tineri între douăzeci și treizeci de ani, adulți de patruzeci, cincizeci, șaptezeci sau optzeci de ani, veniți aici de pe diverse meleaguri ale țării, din diferite locuri de muncă. Unii umblă în cirje sau sprijinindu-se de un cadru metalic, grație căruia, după operație, învață să meargă iar pe propriile lor picioare, ca mai înainte. Un copil în vîrstă de opt ani — Udrișu Dumitru, din Ghiojdu Mic, jud. Buzău — a fost împins dintr-o glumă pe cît de stupidă pe atît de „nevinovată” — de frățiorul lui mai mare, din podul grajdului. Rezultatul? Picioarul sting — pe care, în cădere, și-a lăsat întreaga greutate — a devenit brusc... mai scurt decît dreptul; oasele au intrat unul în altul, micșorînd într-o dată gamba stîngă, odinioară egală firească cu dreapta. Ce să mai vorbim de dureri, de durere? Copilul e bine, Mitiță ride, povestind cu toată gura și cu ochii lui albaștri mari, frumoși; acum zburdă prin saloa-

ne, a uitat de durere, ar putea să se facă boxeur, cum mi-a spus, în orice caz „și aviator și tractorist”.

Elena Geană, în vîrstă de treizeci de ani — deși pare de optsprezece — de meserie lăcătuș-pompe irigații la Intreprinderea Neptun din Cimpina, a avut mai multe fracturi: la 14 ani, la 20, la 24 și ultima, la 7 septembrie, deci în toamna acestui an, cînd s-a reinternat în stare gravă. Predispusă unor asemenea accidente — căci suferă din pragul adolescenței de o osteomelită — operată în 1969 — ea nu s-a descurajat; a muncit, între timp, a devenit mamă, are doi copii. Imi arată cu o mindrie deloc ascunsă fotografiile celor doi copii, a fetiței de patru ani și a băiețelului de șapte, alături de mama și tatăl lor, un brunet frumos,

loasă” la origine, fără nici o legătură cu omul care li poartă, vioi și inteligent instalator la OJT Sinaia — are 27 de ani. Într-o zi, nu de mult, a alunecat pe pietriș, pur și simplu a alunecat și a făcut o ruptură de menisc. Peste cîteva zile va fi iarăși la lucru, datorită aceleiași miini inspirate a marelui chirurg ortoped, care este dr. Gheorghe Meghea.

Constantin Arsenie (60 de ani), laminorist din Drajna de Sus, a rămas „motolog de picioare” — expresia, extrem de plastică, îi aparține — încă din 1979, cînd o furgonetă i-a strivit gamba stîngă aflată mai „în afară” pe scara unui autobuz. Operat din nou de dr. Meghea, laminoristul Arsenie se va întoarce în curînd acasă spre bucuria familiei și, nu în cele din urmă, a lui însuși.

N-aș fi știut de toate acestea, cum nu știam — de ce să mint?! — de existența unei secții de ortopedie de nivel european, la acest spital aparent modest, de provincie — vedeți că nu există provincie acolo unde există valoare? — ale cărei experiențe reușite sînt apreciate de mari savanți și specialiști din Japonia, Italia, Franța, cum aflu din dialogul cu dr. Mihai Constantinescu, medicul primar, dr. Gheorghe Meghea (directorul spitalului), care, alături de dr. Gheorghe Ivan sau de medicul primar, dr. Mihai Constantinescu, este cel mai neobosit „bisturiu” al spitalului acesta care, prin specialiștii de înalt nivel și prin dotare, poate concura cu cele mai bune din lume. Dar el concurează înainte de toate prin marea omenie a acestor oameni în bonete albe, neobosiți zi și noapte în voința de a reda existenței cotidiene, familiei și producției sociale, semeni de toate vîrstele care, dintr-o întâmplare stupidă — un accident de mașină sau de motocicletă — ori dintr-o dereglare nativă, se află în situația de refuzăți ai vieții. Ion Blegu — da, chiar așa îl cheamă, dar numele lui de familie, probabil o poreclă „ha-

apropie de 90 de ani, durerile provocate de fractură erau îngrozitoare — și ea nu a pronunțat niciodată acest cuvînt, de aceea am și rugat-o prin telefon pe o doctoriță să se deplaseze de urgență, la mama acasă, și îi uit anume numele acestui medic care a apreciat (culmea!) telefonic că e vorba de o simplă (?) contuzie — așadar, durerile care au urmat fracturii erau de nesuportat, și nu puteau duce decît la o moarte sigură, imediată. Mama — care a trecut prin două războaie mondiale; care, ca orice mamă, a fost o dată tină... În cel dintîi mare război, cel de neafermare, mama fugea ca o zvirlugă peste munți și obciși, purtînd într-un coș cu plăcinte adevărate (mesaje la fel de adevărate, de „cercetaș”, ascunse bine în coca aromată), pentru armatele românești din

pentru a salva viața Mariei Turlan (80 de ani), care suferea în plus de inimă, lucru ce nu se știa, cînd această a fost adusă la spital cu o aceeași fractură de femur. Ajutat îndea-proape, și cu o eficiență de necontestat de tinerele asistente Carmen Oprea și Elena Palaș, pe care dr. Meghea le numește colege, acestea se schimbau între ele pentru a susține perfuzia proaspăt operatei ajunsă vertiginos la tensiunea zero, pentru a crește apoi treptat: 4, 5, 9, 11...

— Care a fost cea mai mare bucurie a Dv.?, îl întreb pe dr. Meghea.

— Bucuriile nu sînt mari sau mici, sînt bucurii, pe care, pentru profesiunea mea, le-aș numi mai degrabă satisfacții: să salvez vieți.

— Cam cite? Le-ați numărat?

— N-am avut vreme sau n-am avut această vanitate statistică. E vorba de mii, de cîteva mii...

— Cînd vă odihniți?

— Între două gărzi, între operații. Citesc Arghezi, Bacovia, Blaga, Stănescu... Pe Arghezi, îl iubeam încă de la 16 ani, cînd i-am „luat apărarea” împotriva lui Iorga care, cum știți, nu-l prea iubea pe Maestrul de la Mărtișor.

— Cînd vă mai rămîne timp pentru cercetarea științifică?

— Timpul ăsta vine de la sine: în comunicările prezentate în cadrul Societății de Chirurgie și Traumatologie (secție aparte în cadrul USSM), ca și în Olanda, Finlanda, Polonia, am prezentat cîteva din reușitele inedite ale chirurgiei ortopedice realizate la acest aparent modest spital din Azuga.

Un om care a salvat viața mii de oameni. Un om care a venit, ca medic, la Azuga, în 2 iunie 1948. Așadar, pe 2 iunie 1988, va implini 40 de ani de cînd, practic, nu s-a mișcat de la locul lui de muncă. Oare în ziua aceea, așadar, peste 8-9 luni, Omul acesta n-ar merita să cinstească o cupă de șampanie cu toți cei care au fost salvați de la moarte cu harul lui, cu știința, cu dăruirea și cu Omenia lui?

CONSTANTIN CRIȘAN ■

Cea mai mare bucurie a mea? Să salvez vieți!

înalt, cu mustață neagră, de meserie lăcătuș mecanic auto. Elenei Geană îi place să citească, să asculte muzică populară și modernă, dar să și danseze, ori de cite ori se ivește ocazia. „O să mai danseze?” „Sigur va dansa, imi răspunde surzind grav, un bărbat cu părul grizonat, cu ochii mari, luminoși, medicul primar, dr. Gheorghe Meghea (directorul spitalului), care, alături de dr. Gheorghe Ivan sau de medicul primar, dr. Mihai Constantinescu, este cel mai neobosit „bisturiu” al spitalului acesta care, prin specialiștii de înalt nivel și prin dotare, poate concura cu cele mai bune din lume. Dar el concurează înainte de toate prin marea omenie a acestor oameni în bonete albe, neobosiți zi și noapte în voința de a reda existenței cotidiene, familiei și producției sociale, semeni de toate vîrstele care, dintr-o întâmplare stupidă — un accident de mașină sau de motocicletă — ori dintr-o dereglare nativă, se află în situația de refuzăți ai vieții. Ion Blegu — da, chiar așa îl cheamă, dar numele lui de familie, probabil o poreclă „ha-

similar la piciorul drept: de data asta, un arbore, un butuc i-a prins sub greutatea-i imensă piciorul drept. Operat din nou de dr. Meghea, laminoristul Arsenie se va întoarce în curînd acasă spre bucuria familiei și, nu în cele din urmă, a lui însuși.

N-aș fi știut de toate acestea, cum nu știam — de ce să mint?! — de existența unei secții de ortopedie de nivel european, la acest spital aparent modest, de provincie — vedeți că nu există provincie acolo unde există valoare? — ale cărei experiențe reușite sînt apreciate de mari savanți și specialiști din Japonia, Italia, Franța, cum aflu din dialogul cu dr. Mihai Constantinescu, medicul primar, dr. Gheorghe Meghea (directorul spitalului), care, alături de dr. Gheorghe Ivan sau de medicul primar, dr. Mihai Constantinescu, este cel mai neobosit „bisturiu” al spitalului acesta care, prin specialiștii de înalt nivel și prin dotare, poate concura cu cele mai bune din lume. Dar el concurează înainte de toate prin marea omenie a acestor oameni în bonete albe, neobosiți zi și noapte în voința de a reda existenței cotidiene, familiei și producției sociale, semeni de toate vîrstele care, dintr-o întâmplare stupidă — un accident de mașină sau de motocicletă — ori dintr-o dereglare nativă, se află în situația de refuzăți ai vieții. Ion Blegu — da, chiar așa îl cheamă, dar numele lui de familie, probabil o poreclă „ha-

sudul Moldovei, aflate în fața unui inamic puternic pe care l-a și nimicit cu un drept eroism la Mărășești, Cașin, Oituz... Atunci, sîrind ca o veveriță printre brazi, peste creștele munților, nu i s-a întimplat nimic; și a scăpat, de asemenea, și în cel de-al doilea război mondial, salvînd viața a șapte copii minori, pe care-i ascundea prin beciuri, de același dușman de odinioară, aflat acum în retragere pe Valea Bistriței, odată cu „spargerea frontului”, în zilele premergătoare Eliberării.

De obicei, la o asemenea vîrstă, o fractură de femur se soldează cu... sfîrșitul. Dr. Meghea ne-a întrebant, ne-a ajutat să ieșim din dramatica dilemă: „Vreți să moară în maximum 30 de zile sau vreți să o sărbătoriți la 90 de ani?” Am răspuns desigur DA, că vrem adică să trăiască și, în orice caz, să nu moară în chinuri... Operația a fost grea, îndelungată, apoi, a doua zi, mai apoi, a doua noapte, a dus lupta împotriva unui iminent blocaj renal. A salvat-o. O luptă și mai grea a dus în noaptea următoare — cu ce forțe? cînd se va fi odihnit? —

Nu locul le-a făcut norocul

„Declinul” bucureșteanului Lazăr Arsu, născut în aprilie 1886, a început, după cum ne informează cea de a doua sa soție, în urmă cu mai bine de un deceniu, cînd operația de cataractă la ochiul drept n-a reușit, se pare și din vina lui. Sfătuit de unul din cei doi copii să nu mai meargă la medic, acesta s-a folosit doar de ochiul stîng, care, atacat de aceeași boală, „în cet-încet s-a stins și de doi ani nu mai vede”. Vă închipuiți ușor ce a simțit în acea clipă: cel ce, timp de un veac, a văzut totul cu ochii lui, a fost martorul atîtor evenimente, pe care mintea sa, destul de vioaie și acum, le-a înregistrat spre a le povesti urmașilor. Deși a învățat în scurt timp să se miște prin casă, fără a fi incomodat de obiectele din preajmă, să se bărbiească și să dea chiar cite o mină de ajutor la nevoie, Lazăr Arsu a cerut în permanență familiei ca să fie operat, fiind ferm convins că își va recăpăta vederea.

„Nimeni, însă, ne spune Maria Arsu, nu s-a încumetat să-și ia această răspundere, deși ne-am interesat atît la policlinici din Capitală, cît și din țară. Singurul care a spus da, se poate, a fost doctorul Radian, despre care auzisem în urmă cu vreo 17 ani, îl văzusem și la televizor, dar ziceam totuși că e prea departe de casă. Cînd am auzit că ne pune la dispoziție o cameră, în care să stăm împreună, am venit imediat. Se impunea acest lucru deoarece soțul meu este și deficient de auz și nu ne înțelegem decît cu ajutorul unui aparat acustic. În plus, nu are răbdare să stea într-un loc și, însoțindu-l, am putut să-l păzesc de efort. Serviciile de aici sînt minunate, iar medicul are, după cum se știe, o mină de

aur. E neîntrecut și nici nu știm cum să-i mulțumim pentru bunătate, pentru faptul că, doar la trei zile de la operație, soțul meu a reînceput să vadă”.

Cine este cel ce a adus bucuria în sufletul familiei Arsu? Nimeni altul decît doctorul în științe medicale Alexandru Radian, șeful Secției oftalmologie a Spitalului Județean Bacău, autorul a mii de asemenea intervenții spectaculoase și a peste 150 de lucrări științifice și co-

tru prima dată în țară. Este o operație ce presupune o mobilizare precoce și o corecție precoce la ochii operați, precum și o anumită grijă în suturarea plăgii, foarte exactă, pe care o facem cu fire mixte, o parte plasate înainte de operație și alta, apoi. Pregătirea bolnavului s-a făcut coresponsător, operația avînd loc numai după ce am primit avizul specialiștilor de la interne și cardiologie. Nu ne-am pus deloc problema nereușitei, bolnavul avînd o

cente ale medicului băcăuan și ale colaboratorilor săi? Printre cele mai „vechi”, aplicat încă din 1981, se numără **vitrectomia**, un aparat complex de chirurgie oculară, realizat prin autodotare de un colectiv mai larg și întrebunțat la traumatisme și hemoragii în interiorul ochiului. Cu ajutorul lui, specialiștii băcăuani sînt singurii din țară care lucrează „vitrectomie posterioară”, numai cu acest aparat putîndu-se extrage vitrosul sau „albușul

șase filme de chirurgie oculară ș.a.

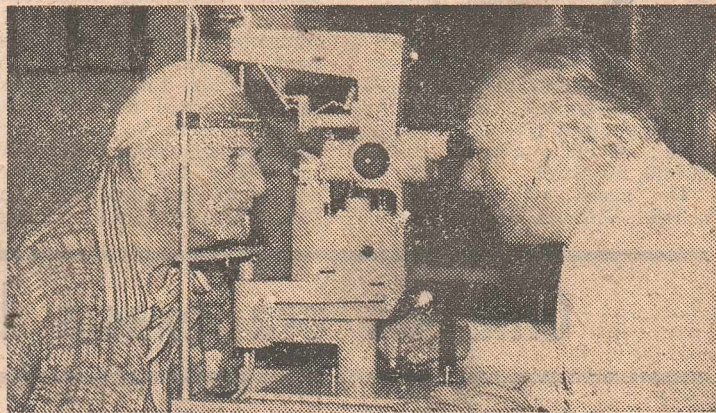
În ultimii doi ani, mai sîntem informați, colectivul condus de medicul Radian (dr. Laura Corșatea, medic primar, dr. Viorel Grigoras, medic principal oftalmolog), surorile medicale de sală Cornelia Hudeș și Corina Acatrinei) a aplicat cu succes tehnologii operatorii noi, foarte moderne, în special la glaucom pe ochi operat de cataractă, cataractă deosebit de rezistentă la tehnicile obișnuite. S-au făcut, totodată, operații cu implantări de materiale sintetice, care sînt puțin deschisă calea de scurgere a lichidelor din ochi, ca în cazurile amintite mai sus. Începînd de anul acesta se folosește și chirurgia viscoelastice, procedeu prin care se întrebunțează intraoperator, la implantarea de cristalin artificial, o substanță cu greutate moleculară mare: metil-celuloza. Aceasta înlocuiește hialuronatul de sodiu, care este foarte scump și greu de procurat, noua substanță permițînd menținerea camerei anterioare a ochiului și implantarea cristalinului artificial mai ușor și fără lezarea corneii.

Sigur, preocupările medicilor băcăuani sînt mult mai numeroase, dovadă și numărul mereu crescînd al celor din afara județului care vin să fie consultați și să se trateze la secția Spitalului Județean (circa 10 la sută), așa încît nu ne-am propus să epuizăm acum toate problemele ce puteau fi tratate. O putem face însă cu un alt prilej, aducînd și alte argumente în sprijinul ideii că la Bacău există o experiență în domeniu foarte valoroasă, care merită să se bucure de mult mai mare atenție din partea tuturor.

CORNEL GALBEN ■

Operat la 102 ani, Lazăr Arsu a reînceput să vadă

Fotografie: EUGEN BĂTRINU ■

municării, publicate la noi sau în străinătate, susținute la prestigioase congrese și simpozioane de specialitate. Cititorii consecvenți ai revistei își mai amintesc poate că, în urmă cu un deceniu, (mai exact, în numărul din 16 noiembrie 1978) scriam despre una din premierele sale mondiale: transplantul glandei lacrimale.

Să vedem însă în ce a constatat dificultatea operației amintite? „Fiind vorba de un bolnav de peste 101 ani, ne-a declarat distinsul specialist, am aplicat o tehnică specială, folosită de noi pen-

stare fizică destul de bună. Seara, după operație, a și ieșit la plimbare, iar în mai puțin de 24 ore a fost lăsat să folosească ochiul, lucru destul de rar. După patru zile de la operație deja vede, cu un ochelar provizoriu, bineînțeles. În pofida vîrstei, Lazăr Arsu s-a comportat foarte bine, chiar mai bine decît ne așteptam”.

Punctele de sutură fiind multe, operația s-a făcut cu ajutorul unui microscop operator, folosit la Bacău pentru prima oară în țară, încă de acum 20 ani. Care sînt, deci, creațiile cele mai re-

ochiului”, cum mai este cunoscut. Rezultatele sînt destul de bune, în foarte multe cazuri obținîndu-se clarificarea mediilor și recăpătarea vederii. Ar mai fi, apoi, **crioextractorul**, un instrument folosit la extragerea cristalinului, confecționat la noi în scurt timp după ce a apărut pe plan mondial; **aparatură pneumohidrostatică**, conceput la Bacău și întrebunțat în operațiile de glaucom congenital; **seringa de aspirație și irigație concomitentă** pentru cataractele la copii și cataractele traumatice; **chirurgia viscoelastice**;

Poem pentru patrie

Toamna poetului

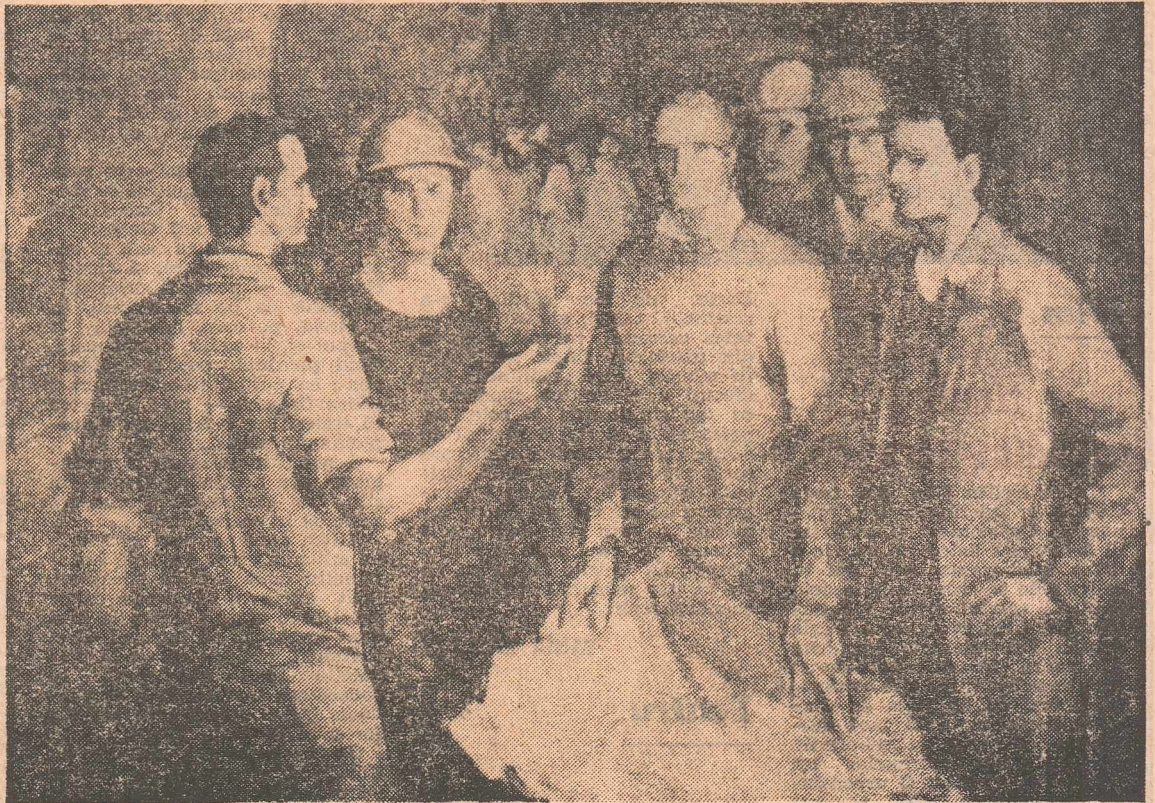
E toamnă-n lumina limbii române
Corăbii de aur vocalele curg
Adie prin aer aromă de piine
Adie prin aer un zvon de belșug

E toamnă-n lumina limbii române
Mai blinde consoanele cad din înalt
Amurgul de-aramă iată stăpin e
Pământului damic și pururea cald

E toamnă-n lumina limbii române
Cuvintele-s coapte și grele de rod
Și gindul se-apeacă spre-nchinăciuna
Măritului lor sublim voievod

E toamnă-n lumina limbii române
Luceafărul arde în ceruri curat
E toamnă-n lumina limbii române
Și-n miezu-i adânc și străluminat.

VICTOR NIȚĂ ■

Dimitrie Grigoraș — „Omagiu constructorilor metroului bucureștean”

Artistul — conștiință a epocii sale

Mihai Mălaimare:

„E vremea celor care vor și știu să muncească”

— Mihai Mălaimare, sinteți un actor de factură aparte. Alături de comedie — pantomima, teatrul clownsesc deschid un anumit orizont de așteptare rolurilor pe care le interpretați. Incercați o autodefinire?

— Nu. E singurul lucru pe care n-am putut să-l fac niciodată: să mă definesc. Pot doar să spun că am intrat la Institutul de teatru în anul 1969, că l-am absolvit în 1973, la clasa profesorilor Moni Ghelerter și Zoe Anghel-Stanca, am fost repartizat la Teatrul Național din București unde joc și acum. În '81 am urmat cursul de pantomimă al lui Jacques Lecocq, la Paris, iar din 1984 sînt profesor asociat la Institutul de teatru din București.

— Fișa e exactă, ascunde însă tocmai definiția actorului Mihai Mălaimare. Să mai încercăm: teatru sau pantomimă?

— Nu cred că teatrul și pantomima pot fi separate. Pînă la un punct, pantomima e doar un mijloc de expresie. Ea poate deveni însă oricînd artă, pentru a reveni apoi la statutul de neață a actorului. Dacă socotiți că aplecarea către pantomimă mă singularizează, am să încerc și mai mult lucrurile spunînd că am făcut și altele. Dans, step, pregătire fizică încăpățînată (de unul singur sau plătînd profesori, cînd am simțit că nu mă descurc). Pe deasupra nu sînt deloc singurul preocupat de asemenea lucruri. Peste

vreo două săptămîni, are loc o manifestare națională (cursuri de pantomimă și un festival al pantomimei) care adună peste treizeci de actori în acest tip de expresivitate. De fapt, am nostalgia actorului total și mă fac că nu-mi văd defectele care mă opresc inevitabil să ating această formulă.

— De unde porniți în drumul către actorul total?

— De la ceea ce este, prin tradiție, actorul la noi: aproape exclusiv talent. Ne aflăm, geografic vorbind, într-o zonă de sensibilitate mai degrabă asiatică. M-a tulburat teribil acea frază din Mateiu Caragiale despre ce se întîmplă la Porțile Orientului... Pornesc așadar de la talent și drumul se numește pur și simplu muncă.

— Să înțelegem că la noi actorul nu muncește suficient?

— Nu, așa zice chiar că muncește enorm. Necazul este însă că actorii noștri nu au timp să fie nemulțumiți de ei înșiși. Ceea ce spun pornește evident dintr-o experiență personală. Întîlnirea mea cu studenții, atunci cînd am devenit profesor la institut, mi-a produs o mulțime de revelații. Deși această nouă activitate mi-a consumat pînă și ultima fărîmă de timp liber, ea mi-a oferit, paradoxal, răgazul să mă priveșc pe mine însumi. A fost pur și simplu o relansare profesională. M-am văzut în tinerii mei (aproape) contrați ca într-o oglindă, dură, fără ocolșuri și am

început să-mi pun în cu totul alți termeni chestiunea profesiei de actor.

— În ce termeni?

— Mai întîi am înțeles că în clipa în care actorul nostru va învăța să muncească exigent, niciodată mulțumit de sine, nu va avea rival. Nu cred că risc nimic spunînd asta. Am văzut mult teatru în străinătate și cred că vorbesc în cunoștință de cauză. Inventivitatea, imaginația actorului român depășesc cu mult nivelul mediu european. Mai este apoi o chestiune de învățat, de intrat în tradiție, în educație, în cei șapte ani de-acasă: respectul pentru corp, pentru acest incomparabil instrument de expresie umană. Cred că nu întîmplător mesajul către alte planete locuite în univers a cuprins și două siluete umane. Corpul e un instrument de o mult mai mare sensibilitate decît glasul de pildă, ca să vorbim totuși în limitele profesiei de actor. Un actor nu-și poate ignora corpul decît dacă vrea să se sinucidă din punct de vedere profesional. A spune un text, frumos și inteligent, echivalează cel mult cu o emisiune radiofonică, ceea ce poate da — nu neg — satisfacții. Dar a transmite un text, a-l materializa, a-l sculpta înseamnă cu totul altceva. Prin corpul nostru sîntem în contact cu universul. Iată ceea ce ne rămîne de învățat.

(Continuare în pag. 15)

TANIA RADU ■

Desene pe asfalt

Monumente

N-am carnet de însemnări. Nu în un jurnal intim și n-am astfel posibilitatea să-mi amințesc (ar fi meritat) numele unui, altfel distins, critic de artă ce se arăta (mărturie tipărită în urmă cu cîteva luni) nemulțumit foarte de calitatea unor vechi (nu prea vechi) monumente din lumea satelor noastre.

Era vorba de cele închinare ostașilor români pieriți în ultimele războaie. Omul le găsea ridicole, anacronice, rău gîndite, cioplite grosolan.

Și nu e așa? Așa e. Numai că...

Să ne întrebăm cine ridică aceste monumente: rivna obștească a unor țărani ce nu voiau să lase uitării numele celor dragi, jertliți pentru țară și îngropați în morminte de cele mai multe ori neștiute. Cu ce parale? Cu cele, puține, obținute prin ofrandă publică. Cu basmaua plină cu „fărăncute”, vreun primar isteț pleca în tirgul cel mai apropiat, să zicem la Tîndărei sau la Sascut, și tocmea un „pietrar” de cruce. Acesta, cu puțina-i pricepere, incropea „opera”: un soldat cu mușlăți, înfigîndu-și baioneta în dușman sau un vultur răzbușător, cu aripi ce a drept cam domestice, priveghînd o lespede cu nume scociorite în marmură sau gresie, vremelnic umplute cu aur (bronz).

Sărăcimea visînd monumente și fală postumă pentru cei morți, cum se zice, de moarte violentă n-avea cum să-l tocmească spre săvîrșirea lucrării visate pe meșterul Rodin ori pe Bourdelle, iar norocul Tg. Jiului ce l-a „găsit” pe Brăncuși a fost singular. Și atunci pietrarii, cum ziceam, incropeau cu slabe puteri ceva ce era, cu vorbe de azi, sculptură naivă. Ele erau plan-

tate în răsplată, lîngă fîntîni ori în fața școlilor.

Niciodată florile n-au lipsit de lîngă monumentele fînerare ale Eroilor. Nici ulcelele proteguînd simburile de luminare. Cînd venea primăvara, se mai întîmpla ca vrednicia femeiască să împingă pioșenia pînă la absurd: monumentele erau spoite cuviincios cu var.

Ce-i de făcut cu ele, acum? Să le înlocuim pe cit se poate cu adevărate opere (de nu capodopere) deine de contextul gospodăresc în care fîntăzesc dar să li se afle și lor un loc în care să fie expuse. Să intre în zestrea muzeelor comunale sau în grădini. Să rămîna.

Aceste gînduri mi le-a stîrnit o vizită la Gălbinași, comună apropiată de București unde clasicul monument impresionează mai ales (sau doar) prin mulțimea numelor gravate pe stîlp, aproape o sută. O sută de soldați. Nici un gradat. Soldat și atît. O sută, cifră enormă.

Prietenul ce mă însoțea, romanțierul Corneliu Irod, a calculat cam cîte gospodării vor fi avut Gălbinașii în vremea Războiului Reîntregirii și a dedus că, statistic, din fiecare casă a pierit cel puțin un om!

Și nu e acesta realul monument?

Ce-ar mai putea adăuga arta? Monumentul cu contur nepieritor e însăși memoria noastră, felul în care prin fapta noastră îi ținem în viață pe cei care au sîngerat pentru vatra genetică, pentru istorie.

Pentru mine, monumentele de felul celor mai înainte evocate au un corespondent în natură: ele seamănă cu florile de cîmp a căror frumusețe face să pălească petala florii de agave...

GHEORGHE TOMOZEI ■

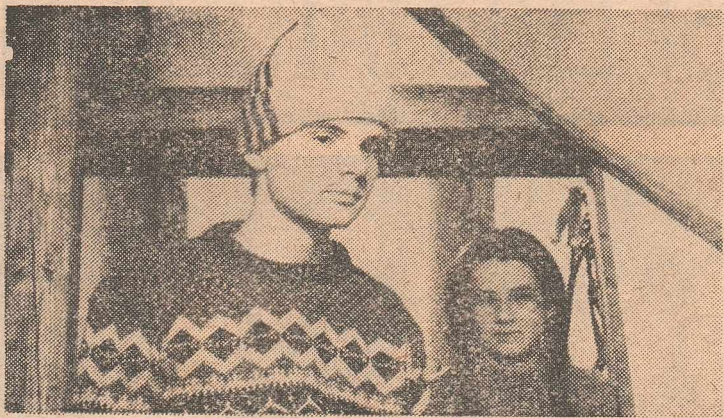
Cronica literară de Romul Munteanu

pagina 11

Poezii de Ivo Muncian

pagina 15

Vitrina artelor

Film

Munte cu Saint-Bernard

Un al treilea film din seria Cireșarilor lui Adrian Petringeanu și Constantin Chiriță (adică în noua haină pe care le-a dat-o colaborarea celor doi în calitate de co-scenariști) încheie tripticul acestui serial cinematografic. Cetatea ascunsă (regia Adrian Petringeanu, imaginea Alexandru Groza) reia într-un fel atmosfera din Aripa de zăpadă, totuși cu un plus de dramaturgie, chiar dacă încă destul de departe de reliefulurile tensionale ale romanelor lui Constantin Chiriță. O ascensiune pe vreme de iarnă, al cărei țel se arată a fi destul de vag — o cetate în munte, din vremea lui Vlad Tepeș, dacă am înțeles bine — o viforniță, salvamontisti cu Saint-Bernard în căutarea copiilor, o avalanșă modestă, aflarea cetății pline de trape, „vestigii”, umbre și pinze de păianjen și cam atit.

O anumită grabă de a ajunge „la plebiscit”, recte la secvențele din interiorul cetății ascunse — de altfel cele mai bune din întreg filmul, reușind să creeze atmosferă, să scape umor, în genul „Arabella” duminică dimineață — o anumită grabă, deci, expediază tensiunile pregătitoare deznodământului: vreo doisprezece salvamontisti pleacă în căutarea cireșarilor aproape simultan cu ei, ceea ce e cam mult, chiar și în condițiile unui buletin meteo îngrijorător: mersul paralel al celor două grupuri — copii și salvamont — umple la modul decorativ niște secvențe care se deservesc reciproc: suspansul creat într-o parte e iute-iute dezumflat în cealaltă, rezultând un fel de baba-oarba de concurs de orientare turistică pe timp de iarnă.

Deși odihnitor — decoruri și costume (Mircea Ribinski și Olga Adamescu) plăcute, foarte „optzeciste”, interpreții mascind încă foarte bine pragul de sus al virstei care le mai justifică distribuirea (excepție, firește, face Răzvan

Baciu, un Tic căruia i s-a schimbat, totuși, glasul) — Cetatea ascunsă ratează o parte din premise. Unele neglijențe de montaj (care „măncă” din efectul unor gesturi, momente) se fac simțite ici și colo, iar personajele rămân la nivelul de schițe caracterologice, cu fiecare serie parcă mai rezumate. Oricum, filmele lui Adrian Petringeanu și-au câștigat locul lor alături de atât de îndrăgite romane pentru copii ale lui Constantin Chiriță și nu au de ce să fie măsurate cu metrul capodoperelor.

TANIA RADU

Teatru

Cronică de autor

Se pare (unii sînt chiar convinși) că — în sfera literaturii și artelor — disponibilitățile de creație, la nivelul oferit de autor, nu se îngustează, în prezent, ci, dimpotrivă, se diferențiază, multiplicându-se și lărgindu-se. Tot mai mulți artiști plastici, de pildă, scriu (și) literatură, tot mai mulți scriitori sau actori pictează, sculptează sau exersează muzică ușoară sau cultă. Ca să nu mai spunem (de) numărul tot mai mare de medici, ingineri și profesori care vin fără nici o reticență în lumea literaturii și artelor.

În domeniul literar-artistic, deci multilateralitatea creației este tot mai prezentă, față de cel științific, unde specializarea, mergînd tot mai în adîncime, pentru a fi tot mai adevărată (reală), nu lasă mult spațiu orizontal creației.

Așa se face, că tot mai multe producții (filme, spectacole) de autor populează viața noastră artistică.

În sectorul teatral și cinematografic, al domeniului artistic, autorii totali sînt regizorii; cei de pe platourile de filmare scriu, vād și aud numai cum sînt ei, în rest nu-i mai interesează nimic. Nici o vorbă nu se slobozește, nici o mișcare nu se face, nici o voce nu vocalizează fără ca — toate acestea — să nu fi fost (cumva) ieșite

din același puls, din aceeași simțire, din același gînd.

Cei de pe scenă, chiar dacă nu scriu de la cap la coadă textul, îl re-scriu în subtext, încît ai crede că nu mai seamănă cu chipul autorului dramatic, fiind (și) altceva.

Fortuitele împrejurări m-au introdus în sala de spectacol a Teatrului „Victor Ion Popa” din Birlad la premiera piesei Căsătoria de Gogol. Am vizionat spectacolul, ca de obicei, și cu ochiul spectatorului și cu cel al autorului.

La sfîrșit, cei doi ochi s-au apropiat și au început să se privească contrariat: Este Gogol sau nu este (numai) Gogol?

Căsătoria aceasta era și rusească și românească, și americană, și poate fi orice altă căsătorie de pe mapamond, ca o virstă, pe care, ne-trăită la timpul ei, în zadar, o mai cauți, fiind pierdută pentru totdeauna; ea putînd fi orice, numai trăire firească — nu! Și de ce să trăiești cu o frică, cu o suspiciune în plus?...

Gogol îl luase de mină pe regizor sau acesta pe Gogol, nu știu, dar pe scenă ajunseseră amîndoi în același timp.

Atîtea s-au petrecut pe scenă, în atîtea moduri, în cele aproximativ două ore de spectacol, încît am avut impresia că se scurseseră o viață; căsătoria asta care urma să se facă, ai cărei parteneri credeau că au la dispoziție timp nemăsurat, se consumase înainte de a se produce, iar ei arseseră în propria lor frică de viață în doi.

Ce se petrecuse, totuși, cu Căsătoria gogoliană pe care o știam? Fusese prelucrată, fără să i se piardă matca, adoptată la morala vieții de azi, de mine, de oricînd, de aici, de oriunde. Regizorul Bogdan Ulmu realizase un spectacol de autor. Pierduse oare Gogol ceva?

Nici vorbă! Cîștigase, în schimb, în universalitate. Iar teatrul cîștigase o trupă, ceea ce adevărește că spectacolul face trupa și trupa... spectacolul.

Birladul are, prin urmare, cum n-a mai avut de mult, cred, un spectacol de autor. Spectacol pe care ar fi de dorit să-l vadă și bucureștenii și ieșenii, și clujenii, și alți spectatori din țară și să se bucure, alături de cronicari, ca la o sărbătoare.

Acum tot reflectez la confrății mele — autorii dramatici — și la spectacolele lor „de autor” care parcă seamănă cu niște oi tunso în plină iarnă...

MARIN RADU MOCANU

Plastică

Correspondență din provincie

Lucrul unui artist trebuie considerat — se înțelege — în re-

lație cu problemele generale ale genului în care se manifestă și cu izbînzile marcante ale acestuia, dar cînd opera se constituie în unele împrejurări neobișnuite, analiza împrejurărilor trece, cel puțin pentru o vreme, înaintea analizei creației propriu-zise.

Cunosc mai mulți pictori buni care preferă să expună în orașele unde s-au stabilit și unde exercită profesiuni mai mult sau mai puțin artistice, foarte puțin preocupăți de chestiunile notorietății și ale dobinzirii ei.

Cînd însă un astfel de pictor își rostuieste existența cu o discreție saturată, totuși, de ideal, existența lui merită să fie cunoscută cu atenție și simpatie, pentru că e în toate neobișnuită. Excepționalul îmbracă aici hainele normalului. O viață cu ideal impune, în chiar procesul definirii ei, afirmarea publică a unor idei, a unui țel.

E probabil să fie vorba de țeluri diferite de cele pe care le știm și le evocăm în mod curent de o concepție despre viață deosebită.

Iată, Tiberiu Cercel deschide la Tirgoviște la opta expoziție personală. Cu peisajele sale de cîmpie și de dealuri blinde, Tiberiu Cercel ar fi putut obține oricînd o galerie bucureșteană. Vederile după natură au adevăr și, citeadată, o plasticitate îndrăzneată. Într-un context ce i-ar favoriza căutările, vizavi de acelea ale colegilor, e probabil că pictura tirgovișteanului și-ar defini și mai limpede virtuțile. Pictorul are în chip convingător darul reveriei la motiv și o privire educată să nu deformeze prima impresie. Puțini pictori mai știu să se dăruie cu atîta sinceritate contemplației. Tiberiu Cercel înfățișează „Maluri” de ape mai degrabă cumînti, orizonturi fără dramă, locuri ce îngăduie sufletului o stare de bine. La Tiberiu Cercel modernitatea înscamnă adevăr personal exprimat cu franchețe. Artații secolului nostru ne-au deprins să vedem natura cu ochii lor. Influența lui Cézanne e atît de întinsă și de profundă încît ne minunăm că unorii natura înconjurătoare își permite să nu fie cezanniană. Peisajele picturii din Tirgoviște mărturisesc ambiția redescoperirii metodei maestrului din Aix în datele specifice regiunii sau, mai bine zis, specifice legăturilor sale spirituale cu locul.

În urbe, Tiberiu Cercel îndeplinește un rol cultural complex, în care chestiunile picturii nu s'întodeauna în primul plan. Ceea ce e de remarcat e însă faptul că opiniile lui și un fel de a fi energic în echilibru îi asigură o reală autoritate ca artist. E vorba, prin urmare, de o didactică în multe privințe mai productivă decît didactica unei catedre de pictură; Tiberiu Cercel prăgătește, prin tot ceea ce face și gîndește, ca pictor și ca om de gust, condițiile pentru ca arta sa și, în general vorbind, arta picturii să aibă un public cultivat și orientat. Expoziția recentă de la Galerile de artă ale Căminului din Tirgoviște al U.A.P. e una de merit.

TUDOR OCTAVIAN

Cintecul

Ilenei Constantinescu

Nu scriu înția oară despre cintecul Ilenei Constantinescu, marea cîntăreață din Cimpia Dunării mult apreciată și de Mihail Sadoveanu la timpul cu-venit. Iată de altfel împlinirea consemnată de poetul Demostene Botez, în Scinteia din 12 februarie 1957.

„Atunci — și-amîntește prietenul lui Sadoveanu — maestrul a cerut să pună o placă de patefon.

„Placa s-a terminat. Tăcerea s-a prelungit.”

„Apoi m-a întrebat: Ai cunoscut asta?”

„Și la răspunsul meu, mi-a explicat. Cintecul se cheamă „Dunăre, Dunăre” și e cîntat de o fată descoperită într-un sat, o fată tinăra, Ileana Constantinescu.

Un mare talent!”

„Nu este la ea numai calitatea glasului, ci și înțelegerea textului, adîncimea interpretării. Cintecul apare astfel, în adevăr, ca un fragment de baladă, și vine de foarte departe.”

Dacă pînă acum și pe mine m-a impresionat calitatea glasului, melosul, de data aceasta mă voi opri asupra înțelegerii textului, a alegerii lui. Aceasta îmi amîntește de scrisorile ce-luialt Mihai, Eminescu, cel care credea că poporul concepe „cum vede” (sublinierea noastră).

Cîntatul limpede cu deplină înțelegere, cum îl numește Mihail Sadoveanu, dă o transparență textului încît vezi totul ca printr-o fereastră...

Vezi nu numai pe Din Constantin din balada „Dunăre, Dunăre” sub chipul ciobanului din Miorița, dar și locurile pe unde se împlină cîntecele Ilenei Constantinescu: „Sunt mîndră de la Comani / Mai la deal de Teleorman!”

Vezi potecile năpădite de iarbă, pe unde își poartă dragostea pașii: „Crește iarbă și lipan / Mai crește și maghiran.”

Dar poate că una din panoramele cele mai îndrăgite e aceea a uliței: „Frunză verde viorea / Dragă-mi este ulița, / care duce la neica.”

„Plopule, frunzele tele, / Duce-s-ar vîntu’ cu ele / Pînă-n deal la Măgurele / Și de-acolo la Buzău, / Că acolo-i dorul meu” sună un alt cîntec.

„Te aștept, dar tu nu vii, / Măi Gheorghită ochi căprii” — așa e invocat unul din flăcăii dragi, iar soarele rotund, este dragi, să se ducă-n vale mai curînd.

Dar poate că demonstrația cea mai bună a felului „cum vede” cintecul Ilenei Constantinescu e reproșul pe care i-l face „potecii pardosite cu alune, / că ce vede ea nu spune, / ea la nimeanu nu spune”. Dar Ileana Constantinescu tot ce vede pe ochii cintecului său ne doîncește atît de frumos, de parcă e fata morgana din zare care se tot vede dar se depărtează.

NICULAE STOIAN

CAP LIMPEDE

● Convorbiri literare nr. 10. Un spațiu generos este acordat de această dată creației literare propriu-zise: un fragment de roman (Întoarcearea) de Gabriela Adameșteanu și un fragment de piesă de teatru (Reviem pentru domnișoara Amélie) de Ștefan Oprea, la care se adaugă un frumos grupaj cu poezii de Marius Rădulescu. ● Un interesant eseu semnează Cornel Moraru: Neîncrederea în imaginație punctează cîteva din aspectele unui fenomen propriu literaturii noastre contemporane — apropierea de jurnal ca formă de expresie a substanței epice. ● Ca de obicei, Actualitatea editorială sondează terenul ultimelor noutăți literare, cu

atenție, cu profesionalism. Semnează Val Condurache, Al Dobrescu, Constantin Pricop și George Pruteanu. ● Numărul 10 al revistei Tomis este gîndit în ideea specificului cultural dobrogean. Corneliu Leu semnează astfel o interesantă pagină despre istoria mișcării culturale dobrogeane, pagină care înfrumusețe rigoarea documentului și participarea memorialistică. ● Două pagini despre viața artistică a zonei alătură consemnări despre evenimente notabile, la care se adaugă și un excelent portret dedicat de criticul teatral Valentin Silvestru regizoarei Cătălina Buzoianu. ● Se mai citesc cu plăcere în acest număr proza

lui Bedros Horesanlian (fragment de roman, după cum sîntem anunțați), însemnarea lui Percile Martinescu despre Jurnalul lui Mircea Eliade, privit din perspectiva valorii sale documentare pentru atmosfera culturală românească a timpului respectiv și, firește, pagina Din enigmele mărilor.

● O lectură palpitantă este, ca de obicei, almanahul estival al revistei Luceafărul, Istorii neclucite (1987). De la ipoteza științifică și pînă la enigmistica în cuvinte încrucișate, sumarul noului volum traversează mai toate zonele literaturii cu suspans. ● Se pare că o copie a tezaurului de la Pietroasa,

descoperit în prima jumătate a secolului trecut, se află undeva în Elveția, expusă și comentată în presa de specialitate ca un tezaur original, ca o descoperire de mare valoare. Paul Ștefănescu, autorul textului din almanahul Istoriei neclucite, lansează astfel un competent semn al mirării! ● Cuvinte românești, prezentate în inscripții din secolul al IX-lea ne sînt descifrate și analizate de Constantin Daniel. ● Cine a fost Manucbey? Eugen Panighianț dezvăluie o serie de aspecte necunoscute ale personalității marelui negustor-armean, între altele și rolul său politic în Europa vremii lui Napoleon. ● Filmul tragic al războiului

din Vietnam este derulat, cu multe amănunte interesante, în relatarea despre un mare succes de public al cinematografului american: Platon. ● O secțiune amplă este rezervată, de altfel, în acest almanah filmului: Hollywood, Bruce Lee (chinez-american, vedetă a producției de filme Hong-Kong), John Wayne. ● Misterul fîntinarilor, sau facultatea numită radiestezie este subiectul unui foarte interesant articol tradus în Istoriei neclucite. Șarlatania sau geniu? ● Nu lipsește din sumarnici SIDA, tratată deocamdată cu umorul unui titlu spirituel: Imblinzirea SIDA. ● Iubitorii de literatură se pot înfili cu texte inedite

semnate de Mircea Eliade și E.M. Cioran. ● Două proze politice încheie „cu sufletul la gură” cele trei sute de pagini ale almanahului. (T.M.) ● Premiul „Perpessicius”. Recent intrunit (sîmbătă, 24 octombrie), Juriul celor 13 (este vorba de juriul celebrei „Rotonda 13” a Muzeului Literaturii Române), prezidat de academicianul Șerban Cioculescu, a acordat premiul „Perpessicius” al revistei „Manuscriptum” pe anul 1986 ediției critice Dimitrie Bolintineanu — Opere (vol. I—VIII, Editura „Minerva”, București, 1981—1986), ediție realizată de Teodor Vărgolici. Același juriu a decernat o „Diplomă de onoare” volumului

Teatru românesc înedit din secolul al XIX-lea (Editura „Minerva”, București, 1986, seria „Documente literare”), ediție îngrijită de Paul Cornea, Andrei Nestorescu și Petre Costinescu. (Victor Niță). ● La Teatrul Ion Creangă, spectacolele Toate pinzele sus și Muzicanții veseli au depășit fiecare cite o sută de reprezentații. Mary Poppins a trecut și „ea” de două sute de reprezentații iar Un tinăr printre alții „a împlinit” trei sute de reprezentații în ziua de vineri, 6 noiembrie a.c., la orele 13. Acest din urmă spectacol a fost vizionat, de la premieră (1980) și pînă astăzi, de peste 150.000 de spectatori, adolescenți, tineri și maturi.

Vitrina cărților

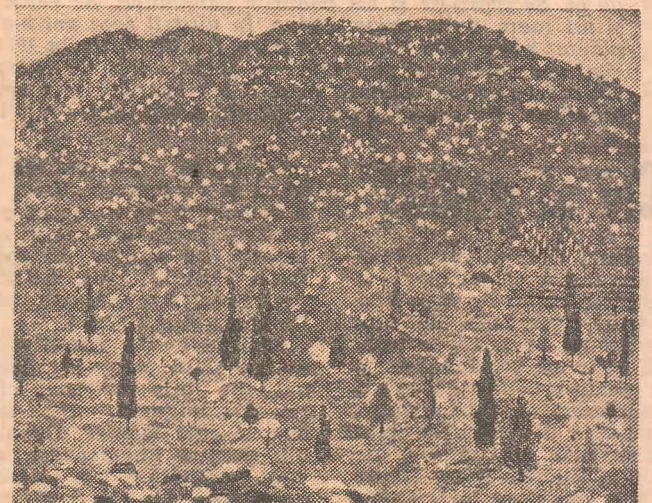
Cronica literară de Romul Munteanu

Transilvania se vede...

Poezia lui Ion Horea a devenit de mai multă vreme un susurat melancolic, înscris pe o discretă partitură muzicală. Venite din euforiile și ritmurile eminesciene, filtrate prin cîntecul nostalgic al lui O. Goga, versurile lui Ion Horea se strecoară și se sedimentează în conștiința cititorului prin blinde efecte de sugestie. Evident că genul acesta de poezie nu este „auzit” doar de ardeleni. **Podul de vămă** (Editura Eminescu, 1986) împlinește trei decenii de cărți ale unui scriitor care nu a produs „surditatea intelectuală” în rîndurile nici unei categorii de cititori. Mai demult poate prea, încărcat cu informații toponimice, folosite cu intenția ca Transilvania să se vadă cit mai bine în versurile sale, discursul literar care l-a fixat pe Ion Horea în spațiul poeziei funcționează astăzi cu precădere ca un flux de conștiință, din care se aude discret „suspînul” unui poet ce evocă o lume de dincolo de negură. Ei bine, lumea aceasta are o geografie lirică specifică, fixată cu precădere în satul ardelean. Apa evocată de poet în blindetea roșie a apusului de soare este Muresul. Drumurile luxurilor de conștiință trec pe la Deva, Alba și Blaj. Evident că atunci cînd geografia lirică este inclusă în spații grafice mici, aglomerarea informațională pare excesivă: „a-cesta-i Continutul cu turmele și ciurda, / de pe Chicui se vede Ardealul pin-la Turda, / și munții dimprejururi, cum i-am văzut și eu. / de-o parte duce valea în jos către Dilcu / din alta Coasta Petii. Gruiețele-s mai jos. / Din Hicij se vede satul, cum te-ai lăsa pe Dos” (Din deal). Fără îndoială că riscurile „poeziei toponimice” sînt mari, dar scriitorul nu face apel la ele în această manieră de cit foarte rar.

Titlul sugestiv, **Podul de vămă** aduce în prim plan un flux de poezie evocatoare și reflexivă. Substanța ei melancolică vine din așezarea programatică a poetului într-un loc instabil, conceput ca o mare trecere. Părintele Aurel, Podul Popii, bălăile repetate de clopot fac parte dintr-un itinerar existențial dramatic, privit de un poet apolonic. Satul rămîne vatra matricială, începutul și sfîrșitul de existență. Sedimentate pe finalurile rustice ale unor poeme de Octavian Goga, versurile lui Ion Horea au un caracter de ceremonial miotic transilvan: „Să mă aștepte satul la podul de la moară, / cu praporii-ntr-o sălcii aprinși ca o comoară / de-ar fi să mă slujească părintele Aurel. / Cum știe ei să cînte la morți, cum știe el / cădelnița să steie în briie mari de fum / la poarta unde socrii mă vor primi în drum” (Atunci, acolo).

Satul acoperit de brumă „albit de ninsoare, satul cu ogrăzi, fîntini și vite reprezintă spațiul patriarhal de repliere spiritală a poetului. Fără îndoială că reveriile fiecărui scriitor au un timp și loc de așezare. Or, Ion Horea este poetul unui sat arhetipal, incrementat în așezările lui istorice de altădată. Evocarea unor obiceiuri și munci țărănești capătă un caracter de ritual. Într-un univers, văzut ca o vesnică mișcare, satul și evenimentele sale specifice pareau a fi un punct fix, o

mare certitudine: „și razim cînepa de garduri ca într-o sfîntă-nfățișare, / cînd crucea zilei în ogradă coboară-n pace înțeleaptă / și numai melița se-aude cum bate, pină-n depărtare / dar cine-ar mai putea să spună cit ar dori să mai rămîie / acolo-n lumea ta, prin locul de sub omături ocolindu-l? / colacii-s puși pe scinduri late din căpătîie în căpătîie, / e-o noapte lungă de decembrie și vin copiii cu colindul” (Decembrie).

Ion Horea este un poet al tradițiilor. Și tiparele poeziei sale sînt concepute în același fel. Ritmurile sale calculate pe **Scrisoarea a III-a** sînt excesiv de numeroase, sentimentul de repetiție fiind în bună măsură diminuat de o altă substanță poetică. Dar chiar și în investițiile sale de tip eminescian de bună calitate, tautologia eufonică rămîne frapantă: „imi rămîne numai țara, restul e-o poveste spusă / de poezi din veacuri stîmpe într-un vis neîmplinit. / cu-ndurarea ei, cu vatra și credința ei mai susă, / într-un rost mai sfînt al zilei, unde-i locul ei menit.” (Numai țara).

Satul imaginat de Ion Horea este plin sau gol, stăpînit de un calm hieratic și candoare sau poluat de zgomote. Cînd satul a ieșit din matca sa originală, gîndurile sînt pustii, străine, cumpăna fîntinii a rămas fără găleată, stupii au fugit în pustiri, iar cotețele numai răsună de zgomotele terapeutice ale gînilor.

Într-un anume fel Ion Horea este și el un poet cu conștiința scindată. Ochiul său deschis spre viitor privește înainte, încrezător în veșnicia neamului, în vreme ce celălalt ochi rămăs pironit în trecut, nu se poate despărți de acesta. Absența este resimțită tragic, prezența este mereu interogată asupra unor mistere ale civilizației cu care conștiința scriitorului nu s-a acomodat încă. Dar întotdeauna cînd se schimbă fața lumii a fost așa. Cine citește istoria mentalităților prin poezie nu poate să nu știe acest lucru. De la poezii lacurilor engleze, pină la Novalis, Eminescu, Esenin, Goga ș.a. noul este resimțit ca o pierdere în raport cu tradiția. Interogațiile lui Ion Horea rezultă dintr-o conștiință neacomodată total cu timpul său: „dar cine va mai fi în stare să pună-n cumpănă, cu silă, / cenușa lumii, la căderea întunecimii celei mari, / peste-un pămînt fără sămînță și fără neamuri de prăsilă, / cu văi de zgură bîntuite de umbra munților lunari / cînd nu vor mai fi porți la drumuri s-arate o cale-a regăsirii” (Aceste gînduri).

Ion Horea nu mai este prin anumite versuri ale sale doar un poet al Transilvaniei. Conștiința sa pozițională vizează condiția umană în totalitatea sa.

Pe de altă parte se cuvine să știm că poezia patriotică este uneori nostalgică sau de-a dreptul tristă.

● In colecția „Mari scriitori români” a Editurii Cartea Românească a apărut un volum de **Nuvele și romane** de Damian Stănoiu. Ediția și prefața sînt semnate de Ion Nistor, care încearcă — în prefață — să justifice așezarea numelui scriitorului „călugăr prin haină și strai, dar laic prin temperament și viziune” sub denumirea acestei serii editoriale. Susținută îndeaproape de aprecierile lui G. Călinescu despre Damian Stănoiu, demonstrația lui Ion Nistor relevă calitățile sale de

povestitor satiric, „simțul pitorescului, al amănuntului revelator și al situațiilor comice (de limbaj, de dialog, de caracter)”. Editorul ne avertizează că ne aflăm în fața unei antologii inedite, care cuprinde volumele de nuvele **Călugări și ispite** (1928), **Pocăința starețului** (1931) și romanele **Necazurile părintelui Ghedeon**, **Duhovnicul micilor**, **Alegere de stareță**, **Sayuroase**, prozele lui Damian Stănoiu trăiesc prin umorul jovial, molipsitor, care îl așază în „lîna lui Ion Creangă și Gheorghe Brăescu”.

● Scriitorul elvețian Charles Ferdinand Ramuz („In Elyoția romandă el este după Jean Jacques Rousseau artistul cel mai realizat”) este autorul romanului **Viața lui Samuel Belet**, tradus recent de Henri Zalis (din a cărui prefață am citat) și tipărit de Editura Univers. Cititorul român cunoaște

pe această cale un scriitor rafinat, cu aptitudini de moralist și cu virtuțile binefăcătoare ale realismului literar în același timp, lesne de așezat în preajma lui Jean Giono, de pildă, după cum notează autorul prefeței. „Ramuz găsește în terapia naturii o soluție, o condiție

de echilibru. (...) In lumea modernă, parcă a spune Ramuz, trebuie să-ți cucerești un temei fără de care riști să fii înfrînt sau umilit ireversibil. Acest temei nu emană din cuvinte, ci din contactul cu lucrurile, din acceptarea reintegrării individului în ritmul organic”. **Viața lui Samuel Belet** este o carte simplă, emoționantă, al cărui mesaj profund umanist răzbate explicit, reconfortant.

● O poezie iluminată, discret solară, atentă să păstreze haloul de liniște, ocrotitor, în jurul cuvintelor scrie Sergiu Adam în noul său volum de versuri, **Peisaj cu prîntesă**, Editura Cartea Românească, 1987. Optăm pentru poemul **Primăvară** (în locul căruia ar fi putut fi multe altele din acest volum), pentru desenul fragil, emoționat, al speranței: „Di-

mineală a simțurilor / Rememorînd suave policromii — / Aceleași de demult, altele totuși. // Speranță și împăcare / Și iluzia unui cîntec / În depărtarea unei crisalide. // O mină vrăjită curăță cerul, / Descătusează / Muncile obscure ale clorofilei. // Despre viața mea nimic nou. / Poate, într-o altă primăvară”.

● La Editura Militară a apărut **Osîndiții mlaștinilor**, de Shi Maian și Luo Guanzhong, unul din cele mai uluitoare romane ale literaturii chineze. Secole

de-a rîndul, el a susținut moralul și idealurile maselor largi, iar în epoca modernă el a însemnat o adevărată școală de educație pentru revoluție. Din împletirea romantismului cu realismul rezultă un întreg fascinant, cu o puternică notă educativă, un edificiu romanesc mărît, care înfruntă secolele. În acest volum, traducătorii

Mira și Constantin Lupeanu au inserat primele 23 de capitole din cele o sută ale originalului. „Celelalte vor urma, grație Editurii Militare, în următorii ani, pentru împlinirea în limba română a uneia din capodoperele literaturii universale, într-o ediție pe măsură.”

● Tot la Editura Militară s-a publicat cel de-al treilea volum din romanul **Războiul de Ivan**

Stadniuk, în traducerea lui Ion Covaci. Primită cu un deosebit și justificat interes, de către cititorii români, această trilogie, așa cum afirmă într-o substanțială postfață maior dr. Mihai E. Ionescu, ajută la înțelegerea a ceea ce „înseamnă suferința, dramatica durere a celor mulți și neștiuți, aflați sub povara războiului; și, laolaltă cu aceasta, tonifianta imagine a luptătorului care nu pregetă să-și jertfească viața pentru libertatea pămîntului natal. Întrucît una din calitățile principale ale romanului rezultă tocmai în veridica înfățișare a faptelor, în relevarea, conform realității, a luminilor și umbrelor unui fenomen atât de complex, singura soluție capabilă să apropie de adevărul a ceea ce a fost gigantica înclăștare care a opus popoarele Uniunii Sovietice fascismului german. În capacitatea nelimitată de a corecta greșeli, de a infrînge inerția și a nesocoti tabuurii, de a statornici aprecierea lucidă a lucrurilor și a promova noul și îndrăzneala a funcționat unul din resorturile majore care au zămislit victoria împotriva dușmanului.”

● La aceeași editură — **De veghe pentru învingători**, un roman de Romulus Diaconescu. **TANIA RADU**

CAP LIMPEDE

● **Manuscriptum.** Cel de-al treilea număr pe acest an al revistei **Manuscriptum**, publicație trimestrială editată de Muzeul Literaturii Române, se remarcă prin cîteva propuneri de lectură extrem de incitante. Ar fi, într-o selecție la prima mină, cele cîteva fragmente din publicistica eminesciană privind problema Independenței, cu un studiu introductiv semnat de D. Vatamaniuc, apoi amplul spațiu dedicat lui Mircea Eliade, în fapt un veritabil scenariu asupra citorva importante momente din viața și creația marelui cărturar, sau, ca să continuăm lista capetelor de afiș ale revistei, ar fi reproducerea inte-

grală a discursului de recepție la Academie al lui Liviu Rebreanu, în a doua sa variantă, document foarte puțin cunoscut marelui public sau excelenta evocare, prin lucrările „Rotondei 13”, dedicată poetului A. E. Baconsky, la care au participat Nicolae Ciobanu, Aurel Rău, Aurel Gurghianu, Petre Stoica, Victor Felea, Mircea Braga, Ion Tușui, Mircea Tomuș și Anghel Dumbrăveanu. ● De semnalat faptul că ilustrația plastică a numărului este realizată cu acvarele și guașele poetului A. E. Baconsky, despre ale cărui preocupări plastice criticul Modest Morariu scrie un interesant eseu sugestiv intitulat **Anch'io son**

pittore! ● Nu doar interesante, ci de-a dreptul surprinzătoare sînt consemnările despre Caragiale și celebrul „proces al Muloioiei” (acte juridice descoperite și comunicate de Marin Bucur), sau comentariul privind împlinirea a 30 de ani de la înființarea Muzeului Literaturii Române, prilej cu care îi adresăm M.L.R.-ului convenite urări de rodnică activitate în slujba literaturii române. ● **Expoziție.** Salonul de Artă al Bibliotecii Municipale „Mihail Sadoveanu” din București găzduiește în aceste zile o foarte plăcută expoziție de pictură intitulată „Imagini sadoventene”, ceea ce vrea să în-

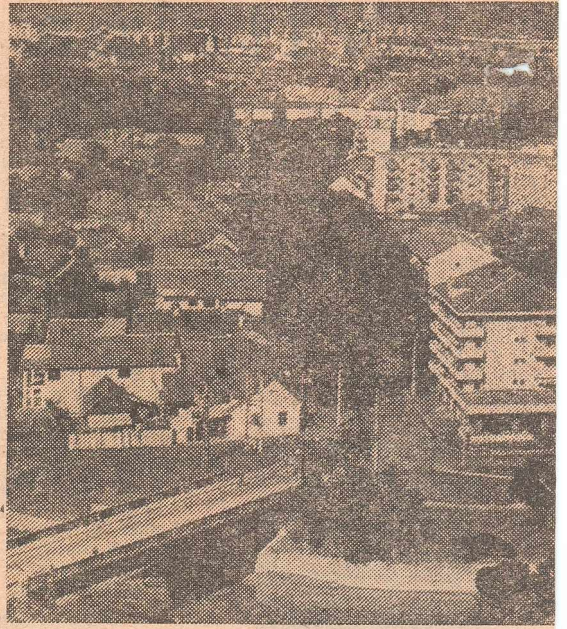
semne un comentariu plastic al operei sadoveniene în interpretarea a doi pictori amatori: dr. Gheorghe Catrani și prof. Mircea Ionel. (Victor Niță). ● Un volum deosebit a apărut recent la Editura Kriterion. Sub titlul **Renker (Culori)** sînt reunite pagini de poezie și proză aparținînd unor scriitori de limbă turcă și tătară trăitori în România, un corpus de traduceri (în turcă și tătară) din poezii române, precum și o secțiune rezervată studiilor cu caracter științific (axate îndeosebi pe problemele interferențelor folclorice turco-române). Cartea constituie o lucrare inedită, ce apare pentru prima dată în cultura noastră.

Votind candidații Frontului Democrației și Unității Socialiste, votați pentru înflorirea continuă a localităților, a întregii țări, pentru împlinirea programului Partidului Comunist Român de propășire a patriei pe drumul glorios al socialismului și comunismului!

(Din Apelul Frontului Democrației și Unității Socialiste)

Vocația tradiției — vocația noului

— reportaj din Bistrița Năsăud

Tradiția spune că un călător sosit cîndva pe meleagurile Bistriței Năsăudului ar fi adresat un salut acestei neputate a Romei. Că este așa, stau martore satele Salva, Parva, Romuli, Nepos, înșiruindu-se, molcom, pe Valea Someșului, acolo unde sărbătorile se împlinesc după vechile datini, cu hore în care se prind fete în costume naționale rămase de la bunele de demult și flăcăi cu vestitul păn la pălărie.

Lumina clară a nordului străjuie maiestuos cîmpia, dealurile și munții Năsăudului și nu poți să nu iubești, odată ce ai pășit în el, acest tărîm de legendă, în care oamenii calcă parcă mai mîndru ca în alie părți, cu spatele mai drept și privirea înălțată către albastrul limpede; tărîmul Bistriței Năsăudului, pe ale cărui drumuri, la ora întoarcerii vitelor de la pășune, mașinile trebuie să aștepte, răbdătoare, scurgerea fluviului viu coborînd către casele gospodărilor.

Iubitor de animale și îndrăgostit de păduri, năsăudeanul și-a descoperit în ultimele două decenii o nouă dragoste, în vocația sa pentru industrie. Se cresc și azi animale la Bistrița Năsăud, oamenii locului se mîndresc cu peste 160 000 de vaci și peste 500 000 de oi. Există zone din județ în care un gospodăru crește patru vaci, ori douăzeci și cinci de oi. Se îngrijesc și azi pădurile pămîntului. Se cultivă și azi mere, pere, cireșe, vișine. În ultimii zece ani s-au plantat peste 5 000 hectare de pomi fructiferi, iar în 1988, cînd și aceste livezi vor fi pe rod, Bistrița Năsăud va putea oferi fiecărui cetățean al țării 5 kilograme de fructe proaspete. Da, toate aceste străvechi indeletniciri sînt la

fel de actuale acum, ca și în urmă cu sute de ani. Tradiției, însă, i s-au adăugat metode noi, științifice, de creștere a animalelor, de cultivare a livezilor, de regenerare a pădurilor, iar industria a devenit deja o dimensiune definitorie acestor locuri. Azi, producția industrială a anului 1968 se realizează în 23 de zile, iar din numărul total de oameni ai muncii ai județului, aproape jumătate își desfășoară activitatea în ramuri de vîrf, în metalurgie, în chimie, în electrotehnică.

Platforma industrială a Năsăudului a însemnat renașterea unui străvechi meleag, ancorarea sa într-un prezent tumultuos, nebănuit, creator de valori, modelator de destine. Mii de biografii, frapant de personale, incredibil de asemănătoare prin opțiuni și împliniri, sînt cartea vie de istorie contemporană a acestui oraș străvechi, trăind astăzi cu ferocitate ritmul prezentului. Cîte dintre ele le poate cuprinde o pagină de revistă? Sînt convinsi că nu poți cunoaște viața noii platforme industriale a Bistriței din nici o cifră, fie ea oricît de impresionantă. Singurii în stare să te facă s-o înțelegi sînt oamenii ei, năsăudenii (chiar dacă unii s-au născut în Moldova ori în Muntenia, odată ce s-au așezat în Năsăud, se simt și sînt năsăudenii).

Acesta e tînutul Năsăudului în anul 1987, într-un timp al muncii și marilor răspunderi, acum, înaintea alegerilor de candidați și a Conferinței Naționale a partidului. Așadar, dacă vrei să îl înțelegi cu adevărat, trebuie să-i aflu, deopotrivă, istoria și prezentul, să-i străbați cu piciorul meleagurile și, mai ales, să-i cunoști oamenii.

Cai și păduri

Beclean, Centrul republican de cercetarea cabalinelor și calificarea cailor de rasă. Mai pe scurt, Herghelia Beclean, recunoscută în întreaga țară. Aici, în inima Năsăudului, a fost creată o nouă rasă de cai — semigreul de Transilvania, înconunînd o muncă de peste cincisprezece ani, care a început la Bonțida (Cluj-Napoca) și a continuat la Beclean. Inginerii Mihail Pop și Vasile Chiș, împreună cu medicul veterinar Zoltan Kerekeș, privesc cei 470 de semigrei de Transilvania din herghelia de la Beclean cu gîndul nu la ce au făcut pînă acum, ci la munca migăloasă, dar fascinantă, ce îi așteaptă. Încă douăzeci, treizeci de ani se va lucra la perfecționarea rasei.

Acesta e Blax, cel mai reușit semigreu de Transilvania. Puternic, impresionant prin masivitate. Celălalt este Emil. După Blax, e cel mai puternic, mîncă bine, trage bine, numai că e cam sperios, mașinile îl sperie încă. Dar după ce o merge mai mult printre ele, o să se obișnuiească. Și Emil, ascultător, își primește prietenul, adică îi face loc să intre în boxă, și se lasă mîngîiat. Radical are la origine un semigreu din sud și e foarte iute; Baionet are și sine englez, e foarte energic și deosebit de rapid. Decan, al doilea mînz de la Box, seamănă cu tatăl său.

Incredibil! Vasile Chiș îi cunoaște pe toți. Zimbește ușor incurcat de exclamația mea de uimire și admirație. Cum să nu-i știu? De la distanță îl recunosc. Am, așa, ca un fel de calculator, aici — și își arată capul — cum aflu ceva nou despre vreunul din ei, că s-a speriat, că a lovit cu copita, că a pornit-o ca

nebulul, că a fost extrem de atent și docil, scot „fișă” și o completez cu noutatea respectivă. Încet, am ajuns să-l cunosc pe fiecare în amănunt, părinți, talie, culoare, preferințe, resentimente, performanțe și slăbiciuni.

Semigreii de Transilvania au pe linie maternă ardenezul; pe linie maternă, furios și lipitanul. Nu sînt simple date tehnice. De aici, din această împerechere, savant căutată, s-a născut noua rasă, un cal docil, puternic, de talie mică (1,50 — 1,55 m), cu o greutate de 600 kilograme, adaptat la condițiile zonei de deal, asimilînd furaje grosiere și fibroase. Da, e un cal frumos, e un cal impresionant semigreul de Transilvania. La numai doi ani, intră la antrenament și dresaj, pentru ca peste încă o jumătate de an, după ce susține proba de antrenament și dresaj, să devină bun de muncă, precocitate al cărei secret stă în furajarea corectă din primii doi ani.

Programul de dresaj și antrenament durează, deci, șase luni. O jumătate de an în care caii sînt formați de oameni care îi iubesc, buni cunoscători, harnici și calmi, înainte de toate calmi, înzestrați cu puterea de a-și domina energivățile; brutalitatea năvălește calul. Întii îl obișnuiesc în grajd cu noile condiții; apoi, după o săptămînă, cu căpștrul cu zăbăluță; urmează hamul și numai după aceea hăturile. Nici o lecție nu e depășită decît atunci cînd toți caii au învățat să răspundă tuturor comenzilor. Urmează înhămarea la un tîrîș, obișnuirea cu pieptul în ham, în sfîrșit, înhămarea la căruță. E cea mai grea perioadă. Deplasarea în pas, apoi cea în trap ușor necesită stăpînirea unei tehnici complexe. Nici unul din caii de la Beclean

n-a ratat proba de dresaj, de tracțiune ușoară sau tracțiune grea. Semigreii de Transilvania se comportă bine pretutindeni — și în Transilvania, tînutul natal pentru care au fost creați și pregătiți anume, și în restul țării, la deal, la cîmpie, în Moldova și în Bărăgan, semigreul de Transilvania își poartă cu simplitate zestrea de calitate. Este, fără îndoială, cea mai frumoasă răsplată a celor cincisprezece ani de muncă.

Ați privit vreodată un cal înaintînd, maiestuos, printre stejarii unei păduri din Năsăud? Nimic mai aproape de simplitatea dinții a lumii în acest spectacol care pentru oamenii pădurilor înseamnă fapt cotidian de muncă. La Beclean, la Lechința, la Bistrița sau Ilva Mică, la Livezile sau la Năsăud, la Prundul Birgăului și la Rodna, Sălăuța, Sîngeorz-băi, în fiecare din cele nouă ocoale silvice ale județului caii sînt la mare preț, iar mărirea numărului lor a devenit în ultimii ani o preocupare permanentă.

Pădurile de brazi ale Năsăudului! Să te pierzi în imensitatea lor verde, adînc înmiresmată. Pădurile de stejar ale Năsăudului! Să le colinzi însoțit de freamătul șoptitor al frunzelor ce și se aștern în toamnă în cale, mîngîindu-ți tălpile cu darul lor de culoare și moliciune. Poezia devine viață cînd viața înseamnă pentru tine pădure. Simion Echim, Ștefanuș Mihai, Ion Moldovan, Silivan Pop. Oamenii pădurii Năsăudului au nume de demult, intrate acum în poveste. În fiecare an, oamenii aștia plantează șase sute, opt sute de hectare, iar pe fiecare hectar cite patru, cinci mii de puieți. Păduri noi, „artificiale”; e nevoie și de ele, desigur, dar grija cea mare rămîne regenerarea naturală a pădu-

rilor bătrîne. Pentru asta au învățat lucruri noi, tratamente silviculturale aplicate la tăiere, prin care e posibilă regenerarea a șaptezeci la sută din suprafața ce se taie anual. Grija pentru pădure este, în acest tînut acoperit pe mai mult de o treime din suprafața sa de păduri, o lege căreia i se supun toți cu dragoste.

Cai și păduri în Năsăud. O lume dintotdeauna și pentru totdeauna, în perpetuă devenire, păstrînd intactă ființa noastră eternă.

Simple biografii

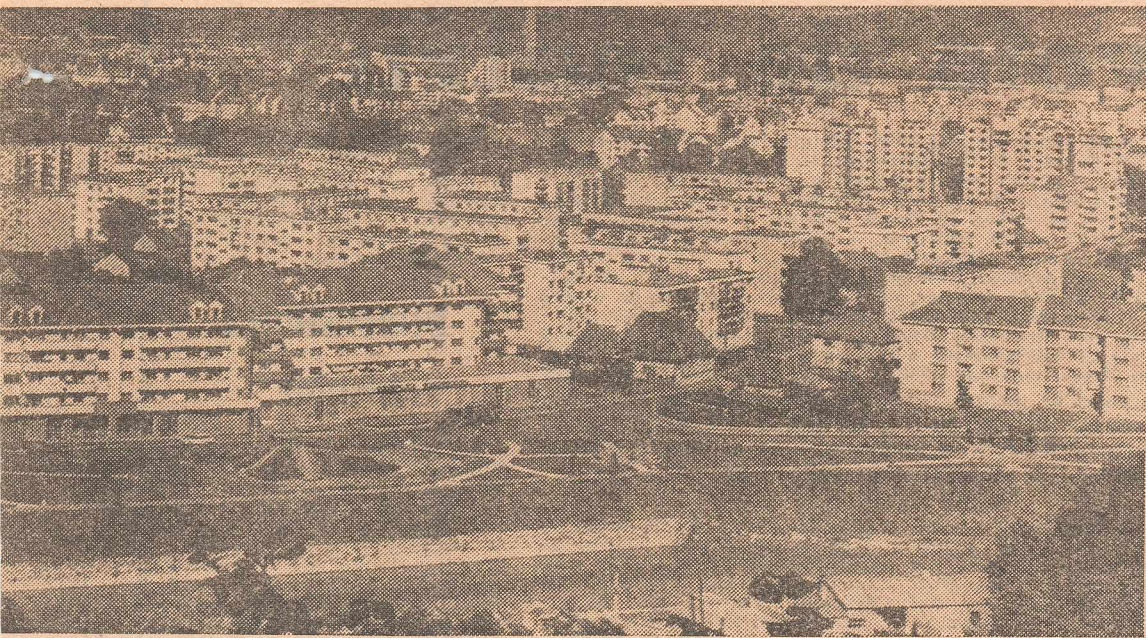
Despre omul acesta, pe care îl văd acum pentru prima oară în viață, știu, totuși, mult mai mult decît atît. Îl ascult vorbind și mi se pare că îl cunosc dintotdeauna, și mă gîndesc că devenit erou de reportaj va părea măsluit de pana reporterului. Nu cred că are patruzeci de ani, deși îmi spune „am copii mari”. Nu avea treizeci de ani cînd a bătut aici, pe locul unde pînă atunci nu fusese decît un grajd, pe locul unde acum se înalță întreprinderea al cărei director este, primul țărîș al viitoarei construcții. Biografia lui Octavian Fiscuteanu e simplă. Mai complicată, înfinnit mai complicată de redat în cuvinte e o zi din viața lui, cu gîndurile, problemele, întrebările celor douăzeci și patru de ore. Asemenea oameni nu-și prea povestesc viața. Totdeauna li se pare că există lucruri mult mai importante despre care să povestească. Mi-au vorbit atunci despre el, despre „bătrînul” lor director, tinerii ingineri. „Șeful” are peste treizeci de ani, are experiență, desigur, nu afișează însă, niciodată, tonul ori privirea superioară

a celui ce știe el, cel mai bine, ce și cum trebuie făcut. Are idei, îmi spuneau, ne cere să avem idei. Asta-i prima condiție aici, să ai idei, să faci tu ceva, să nu aștepti să te pună altul la treabă. Se temeau, însă, de supărarea lui, e aprig la supărare, nu te iartă, ziceau, dar nici nu se supără decît pentru lucruri serioase, niciodată fleacuri.

Culorile calde ale lemnului, prezent pretutindeni, nu reușesc să estompeze nota austeră a biroului directorial. Octavian Fiscuteanu îmi întinde mîna. Fiecare colț are parcă ceva din neliniștea, din neastîmpărul directorului, a căruia deșeză, aveam s-o aflu numaidecît, în fabrică, este „omul potrivit, la locul potrivit”. Uite, mi se adresează, doi ani mi s-a tot spus că inginerul Săcărea e recalibrant, că inginerul Săcărea e slab profesional, ce mai, inginerul Săcărea devenise oaia neagră a turmei. Măi, chiar așa să fie? Și nu era așa. Cum să-i placă unui om ca Săcărea să tot inventeze și să trieze și să controleze dacă sînt bine înregistrate și valorificate invențiile și inovațiile altora, în loc să fie lăsat în pace să inventeze? Căci el asta este, un nemai-pomenit om de concepție. Sigur că avea dreptate să nu-i placă. Lasă-i pe alții, care n-au idei, căroră le e lene să gîndească, să plimbe hîr. I-am zis de curînd inginerului șef, ei, îl dăm afară pe Săcărea, că te tot plîngeai de el? Cum să-l dăm afară, îmi răspunde intrigat, fii, omule, serios, e dintre cei mai buni! Păi cum să nu fie, dacă el, stagiari, împreună cu alți cîțiva, tot stagiari, au creat un produs pe care ni-l acceptă americanii, și nu vreo amărită de firmă necunoscută, ci Martin Engineering, faimoasă în întreaga lume. Sau Covaci, știi, Covaci cu băieții lui au realizat acum, uite-l, ia dați-i drumul băieți, să-l vedem la treabă, un robot de alimentare cu piese pentru locuri greu accesibile, cu cinci grade de libertate, la nivelul celor mai buni roboți ai momentului.

Străbatem laboratoarele, atelierile de proiectare, atelierile-scoală amenajate special pentru elevii celor trei școli pe care le patronează întreprinderea. Acum știu ce a-nume mi-a creat impresia, falsă, de austeritate: ordinea perfectă în care fiecare lucru, chiar și cel mai neînsemnat, se află exact la locul lui.

Aceeași adevărată obsesie a ordinii și în secții, unde trăiesc școlul ruperii de tradiție, al renunțării la cenușul impus, sau numai asumat din comoditate, în întreaga industrie constructoare de mașini; aici utilajele, bancurile de lucru se aliniază într-o savantă derulare de galben, verde și albastru, în care oa-

Fîntîna de la Sînmihai

menii tineri pe care îi privesc par mai tineri, încă. De cînd sînt director, îmi spune însoțitorul meu, s-au pensionat numai doi muncitori, iar pentru viitorii ani nu mai așteptăm nici un asemenea eveniment.

Dacă n-ai bătrîni, să-ți cumperi! Numai să ai de unde. Iar bistrîienii n-au prea avut. Cine, în Bistrîța Năsăud, mai construiseră utilaj tehnologic, sau hidraulic, sau produse electrotehnice, cine în țară mai realizase textile neșesute?

Netex e astăzi marcă înregistrată. Așa se numește întreprinderea de textile neșesute, purtînd numărul unu în ordinea devenirii platformei. În 1972, un grup de studenți ieșeni în ultimul an de studii au făcut o excursie la Bistrîța. Le-au plăcut locurile, le-a plăcut mai ales Boulevardul Republicii, umbrat de tei, cu case frumoase și liniștite, i-au impresionat ritmul trepidant al unui oraș care se naște pentru a doua oară acolo, sub ochii lor, și calmul bistrîienilor de a face lucrurile pe îndelete, temeinic. În 1973, au revenit aici, chimiști, economiști, politehniști. La Netex. 11 absolvenți. Erau printre ei și soții Centea, și soții Singhel, și familiile Pricop, și Crețu; îi regăsești azi la Bistrîța, la Netex ori la Filatura de lînă pieptănată, la întreprinderea de covoare Băcșan. Tinerii de atunci conduc, de mulți ani de zile, toate unitățile de industrie ușoară ce au mai apărut pe harta județului.

Cristal de Bistrîța! Mobilă de Bistrîța, în această lume a pădurilor, unde singura unitate industrială ce a avut și are bătrîni, care le cunoaște prețul adînc, de neevaluat în nici o monedă a lumii, este Combinatul de prelucrare a lemnului. „Bătrîni” lui, Ioan Hoher, Pavel Cristurean, Magdalena Ionașcu, Leon Mercan, Vladimir Panciu, Emil Enean, își amintesc cum, în urmă cu cîteva zeci de ani, mobila făcută la vechia cooperativă „Timpla” era cărată la casele clienților cu căruța trasă de măgar. Azi în fața combinatului poposec TIR-uri din toate colțurile pămîntului și lor, celor tineri, nimic nu le pare mai firesc decît asta. Mulți, chiar, trăiesc cu convingerea că dintotdeauna au existat 100 de tineri sculptori care au împodobit mobila de Bistrîța cu incredibile torsade, ramuri și flori, mărind de zeci, de sute de ori, prețul lemnului brut; sau, poate, mai adevărat, dînd abia astfel lemnului legănat de pădurea năsăudeană adevăratul său preț. Așa cum, după numai 15 ani, industria a relevat vocația oamenilor Năsăudului pentru nou, la fel de autentică, la fel de frumoasă și dătătoare de bucurie ca și vocația, sfîntă aici, a tradiției.

În toamna ce-și numără roadele, satul Sînmihai de Cîmpie se împarte pentru fiecare, lăsîndu-se „băgat în seamă” în toate amănuntele. Are numeroase sectoare de activitate, cooperativa agricolă de producție, S.M.A., baza de recepție, moara, școala, cîminul cultural, dispensarele uman și veterinar, cooperatiile, gara. Ziua de muncă a primarului Simion Adam poate să înceapă cu o ședință de comandament, cu primirea unor cetățeni în audiență, cu asistarea la muls la un grajd al fermei zootehnice, cu rezolvarea urgentă a unei probleme de transport a unor produse de pe cîmp, cu intrarea în brazdă a unor tractoare... Harnici lucrători ai pămîntului, sînmihaienii au fost și s-au format foarte buni gospodari, cum se exprimă dr. ing. Gorea Tanasie, director general al Institutului de cercetare pentru cultura cartofului din Brașov, fiu al satului. Crescătorii de animale, aceștia predau zilnic la fondul de stat circa 1200 l de lapte. Aproape din nici o gospodărie nu lipsesc vacile și oile.

Secretarul adjunct cu problemele de propagandă, Ana Moldovan, îmi aduce să răsfoiesc un album cu fotografii. Sînt imagini luate de-a lungul anilor, înfățișînd aspecte, din activitatea oamenilor din comună: alegeri de deputați, expoziții de artă populară, cabinete școlare, recolta de fructe, un interior dintr-un grajd al C.A.P. cu viței foarte frumoși, împrăștiat de îngrășăminte chimice, primăvara, pe pășunea satului, săparea fundațiilor unui bloc pentru specialiștii cooperativelor agricole de producție, tăierea unui păr bătrîn, uscat, din curtea școlii. Sînt mărturii despre strădania, în timp, a sînmihaienilor, de a face comuna lor tot mai frumoasă. de a o înscrie printre cele mai harnice și frumoase localități din județ, de a continua cele mai bune tradiții ale înaintașilor. Monumentul eroilor din primul și al doilea război mondial stă mărturie, amintește, îndeamnă. Înființat în 1935, a dăinuit cîteva decenii ca o simplă piatră, pe care nu scria nimic. La 40 de ani de la Eliberare, primăria s-a îngrijit să fie plăcat cu marmură și să fie, de asemenea, trecute numele celor căzuți pentru gloria neamului. În jurul lui a fost amenajat un frumos parculeț plin de flori. În fiecare an, la 9 Mai, pionierii se adună aici pentru a sărbători legarea la

gît a cravatei roșii cu tricolor a celor mai tineri colegi.

Realizările se cîștigă în timp și ele trebuie păstrate, apărate. În acest sens, este justificată grija șefului de post pentru a preveni săvîrșirea unor infracțiuni. Ține și aceasta de viața satului, de păstrarea liniștii, de a lăsa serile să se scurgă încercate de aurul lunii. Să cunoști serile acestea în care adesea se fac repetiții pentru un spectacol artistic prezentat pe scena cîminului din localitate, în alt sat sau chiar la oraș. Pe scenele Festivalului național „Cîntarea României”, la ultima ediție sînmihaienii au adus șezătoarea, un montaj literar-muzical — dramatizare după balada „Miorița”, dansuri (jocul „Rarul” jucat de băbați și „Învîrtita”), un grup vocal cu prelucrări folclorice, un taraf. Dintre 16 obiecte de artă populară prezentate la expoziția județeană, două au fost selecționate pentru faza republicană, în cadrul căreia au și fost premiate. Formațiile artistice ale cîminelor culturale din comună se mîndresc și cu faptul că anul trecut au făcut o excursie în nordul Moldovei, iar anul acesta o alta în Maramureș. Pe lângă multele case frumoase construite în ultimii ani, în comună au fost înălțate trei blocuri de locuit pentru specialiști, urmînd ca în primăvara viitoare să înceapă construirea încă a unui bloc, cu 10 apartamente. În spațiile acestor realizări se însumează multe ore de muncă, chiar planuri de muncă, speranțe, bucurii. Zile și munci ce se regăsesc deopotrivă în celelalte sate ale comunei — Zoreni, Stupini, Sălcuța, Brăteni.

Străbat satele comunei într-o căruță trasă de doi cai care nu se lasă mult îndemnați ca să alerge la trap. Trecerea mea se aseamănă cu lectura în grabă a unei cărți foarte interesante, din care, chiar dacă nu savurezi toate întorsăturile de frază, surprinzi însă esențialul, casele frumoase ridicate de gospodari harnici printre pruni și meri, înconjurate de straturi cu flori, cu legume și zarzavaturi, vitele cirezilor ce sînt mîinate la apă, ogoare bine lucrate... Vladimir Moldovan, vicepreședintele consiliului popular comun, pe post de conducător de atelaj acum, lasă caii în voia lor și-i dă înainte cu explicațiile, prezentarea hotărului, a oamenilor. Căi aleargă singuri, fără să mai fie îndemnați. În soarele încă vesel, părul cafeniu-roșcat al cailor strălucește. Oprim la o fîntînă răcoroasă și bem cîte o cană de apă. Fîntîna își oferă apa cu generozitatea cu care sătenii își oferă munca unor realizări pe care prezentul le înscrie printre succesele sale.

OLIMPIU NUȘFELEAN ■

Un Felix mai mic

Cartierul Ioșia Nord din Oradea se învecinează cu Crișul Repede. Aproape de mal, cu ani în urmă, exista un fel de maidan. Cine n-a trecut pe aici dinainte de 1984 are de ce fi uimit. Incepută atunci și încheiată anul trecut, construcția unei noi baze de agrement, tocmai pe acest loc, a schimbat fundamental peisajul.

„Totul s-a realizat exclusiv prin contribuția în bani și muncă a cetățenilor, ne spune tovarășul Gheorghe Groza, primarul municipiului. Noua bază de agrement funcționează tot anul. Cele opt bazine cu apă geotermală atrag foarte multă lume, iar în sezonul de vîrf degreveză simțitor Felixul”. Șeful serviciului de gospodărie comunală al consiliului popular, tovarășul inginer Teodor Ciornei, precizează: „Cetățenii au efectuat aproape o sută de mii de ore-om muncă la construcții și la toate amenajările. Incluzînd și cele zece terenuri de tenis cu zgură, realizate și ele prin muncă necalificată, valoarea tuturor lucrărilor este de circa 5,5 milioane de lei. Toate bazinele au un luciul de apă de vreo 3700 de metri pătrați. Apă termală! Sursa (foraj) se află chiar în incinta bazei”. Dintre cele două vestiare, unul este încălzit și iarna. Zona care înconjoară baza a fost transformată într-un parc. Cum apa termală iese din pămînt cu o temperatură de 103 grade Celsius, mai întii ea trece prin întreprinderea (vecină) de industrializare a laptelui, unde este folosită ca agent termic în procesul tehnologic. După care aceeași apă, încă fierbinte, trece prin două puncte termice din cartier, ca să încălzească apa menajeră. („Asigură apă caldă pentru 1104 apartamente”) Iarna, după ce iese din punctele termice, șuvoiul de apă geotermală mai încălzește Sala sporturilor, aflată și ea în apropiere, precum și unul din vestiarele bazei. Abia după ce face toate aceste servicii și a cedat mult din temperatura inițială, apa caldă țîșnită din pămînt ajunge, curată, în cele opt bazine (șase circulare și două dreptunghiulare). Moment în

care ea are încă în jur de 40 de grade, astfel încît trebuie să i se adauge apă rece pentru a fi bună de baie. „Vara — ne spune responsabilul Gheorghe Talos — vin peste 15000 de persoane în zilele de sărbătoare. Un pod de pontoane scurtează drumul peste riu al celor din cartierul «Rogerius». Acum foarte mulți nu se mai duc la Felix, unde vestiarele nu sînt încălzite. La noi, un bazin este legat cu vestiarul încălzit printr-un tunel și poate fi folosit toată iarna”.

Se asigură permanent asistență sanitară. Tot permanent funcționează un cabinet de masaj. De trei ani, centrul de inițiere în tenis are peste o sută de copii pe serie.

Cei mai consecvenți vizitatori — „vin înainte de deschidere” — sînt locatarii celor 180 de apartamente ale blocurilor din imediata vecinătate. Toți sînt pensionari care și-au construit locuințe prin C.A.R.P.O.

În tot ce înseamnă ea, noua bază de agrement este o admirabilă probă a spiritului gospodăresc al cetățenilor și al celor de la primărie. Fără acest ferment imponderabil dar esențial, aceiași oameni, aceiași deputați ai lor puteau lăsa în liniștea dintotdeauna izvoarele geotermale. Bine dirijat, efortul localnicilor, iată, modifică nu doar peisajul, ci înzestrează municipiul cu un complex de mare atracție și de o extraordinară utilitate. Apele termale de aici, folosite sub asistență sanitară, sînt în fond aceleași — cu aceleași virtuți tămăduitoare — ca și cele ce au extins celebritatea Felixului pînă departe în lume. Aici se poate spune că s-a înfiripat un mini Felix. Totul doar prin inspirată dirijare a potențialului constructiv al cetățenilor, al dragostei lor pentru orașul pe care și-l doresc mereu mai frumos, mai atrăgător, mai bogat. Sau, alfel spus, totul izvorînd din undele calde ale sentimentului datoriei față de cetățeni, sentiment care îi conduce pe deputații lor de la primărie.

DORIN GHERGHINESCU ■

Profesorul

Cu mult mai ușor pot să mă gîndesc la Dan Setlacek în halatul imaculatei sale profesionalități, excepțional profesor chirurg, care pînă acum două luni era de dimineață pînă seara în clinica de la Fundeni.

Cu sprincenele la Setlacek, cu masca protectoare care-i lasă liberi scăpătorii ochi, medicul a trăit peste 40 de ani mai mult sub lumina lămpii sciatice decît în clarul zilei. Odată am aruncat o nadă contabilă: „cîți ați operat, tov. profesor, în îndelungata dvs. activitate?” „N-am urmat ASE-ul.”

Pentru că profesorul a intrat într-o altă fază a vieții sale, fără ceas deșteptător și ore de operații programate pe zile și săptămîni, pentru că din 15 septembrie profesorul Dan Setlacek este pensionar, încerc să-l văd și așa.

Va scrie, ca și pînă acum, (dar cu timpul nefragmentat de calendarul spitalului) tratate conținînd valoroasa-i experiență, atît de căutată de cei care sînt și de cei care vin.

Va savura poezia bună, ca și pînă acum, dar fără să alerge la contravizita de la ora 17,00 Mi-l amintesc, cînd după dispariția unui mare poet, am ascultat cu un grup de prieteni, gîtuși de emoție, o înregistrare de-a sa. Profesorul murmură, cînd și cînd: „ce spirit copleșitor!”

Ce va mai face profesorul? Va fi prezent la o premieră cinematografică românească, invitat de scriitorul Ioan Grigorescu sau de regizorul Virgil Calotescu.

Va fi mereu înconjurat de prietenii cu care, în lungu-i dialog început în tinerețe, inevitabil își are locul său întrebarea „ce mai e nou prin oraș?”

Dar oriunde va fi, acasă, la clinică, pentru că nu se va putea despărți niciodată de ea, la plimbare, toate gîndurile celor cărora le-a fost alături chiar într-o secvență trecătoare de viață, salvîndu-i, sau învățînd care au aflat cum să se ser-

vească cu artă de bisturiu vor fi tăcuți însoțitori de drum. Profesorul nu va simți că din soborul de dimineață, care-l însoțea în rondul prin saloane, a rămas singur...

Niciodată profesorul nu a dezmințit încrederea printr-un diagnostic grăbit, vag. „Să mai vedem...” nu e în relație bună cu profesorul! Cînd s-a pronunțat e sigur pentru oricine că nu mai este altă cale...

Vă veți supăra, tovarășe profesor, citind aceste rînduri, de care veți afla numai dacă deschideți „Flacăra”? Veți spune: „Ai exagerat, stimato!” (vorbă preferată pentru că profesorul, cu adevărat, îi stimează pe oameni).

Nu l-am fost pacient. l-am cunoscut numai în exercițiul profesiei mele, avînd șansa să stau multe ore de vorbă cu dînsul, să-l văd trăind, de la egal la egal, și pe elevul aspirant la gloria mediciei.

Inima noastră, radar cu electroni speciali, nemăsurabil, îl păstrează pe Dan Setlacek printre amintirile pioase ca profesorul unei generații, prietenul a mii de oameni care au trecut printr-o suferință.

Dacă ar fi posibil să se adune toți cîți au căpătat îngrijire de la profesor cred că parcul spitalului Fundeni ar fi prea mic. Profesorul, pe lângă înalta-i calitate profesională, are și o neobișnuită putere de muncă. A ieșit dintr-o operație și a intrat într-alta fără să se simtă oboșit, a consultat, a ținut cursuri, a citit enorm, a scris. Și telefonul de acasă e un apendice al spitalului. După binețele de rigoare încep descrierile durerii. Niciodată profesorul nu a arătat iritare deși poate atunci ațipise.

Marquerite Yourcenar mă ajută într-o concluzie importantă. „Dintre toate remușcările omului cea mai necruțătoare e poate cea a neîmplinirii”.

Profesorul Dan Setlacek e atît de ferit de remușcări...

CARMEN DUMITRESCU ■

Zilele comediei pentru teatrele

populare și muncitorești

Nevoia de teatru

Seriam în numărul trecut al revistei că un public numeros, în special tinăr, a asaltat Casa de cultură a sindicatelor din Slatina unde a avut loc, la sfârșitul lunii octombrie, a VII-a ediție a „Zilelor comediei pentru teatrele populare și muncitorești”. Însă nu mai puțin adevărat este că miile de spectatori care au urmărit seară de seară evoluția unor formații venite din toate zonele noastre geografice au avut ce vedea. Trupe care au ataccat piese devenite clasice în repertoriul dramatic (Opinia publică de A. Baranga, — Călimănești, Tache, Ianke și Cadir de V. I. Popa, — Slobozia) sau piese de mare succes ale comediei contemporane, prezente frecvent pe afișele teatrelor, montate fără complexul concurenței (Fata morgana de D. Solomon, — Slatina, Prostii sub clar de lună, — a lui T. Mazilu, — Lugoj, sau Milionarul sărac de Tudor Popescu, — Craiova), spectacole care nu s-au speriat de dificultățile unor montări „de epocă” (Piatra din casă de V. Alecsandri, — Slatina) sau altele, dimpotrivă, care au actualizat cu profitabil curaj repertoriul „arhaic” în montări de-o modernitate surprinzătoare („Chirița în provincie”, — Medgidia), opțiuni repertoriale care au pus în lumină

piese mai puțin cunoscute și jucate, subliniindu-le potențele excepționale (Tara fericirii de T. Mușatescu, — Brașov) sau altele care au pledat pur și simplu pentru lucrări originale, creații de ultimă oră ale unor dramaturgi mai puțin afirmați, sau în pragul debutului (A dispărut un vagon de Dorel Sauciu, — Pașcani, Cîntecul lebedei de serviciu de M. Ispirescu, — Vatra Dornei, Ginere de import de Viorel Savin, — Slănicul Moldovei, sau O aventură pe buzunarul vieții de Aristide Bulunoiu, — Bistrița) — iată o diversitate fertilă de interese artistice, de preocupări și puncte de vedere dramatice care oferă o radiografie exactă a stării comediei românești în mișcarea dramatică neprofesionistă, constituind în același timp, dincolo de însemnătatea existenței și activității acestor trupe în cele mai diverse zone ale țării, în special în localitățile mici fără teatru, un punct de plecare generos pentru o discuție mai amplă despre fenomenul în sine, extrem de vital la ora de față, numit teatru popular și muncitoresc. O discuție care, așa cum e și firesc într-un asemenea caz, rămâne deschisă în continuare.

sesc în schimb în acest public un mediu optim de afirmare și succes. În acest sens ele pot deschide orizontul, pregăti și alimenta cu un public proaspăt și consecvent sălile teatrelor profesioniste.

Dimensiunea jocului

Alături de setea de carte, de muzică, de pictură, există din ferice, la ora actuală în țara noastră, ca expresie vie a democratizării accesului la cultură al maselor largi, o sete și o foame puternică de teatru, a poporului român care vine atît din interiorul specificului național, ca dimensiune constantă a unui neam care și-a jucat de-a lungul secolelor istoria sa dramatică pe convulsiva scenă politică europeană — și acest rol l-a jucat de peste două mii de ani pînă la succesul final al existenței noastre libere și independente de acum — cit și din pînă de reprezentanță și adevărate a genului dramatic la specificul vremii: după părerea noastră acest gen poate cuprinde, prin complexitatea și dinamismul său ca formă de artă, multiplele mutații, mișcările, cinetismul, răserucea permanentă, revoluția continuă din toate planurile existenței care tulbură destinul omenirii contemporane. Ca formă estetică deci, ca și complexitate structurală, genul dramatic ni se pare că poate

Popular, muncitoresc, nescris, folcloric

Cred că se impune încă de la început o clarificare de terminologie, nu atît dintr-un exces de acribie filologică, ci pur și simplu din senzația că lucrurile nu sînt prea clare nici în rîndurile celor care activează dedesubtul acestor firme numite teatre populare și muncitorești. În așteptarea unei intervenții din partea activiștilor de specialitate din Consiliul Culturii și ai I.C.E.D.-ului, să facem cîteva precizări reieșite din informațiile noastre „de teren”.

La Slatina s-au prezentat, în cadrul „Zilelor comediei”, 12 trupe de teatru, dintre care

litate deloc așa. Majoritatea trupelor, indiferent că joacă sub firma de „popular” sau „muncitoresc”, activează pe lîngă casele de cultură ale localităților respective. Distincția li se trage — după părerea noastră în mod cu totul nejustificat — de la faptul că unele case de cultură sînt ale sindicatului iar altele aparțin așezămintelor culturale finanțate de consiliile populare. Iată, de exemplu, cele două formații din Slatina, orașul gazdă al festivalului, au profil diferit doar pentru că una activează la Casa de cultură a muncitorilor iar cealaltă la Casa de cultură a sindicatului. Această distincție strict administrativă între popular și muncitoresc se menține și în cazul celorlalte trupe, fără să aibă nici o acoperire în fapt, pentru că aceste formații practică exact același fel de teatru, diferențele dintre ele nefiind decît de ordin valoric, sau al op-

apar teatrul folcloric și teatrul nescris care pun în totală suspensie, cel puțin din punct de vedere etimologic, așa-zisul teatru... popular. Dacă vom mai adăuga că foarte multe formații de brigadă artistică și montaj se apropie și chiar sînt, prin pura lor teatralitate, specii ale genului dramatic, popular, dacă vom menționa în plus că apelativul de „teatre populare și muncitorești” nu se rezumă doar la semnalatele particularității lingvistice ci implică aspectul financiar, deloc neglijaabil, și chiar anumite diferențe ce vizează nuanțe de mentalitate, morală și cetățenească (există o concurență între sindicat și cultură a cărei natură ar trebui poate explorată și elucidată, evident spre marea lor profit al teatrului neprofesionist!). Intervenția factorilor de resort în aceste probleme este așteptată și cit se poate de binevenită.

de amatori în locul teatrelor profesioniste. Astfel, teatrul de amatori din Vatra Dornei este un fel de Teatru Național al orașului Vatra Dornei, el avînd același rol, funcție și chiar succes pe care le are Teatru Național dintr-un mare oraș ca Iași, Cluj-Napoca, Timișoara sau București.

Mai mult decît atît, teatrele populare și muncitorești fac turnee frecvente în mediul rural, în special în unele comune și sate mici, cu sau fără cămine culturale, joacă uneori chiar în săli de clasă, în localități și condiții în care teatrele profesioniste vor ajunge foarte greu, extrem de rar, sau niciodată. Se impune și aici o precizare: lumea satelor noastre a evoluat, oamenii circulă, lucrează pe șantiere, satele sînt comunități deschise, fluctuante (prin navetiști) între vatră și trîng, generația tinăra de la sate e absolută

Teatrul Muncitoresc Brașov — „Școala fericirii” (Tudor Mușatescu)

Teatrul muncitoresc Medgidia — „Chirița în provincie”

sapte au evoluat sub firma de teatru popular iar cinci, sub aceea de teatru muncitoresc. În mod logic, județind lucrurile după stricta lor etimologie termenul popular din sintagma firmei sub care activează unele teatre ar trebui să se afilieze conotațiilor pe care le are etimonul în largă lui accepțiune etimologică: aceea de creație anonimă, colectivă, orală, inclusiv în sensul de maximă „popularitate” și audiență în mase. În aceeași ordine logică de idei teatrul muncitoresc ar reieși că trebuie să fie circumscris sensului strict al adjectivului: un teatru de uzină, jucat de muncitori pentru muncitori, cu un subiect industrial de familială actualitate din viața colectivului, scris și regizat chiar de către un om înspirat al aceluia colectiv.

O distincție s-ar pune astfel în evidență: teatrul popular s-ar preocupa de problematica realității rurale iar cel muncitoresc de aspectele specifice muncii urbane, în special uzinale. Lucrurile nu stau în rea-

țunii regizorale. Deci în acele orașe în care nu este Casă de cultură a sindicatelor ci doar o Casă de cultură, simplă, trupa se va numi automat Teatru popular chiar dacă cei care vor juca în piesele ei vor fi în exclusivitate... muncitori! Iar dacă trupa de teatru va funcționa pe lîngă o Casă a sindicatelor, ea va fi înțelesă sub firma de Teatru muncitoresc chiar dacă majoritatea celor care joacă vor fi cadre didactice, de exemplu.

Din punctul nostru de vedere, teatre cu adevărat muncitorești, singurele care-și justifică cu exactitate apelativul, sînt colectivele care activează la Uzinele „Steagul Roșu” Brașov (regizor și consecvent animator, actorul George M. Gridănuș, despre care vom mai vorbi), formația de la „Electropulare” Craiova și cea de la Clubul I.M.M.R. Pașcani (despre directorul acestui club al C.F.R.-ului, Viorel Botea, și poetul Dorel Sauciu, regizorul trupei, vom vorbi de asemenea cu un prilej viitor). Lucrurile se complică și mai mult cînd în nomenclatorul genurilor prezențate în „Cîntarea României”

Public urban și public rural

Toate formele teatrului de amatori nu atentează prin nimic la existența teatrului profesionist ci dimpotrivă, ele vin în fireasca lor complementaritate din foarte multe puncte de vedere. Conform noii împărțiri administrative, în țară există 39 de județe. Doar o parte însă din municipiile centre de județ au teatre naționale sau municipale. Foamea de teatru este însă aceeași peste tot, indiferent de prezența sau absența unor clădiri anume destinate genului dramatic, există o democrație reală inclusiv, și mai ales, pe acest teritoriu al nevoii omului contemporan de teatru și în general de artă.

În acest sens, teatrele populare (folosim acest termen generic pentru toate formele menționate pînă acum) suplînesc o absență: în orașele mici și mai ales în noile orașe apărute în ultimii ani, colectivele

de zece clase, dacă nu de liceu, oamenii au în majoritate televizoare, vreau să spun că nivelul mediului cultural a crescut și aici surprinzător. Chiar dacă nu se ridică la nivelul unui public municipal, lumea satului vrea și ea altceva în materie de cultură, ceva mai complex decît tradiția folclorică, mai „elevat”, știe deja ce e o piesă de teatru, are puterea de înțelegere, răbdarea și curiozitatea de-a urmări o piesă în trei acte de la început pînă la sfîrșit. Înțîlnim o nevoie crescîndă de teatru și chiar de forme complexe de artă și în mediul rural. Populația actuală a satelor este un masiv public potențial pentru teatrele populare și muncitorești și chiar pentru cele profesioniste.

Dar dacă lumea aceasta va ajunge mai greu la teatrul municipal sau național, dacă teatrele acestea din marile orașe vor ajunge mai greu în căminele culturale din satele și căminele îndepărtate de centrul județean, teatrele populare și muncitorești gă-

exprima — ca în orice epocă de asemenea radicale, tulburătoare transformări — cel mai exact specificul dinamicii noastre contemporaneității.

Și nu în ultimul rînd, desigur, la toate acestea trebuie adăugate caracteristicile etnopsihologice specifice, constitutive, ale profilului nostru cultural: jocul este — indiferent sub ce formă s-ar manifesta — o dimensiune a etnicității noastre. Toate momentele esențiale ale destinului uman, nașterea, nunta, înmormîntarea, cu multiplele forme de intermediere ceremonială au fost concepute în tradiția noastră etnografică în primul rînd ca spectacol, ca teatru, culminînd, desigur, cu viziunea totală teatralității cosmice din *Miorița*. E aceasta o dimensiune a a poporului român la care trebuie să medităm întotdeauna cînd discutăm despre teatru și înafara căreia nu putem pune în discuție, indiferent în ce împrejurări, existența teatrului ca dimensiune a spiritualității și culturii actuale românești.

ION ZUBAȘCU ■

La Opera Română

● **Rigoletto**, spectacolul de vineri 13 noiembrie (ora 18), reunește în distribuție pe soprana Victoria Bezetti, baritonul Nicolae Urziceanu și tenorul Ștefăniță Lascu. În Maddalena va apărea Ruxandra Vlad, iar în Monterone — Adrian Ștefănescu. Dirijează Constantin Petrovici.

● Cu Sanda Sandru (Leonora), Emil Iurașcu (De Luna), Florin Farcaș (Manrico), Ver-

nica Gârbu (Azucena), sîmbătă 14 noiembrie, la ora 18, **Trubadurul**. Conducerea muzicală: Constantin Petrovici.

● Copiii din corul „Voces primavera” sînt protagoniștii operei **Inimă de copil** de Carmen Petra-Basacopol: Gabriela Ivănuș, Lorena Grigoraș, și Andreia Bătuță, pe lîngă soliștii Operei: Cristian Mihăilescu, Adriana Alexandru, Cornelia Angelescu, Ștefan Teodorescu, Nicolae Bratu. Dirijează Claudiu Negulescu. În matineu pentru copii (ora 11) de duminică 15 noiembrie.

● Drama muzicală **Orfeu de Gheorghe Dumitrescu**, cu Constantin Ene, Elvira Cîrje, Lucia Cicoară-Drăgan și Adrian Ștefănescu în rolurile principale, fi-

gurează a fi afiș duminică seara, la ora 18. Conducerea muzicală: Carol Litvin.

● Marți 17 noiembrie, la ora 18, al treilea spectacol cu **Nabucco** de Giuseppe Verdi, avînd în distribuție pe: Nicolae Urdăreanu, Iulia Kirkosa de la Opera Maghiară din Cluj-Napoca, Dan Zancu, Gabriel Năstase, Lucia Cicoară, Ion Grigorescu, Nicolae Bratu, Gerda Radler-Anca. La pupitrul: Cornel Trăilescu.

● **Meandre** de Doru Popovici, **Gura lumii** de Enescu-Rogalski, **Cîntec înalt** de Irina Odăgescu și **Vibrații contemporane** de Șerban Nichifor sînt cele 4 piese de balet din spectacolul de miercuri 18 noiembrie, în coregrafia semnate de: Alexa Mezincescu, Ioan Tugearu, Adina

Cezar, Rose Marie Both-Stocce. Ultimele două piese ale acestei **Seri de balet modern**, cu orchestră, au ca dirijor pe Lucian Anca.

● **Cavalleria rusticana** — **Paiațe** — joi 19 noiembrie (ora 18). Sub bagheta lui Carol Litvin, în prima operă va cînta soprana L. Hrubá-Macháková de la Opera din Praga (Santuzza), alături de Lucia Cicoară, Gabriel Năstase, Nicolae Urdăreanu, Adina Iurașcu. În **Paiațe** au fost distribuiți: Monica Teodorescu, Anatol Covali, Nicolae Urziceanu, Nicolae Bratu, Nicolae Constantin.

Sub bagheta dirijorului Carol Litvin — duminică, drama muzicală Orfeu de Gheorghe Dumitrescu

Poezii de Ivo Muncian

În hamacul soarelui

Cum dimineța sînt taciturn
și morocănos,
cum seara
îmi place să mă retrag
printre visele mele,
profit de ocazie
cit sintem fără umbră
și vă invit
la o escapadă sentimentală
cu antren
în hamacul soarelui.
Poftiți!

Clepsidra

În fiecare clipă
dispare parcă
un vis de barcă,
un sens de aripă

Și vine-nspire mine
un soare molatic —
dor singuratic —
și nu dau de tine.

În fiecare clipă
de spațiu repusă
pe gânduri dusă
o șansă tipă.

Și vine-nspire mine
pe-aceeași cărare
tăcută-nserare...
Și nu dau de tine...

Mnemosyne

Fic-ți milă, jînduită Neliniste,
și mai lasă-mă să viețuiesc

prin Vadul Zilei
doar o duzină de decenii.

De-o fi prea mult,
ai cuvîntul meu de onoare
că mă voi retrace
cînd s-or cumînți talazurile
și vînturile ciud s-or deda la visare.

Acum mă iartă, că se face departe
pină la orizonturi, stimată Neliniste,
și mă atenționează Mnemosyne
că a sosit sorocul
să mă aștern drumului.

Testament de plugar

...da tu, nepoate, de holdă grijește
și dă-i și ploaie, și dă-i și soare,
suman pe dînsa așterne vulpește,
de vine gerul cînd e în fiecare.

Și ține-o-n palmă ca pe o față
că e plăpîndă ca o păpădie
și o dezmiardă, și o desfată,
de-i la necaz cam țigieurie.

Și fă-i și voia, dacă țî-o cere,
deschideți gîndul în fața ei,
fi-i mîngîierea la greu, în tăcere,
răsfață-i fruntea cu cozi de zmei.

Iar noi ne-om duce și ne-om tot duce
niște alte cele să trebăluim,
să mai zvîntăm de iarbă o cruce
și să hălăduim în țîntirim.

Colocviu hibernal

Las-o să mai fie și geloasă,
să-și mai frîngă ncașteptările,
să-și mai încălzească mirările,
îmi spui.

Prin anii șaizeci și ceva
eram uriași și zvăpăiați,
cu aripi de foc eram,
îmi amintesc.

Încearcă să n-o mai iei în seamă,
descurcă-se pe unde poate,
caute-și singură limanul,
mă-ncurajezi.

Prin anii șaizeci și ceva
mîncăm jăratec sub ocră de dor,
visam franjurii respirației,
îmi amintesc.

...apoi nu se mai întîmplă nimic.

Iubirea de frumos

Un coleg japonez

Lucram săptămînal în orele de seminar ale unei mari universități europene, în anii de studii, pregătindu-ne doctoratul alături de un coleg japonez și el bursierul fundației umanist-științifice Humboldt de care au beneficiat în ultimele decenii și mulți tineri savanți români.

Nu ne știam limba unul altuia iar limba de conversație era una străină și pentru el și pentru mine, dar amîndoi învățam o limbă clasică veche și aveam unul lingă altul, în banca universitară, deschisă cartea acelei limbi vechi din care sorbeam înțelesuri, fiecare după sufletul nostru de-acasă.

El se pregătea să se întoarcă învățat, profesor pentru fizicieni și oameni de știință din țara lui, la Tokio, eu mă pregăteam să mă întorc în vatra mea cu sporul de învățatură dobîndit.

Știam amîndoi, născuți în timpul războiului, că facem parte dintr-o nouă generație a lumii dornică de pace, dar mai știam că trebuie s-o luăm de la capăt, pe izvoare, să recitim textele fundamentale ale lumii în versiunea originală pentru reasezarea noastră într-un umanism și mai adînc și mai generos decît au practicat înaintașii.

Avea și dumnealui doi copii.
Într-o seară soția mea, în cămăruța de mansardă din acel mare oraș european, a pregătit mămăligă ardeleneste, cu cele cerute de ea, și am invitat familia tînarului meu confrate în științe, cu copiii în familia noastră.

Atunci ne-am cunoscut mai din aproape ca neamuri provenind din lumi cu tradiții felurite. Dar ce incintare, mai ales în privința copiilor! Grijă iubitului meu coleg erau copiii: cum vor lua ei lingura cu mămăligă, ce vor spune ei și cîtă răbdare vor adevări în strîmța încăpere studențească, în fața unor oameni străini, vorbind între ei tot o limbă străină decît cea a mamei și a tatei.

Sigur, acum acei copii vor fi studenți ca și ai mei; erau de o șchioapă, numai ochi și mirare și ascultare atunci.

Se pregătesc și ei de bună seamă să se socoată o nouă generație și mai bună decît cea a părinților lor.

Vor fi oameni de știință, vor fi oameni iubitori de pace, vor vroi să citească în izvoare, muncind pe brînci, dacă este nevoie 15 ore de studiu pe zi ca și părinții lor, să-și însușească tot ce poate fi mai de preț pentru noi, adevărul curat și sfînt tălănit de natură, de Logosul ei devenit istorie.

ION ALEXANDRU ■

Mihai Mălaimare:

(Urmare din pag. 9)

— Ce mai învață un actor din munca de profesor?

— Exigența și, în consecința imediată, autoexigența. Nu ascund faptul că intrarea mea la Institut s-a datorat pur și simplu întîmplării de a stîrni interesul Zoei Anghel Stanca. Am făcut, la acel examen, o impresie deplorabilă, atît mie cît și comisiei. Eram foarte slab, cu o înfățișare prea puțin interesantă, cu o dicție plină de cusururi. Nu știu nici azi ce anume din prezența mea stîngeră și, năucă a convins-o pe Zoe Anghel Stanca de posibilitățile mele calitative. Altfel, mi-am dorit să fac teatru de cînd mă știu. Și mă știu cam de prin clasa a cincea. Toată lumea știa că eu o să mă fac actor, așa că n-am surprins pe nimeni. La foarte scurt timp, a început să mă bîntuie ideea genialității, care m-a chinat multă vreme, deși în Institut am fost ceea ce se cheamă un student mediocru. Mă ocupam îndeosebi cu exercițiile de dicție și cu cele fizice. Cel puțin în aceste privințe cred că am reușit să acumulez destul.

— Teroarea „genialității“ e de domeniul trecutului?

— Evident. Cînd m-a părăsit, am căzut într-o teribilă dezamăgire. Chiar dacă acum tonul meu reușește să fie autoironic, realitatea e că această detașare mi-ar fi prins bine în anii cînd mă bătea gîndul să mă... reprofitez.

— ?!

— Da. Să-mi schimb, pur și simplu, meseria. Am renunțat

de teama că o să mă cred iar un medic, un inginer sau mai știu eu ce, dar genial.

— Nu strică atîta autoobservare? Nu duce la perfecțiune doar teoretică?

— Nu mă tem de așa ceva, din simplul motiv că nu am timp să mă tem. E vremea celor care vor și știu să muncească. Asta e deocamdată soluția pe care am găsit-o problemelor mele de conștiință profesională.

— Vă preocupă succesul?

— Succesul da. Nu neapărat și popularitatea, pe care o socotesc dependentă de criteriul nu întotdeauna calitativ. Faptul că televiziunea mi-a adus popularitate nu prea contează în topul reușitelor mele reale. Așa încît continuu să mă irite că multă lume vine la spectacolele în care joș pentru a ride. Publicul nu e vinovat, în principiu, numai că o anumită inerție, o anumită scădere a disponibilităților de receptare mă întristează. Chiar dacă nu se prea obișnuiește, vreau să spun că, după părerea mea, calitatea publicului juvenil este într-o îngrijorătoare scădere. Tînarul de azi nu mai știe să părăsească sala în liniște cînd nu-i place ceva, pentru că nu-și pune deloc problema că n-ar fi capabil să înțeleagă, să-i placă. O nevoie nefirească de facil, de gaguri, de divertisment poluează orizontul de receptare al teatrului în ultima vreme. Evident, e nevoie și de așa ceva, dar nu e totul. Cred că trebuie acordată o atenție responsabilă acestor chestiuni. Teatrul e comunicare, colocviu cu spectatorul. Dacă acest mecanism nu funcționează, arta actorului n-are obiect.

— Ce face Mihai Mălaimare pentru publicul său?

— Spectacole cît mai aproape de ideea sa despre teatru. Dacă Fata din Andros a fost, din punctul meu de vedere, numai un exercițiu de stil, Harap Alb — o glumiță, Actorul, un orgoliu, iar A douăsprezecea noapte expresia de acum fanată a unei dureri, nu înseamnă că abdic. Pregătesc un triptic clovnesc. Primul spectacol se află deja în lucru, se va numi Clovnerii de pasaj și va fi un prilej ca publicul să ridă pur și simplu, în sensul cel mai adevărat al cuvîntului. Sintem doisprezece, studenți și actori și repetăm la orele cele mai absurde. Vor urma, pe parcursul a doi ani, încă două spectacole, în aceeași zonă teatrală, care vor fi de sine stătătoare și, în același timp, legate într-o concepție, manieră unice. Pentru publicul meu mai fac un lucru, poate mai important decît ceea ce am spus mai sus: îi silesc pe studenții mei să devină actori disciplinați, soldați fără cusur ai unei profesii acaparatoare. Sigur, sînt trist vîzînd că circula printre ei ideea că odată admis la Institut ești deja actor. Situația e favorizată și de bombardamentul intens de propuneri tentante, încă din primele luni de școală. „Precocitatea“ nu e întotdeauna concludentă și nici binefăcătoare. Nu îndrăznesc să propun soluții. Deocamdată le încerc pe cont propriu, alături de Mircea Constantinescu, colaboratorul meu de la catedră.

— Ce ascunde această încercare de autonomizare care este spectacolul de autor (ca în Actorul, de pildă)?

— În primul rînd o recunoaștere a defectelor mele. Sînt un actor disciplinat, țin adică la ideea de muncă. Nu sînt însă și un tip ușor de manevrat. Am orgoliu, uneori sînt diificil. Cu vremea mi-am dat seama că munca în colectiv — pe care o prețuiesc mai mult decît orice — nu mi-e întotdeauna la îndemînă, din pricina firii mele. Firesc, s-a născut dorința de a-mi face propriile spectacole. Am urmat doi ani cursurile post-universitare de regie, așa încît acum îmi regizez spectacolele „cu diplomă“, ca să zic așa. Nu mi-e străină bucuria unui colectiv adevărat. Nu se compară, sigur, cu singurătatea greu de îndurat a alergătorului. Numai că pentru asta trebuie să înveți să renunți, să te stăpînești, să accepți chiar unele umilințe — nicidecum în sensul peiorativ al cuvîntului. Ei, se pare că eu n-am reușit! Ceea ce fac, de la o vreme, nu trebuie luat ca o autoizolare, ci ca o încercare pe cont propriu.

— Întîlnirea cu alți regizori decît Mihai Mălaimare are vreun rol în anexarea profesiei de regizor?

— Da, numai că în sensul negativ. N-am avut parte de întîlnirea cu un adevărat, mare animator de teatru, care să stringă în jurul lui echipe de creatori, care să știe să ignore dificultăți. Fără să știu prea bine dacă am dreptate pînă la capăt, bănuiesc că un astfel de travaliu în colectiv, în ideea de mai sus, trebuie să fi fost realizarea spectacolului Hamlet de la Bulandra.

— Regizorul Mihai Mălaimare prețuiește improvizatia?

— Cu atît mai mult cu cît

o practică în calitate de actor. Iubesc actorul care se simte liber în scenă. Neincorsetat de o anume mișcare, de un „da“ sau un „nu“, actorul care poate răspunde constructiv unui element nou introdus la un moment dat în spectacol. Poate de aceea îl prețuiesc atît de mult pe Marin Moraru. Da, e o împietate să schimb o virgulă în Caragiale, în autorii clasici în genere. Dar nu e mai puțin adevărat că, în relația cu dramaturgul contemporan, colaborarea e aproape obligatorie. Același lucru se întîmplă și în cazul traducerilor, fie ele Shakespeare sau Molière. Textul este, deci, după opinia mea, un organism viu și trebuie privit astfel. Cred că fac parte dintre actorii care-și permit licențe față de text. Nu e un capriciu, ci un principiu, așa cum l-am explicat mai sus.

— Ce înseamnă Naționalul din București pentru cariera dumneavoastră?

— Întîi de toate, șansa nici unei îngrădiri. După ani în care am făcut lucruri prea puțin semnificative, legîndu-mi numele mai ales de umorul TV, Naționalul a continuat să aibă încredere în mine. Nimic nu te poate împiedica să faci teatru: această este lecția pe care mi-a dat-o teatrul în care munceam de aproape cincisprezece ani. Ideile fiecăruia își găsesc cu timpul locul potrivit și a rețeta după ora nouă seara ajunge să fie nu o corvoadă, ci expresia unei adevărate nevoi de a face teatru. Nu mai sînt genial, dar am descoperit neliniștea muncii pur și simplu. Sînt, așadar, deținătorul unei soluții de viață.

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

● Incepem pagina de față cu o propunere, autoare fiind **Marișka Bolovăneanu** (strada Prieteniei, bloc A. 5, apartamentul 16, Tirgoviște): „M-am născut și am crescut pe meleagurile bihorene, în comuna Ineu de Criș, unde o mai am pe mama. Datoria copiilor este să-și ajute părinții, mai ales cind aceștia nu mai sînt în putere; este cazul mamei mele, și astfel procedez și eu: îi trimit bani prin mandate postale sau pachete. Incepind din acest an, însă, atît mandatele cit și coletele nu mai sînt aduse în Ineu de Criș, destinatarii trebuind, pentru a le ridica, să se deplaseze personal la oficiul poștal Săcădat, care se află la 6 kilometri de locul de destinație, pe această distanță neexistînd nici tren și nici autobuz. Mama are 81 de ani, este suferindă. Iată în ce constă propunerea mea: dacă factorul poștal tot se deplasează cu șareta în comuna Ineu pentru aducerea scrisorilor și ziarelor, de ce nu s-ar putea organiza transportul simultan al coletelor și mandatelor, eventual contra unei taxe suplimentare din partea destinatarului?! Sînt convinsă că dînd dovadă de puțină înțelegere și omenie, Oficiul poștal din Săcădat ar putea rezolva această situație.”

● **Primim, din partea Consiliului popular județean Neamț:** „Restituim scrisoarea adresată redacției de către **Liliana Anca** din Roman, strada N. Titulescu, blocul 3, apartamentul 53, care solicită sprijin în vederea încadrării în muncă — trimisă nouă spre competență rezolvare — informîndu-vă următoarele: numita, în vîrstă de 19 ani, este absolventă a Liceului industrial, profil mecanic; la absolvire a fost repartizată la întreprinderea „Flacăra” Ploiești — de unde i s-a dat negație. În ziua de 3.09.1987, i s-a eliberat repartiția nr. 2996 la I.E.I.A.M.C. Roman, unde lucrează și în prezent.”

● **Ministerul Turismului — Întreprinderea transporturi auto: Bd. Expoziției nr. 2, sector 1:** „Vă informăm că urmare a articolelor din 2 octombrie și 9 octombrie a.c. publicate în revista „Flacăra”, privind pe conducătorul auto **Bostinaru Aurel**, unitatea noastră a luat măsura scoaterii acestuia din activitatea de transport turistic. Vă mulțumim pentru sprijinul acordat.”

● „Asociația de locatari și Comitetul Asociației din Sos. Pipera, nr. 9—11, blocul 2.E, sectorul 1, vă aduc la cunoștință următoarele: 1) — **Apartamentul 15**, situat la scara 1, este ocupat de familia **Stancau A.**, titularul apartamentului fiind lucrător la I.M.R.A.; întreținerea nu este plătită de peste un an de zile, ajungîndu-se la suma de 5.500 lei restanță; apartamentul este detentat, neglijența membrilor familiei ducînd și la deteriorarea apartamentului de dedesubt (nr. 11); în apartament locuiesc 4—5 persoane în plus față de cele înscrise în cartea de imobil, care confundă părțile comune ale blocului cu grupurile sanitare; în plus, sîntem sesizați de oameni speriați aducînd resturi de sticlă spartă, bucăți de lemne sau țigla, aruncate de la ferestrele acestui apartament. 2) — **Apartamentul 12** este ocupat de **Marinică T.** — fost lucrător la I. Av. București; soția sa și cei patru copii trecuți în cartea de imobil nu au locuit niciodată în acest apartament; camerele sînt închiriate unor diverse persoane, pentru o noapte sau pentru o săptămînă, iar apartamentul este deteriorat de inundații cauzate de chirași clandestini. Vă rugăm să ne sprijiniți în rezolvarea acestor probleme, întrucît sesizările noastre adresate atît organelor de miliție cit și celor de sector, au rămas fără nici un rezultat (scrisoarea — adusă personal la redacție de către președintele asociației — este semnată de întreaga conducere a asociației precum și de un număr de 7 locatari).

● **Direcția de Telecomunicații a Municipiului București:** „Urmare scrisorii adresate redacției de către **Valeria Dinculescu**, cu privire la instalarea unui post telefonic la domiciliu,

vă informăm că cererea a fost rezolvată favorabil. La data de 15.09. a.c., numita a fost invitată să plătească taxa de instalare.”

● „Subsemnatul **Ioan Bogățeanu**, născut în comuna Chețani, județul Mureș, domiciliat în Cîmpia Turzii, strada Laminorștilor nr. 13, blocul F.3, scara B., apartamentul 18, județul Cluj, doresc să mă ajutăm, prin publicarea acestor rânduri, în legătură cu o problemă ce mă frămîntă de ani de zile, și anume: în anul 1975 am fost citat la Tribunalul Tg. Mureș (greșit) — adică în locul lui **Ion Bogățeanu**, care de loc este din localitatea Valea Largă, județul Mureș, și care, gestionar fiind în această comună, a avut o condamnare, pe care a executat-o în Cîmpia Turzii unde lucrează și în prezent. Cum să mă descurc, căci cazierul lui îl am eu, acum, și am 38 ani de ani de serviciu, iar copiii mei nu primesc niște drepturi din pricina asta.”

(N.R. — Am mai scris în această pagină despre cazuri evidente absurde; s-ar putea ca și cel de față să fie la fel. O confuzie de nume, într-o astfel de situație juridică, poate fi nu numai neplăcută, dar și pasibilă a fi supusă legilor în vigoare, pentru ca omul care a făcut încurcătura să plătească din propriul său buzunar — așa cum prevăd legile noastre. Menționînd — pentru a cită oară?! — că ne este imposibil să verificăm toate scrisorile ce ne parvin — invităm organele în drept ale județului Mureș să ne răspundă detaliat asupra acestei chestiuni, urmînd ca noi să facem publică părerea acestora).

● **Din partea Procuraturii Generale a R.S.R. (Direcția de urmărire penală și criminalistică, prevenire și de asigurare a legalității în activitatea administrativă):** „În legătură cu scrisoarea adresată redacției, în care contestați soluția de neurmărire penală dată de Procuratura județeană Călărași în dosarul nr. 88/P.1986 privind pe **Alexandru Virgiliu** (scrisoarea a fost adresată revistei de către **Nicolae Barbu** din Călărași, strada 6 Martie, blocul 19, scara B, apartamentul 22), vă facem cunoscut că, în urma verificării efectuate, s-a dispus infirmarea soluției și reluarea cercetărilor urmînd a fi avute în vedere toate aspectele sesizate de dv.”

● „Noi, cei care locuim pe strada Depozitului, sectorul 3 al Capitalei (Cartier 23 August), prin prezenta venim la dumneavoastră cu rugămîntea de a ne ajuta în rezolvarea unei probleme foarte importante în ceea ce privește liniștea noastră și a caselor noastre. În urmă cu un an de zile, strada Depozitului — mai exact jumătate din ea — anume partea cuprinsă între străzile Vîlsănești și Industriilor, a fost amenajată și betonată în vederea asigurării traseului liniei nr. 379 de transport în comun I.T.B. Acest lucru nu ne-ar fi deranjat, dimpotrivă, dar — o dată cu introducerea autobuzului pe acest traseu — s-au năpustit pe această străduță, devenită peste noapte magistrală, tot felul de mijloace de transport grele: autobetoniere, basculante, containere, camioane de mare tonaj și tractoare cu remorci gonind cu viteze nepermise ca la un adevărat raliu. Văzduhul vibrează, pămîntul se zguduie înfruna, iar modestele căsuțe aflate la o distanță de 3 metri de acest traseu au început să se fisureze. Zgomotul motoarelor, cit și claxoanele ne răpesc odihna pe timpul nopții. Nu dorim altceva decît ca această stradă să fie folosită în exact scopul amenajării ei, adică pentru accesul autobuzelor 379, iar celelalte mijloace de transport să fie dirijate prin indicatoare rutiere pe străzile învecinate, cum sînt Confederației, Trandafirul Roșu și C. Drăgan — care oferă și condiții mai bune de circulație.” (Un grup de locatari de pe strada Depozitului, pentru care semnează **Gheorghe Porumbel**).

● **I.C.R.A.L. — „Giulești”** — Strada C-tin Mille 12, Serviciul tehnic: „Referitor la articolul apărut în revista „Flacăra” din data de 18 septembrie

Scrisoare comentată

Ar mai fi o nelămurire

Eduard-Teodorescu Nicolescu, domiciliat în Constanța, str. Caraiman nr. 1—3, bl. PF-6, sc. B, ap. 24, a început să muncească la 7 ianuarie 1983, în cadrul Antreprizei poduri dunărene Fetești. În august 1984 a fost pensionat pentru incapacitate temporară de muncă, în urma unei intervenții chirurgicale la piciorul drept. Diagnosticul: artroză coxo-femurală. Simțindu-se bine și dornic de muncă — „nu avea rost să mai amin reluarea activității”, scrie el — cere depensionarea, comisia medicală i-o acordă și la 1 noiembrie a fost reincadrat în aceeași unitate. „Neșansa mea a fost ca în anul 1985, în luna octombrie să am probleme cu piciorul stîng, iar pe data de 6 ianuarie 1986 să mi se efectueze a doua intervenție chirurgicală la acest picior... Au mai urmat patru intervenții la diferite spitale”. La 10 mai 1986 i s-a întocmit un nou dosar de pensionare. În iunie, la Centrul metodologic de reumatologie din Capitală, i se precizează un diagnostic îngrijorător: spondilită ankilopoetică forma Strumpell-Pierre Marie. Acestea sînt motivele obiective ale necazului său. Pînă aici nu poate acuza pe nimeni. Dar, „de atunci au trecut 14 luni și dosarul respectiv zace la întreprindere... După un an de imobilizare la pat am reușit cu greu să mă deplasez cu ajutorul cîrjelor... Am luat de mai multe ori legătura cu întreprinderea, atît personal cit și telefonic, dar de fiecare dată mi s-a pus în față motivul dispariției cărții de muncă, promițîndu-mi-se că se va face totul și problema se va rezolva, dar timpul trece și promisiunile rămîn numai promisiuni. „Am 24 de ani și lupt din greu să recuperez ceea ce am pierdut din cauza bolii, mai ales recuperarea mersului și a capacității de muncă” — iată, nici un moment nu încetează să sper că va putea munci din nou! — „dar oare toate acestea se pot face numai cu promisiuni? Nu se gîndeste nimeni că sînt om și că am nevoie, pe lângă multe alte lucruri” — ne îngăduim să precizăm: de bani! — „și de un act cu care să pot dovedi că sînt pensionat medical?”

Am trimis scrisoarea celor în drept să rezolve competent și urgent problema. Aceasta a fost soluționată — pînă la un punct, credem noi — de tovarășa **Nela Mocanu-Tudor**, director al D.P.M.O.S. Ialomița. Spicuim din răspunsul primit: „După ce i-a stabilit drepturile de pensie — în 1984, n.n. — D.P.M.O.S. Ialomița a înaintat dosarul la D.P.M.O.S. Constanța, unde petentul își avea domiciliul. La data de 30 octombrie 1984 solicită să se emită decizie de depensionare și totodată reincadrarea în cîmpul muncii la Antrepriza poduri dunărene, unitate care acceptă încadrarea însă fără să ceară petentului să prezinte carnetul de muncă, conform legii. Din acest motiv nu i-a putut întocmi dosarul de repensionare începînd cu 10 mai 1986”. Înțelegem, deci, că tînărul pensionar nu a avut în mină nici un moment dosarul în cuprinsul cărui carnetul de muncă era o piesă principală. „S-a constatat — de ce de-abia acum?! — că în această perioadă carnetul de muncă s-a aflat la D.P.M.O.S. Constanța”. (Sigur, acolo unde fusese înaintat). „În prezent, carnetul de muncă se află la Antrepriza poduri dunărene Fetești” — pentru că acest carnet de muncă nu s-a mutat singur, de ce și cine n-a acționat în mai 1986 pentru a-l obține? — „în vederea întocmirii dosarului de pensionare, urmînd ca pînă la data de 20 octombrie 1987 să fie depus la D.P.M.O.S. Ialomița în vederea stabilirii cuantumului de pensie. S-a discutat cu petentul și a fost îndrumat ca, pentru drepturile de pensie neprimite pe perioada 10 mai 1986 și pînă la data actualei decizii, să se adreseze Comisiei centrale de pensii din cadrul Ministerului Muncii sau organelor judecătorești”. O ultimă neclaritate: pe cine anume să cheme **Eduard-Teodorescu Nicolescu** — a cărui vină în această încurcătură este că a renunțat la pensie imediat ce a simțit că poate munci, deși nu credem că în oasele lui nu mai stăruia nici o durere — în fața organelor judecătorești?

REGHINA VĂRVICI

a.c., intitulat „Schele și dileme”, vă facem cunoscut următoarele: 1) — obiectul lucrării programate și executate în 1986 a fost refacerea rosturilor dintre panourile mari de fațadă degradate la numai o lună de zile după seismul din 30 august 1986. 2) — Pentru tergiversarea lucrărilor și neevacuarea schelelor au fost sancționați maistrul lucrării, proiectantul diriginte, dispecerul și șeful de secție. În prezent lucrările sînt terminate și schelele a fost demontate și evacuate.”

● **Rezumăm scrisoarea Rozinei Dodoc**, din orașul Cugir, strada G. Coșbuc nr. 8, apartament 87, județul Alba: locuind într-o garsonieră și avînd — după cum sustine — numai două becuri de iluminat (fără alți consumatori cum ar fi frigider, reșou, etc.), și atît, îl vin, spre plată, consecutiv, sumele de 116,827 și 372 lei — în acest an. Nu sîntem datori a proba buna credință a corespondentei noastre, sîntem datori însă a semnala altceva: omul neavînd, atunci, suma de plată, i se taie curentul! Perfect și, ca să zicem așa, legal. Se duce la cei în drept, încearcă să le explice situația — nici un rezultat.

Hai să zicem că persoana nu are dreptate; în acest caz, rămîne cel puțin turburătoare întrebarea — pe care ne-o pune și dînsa: dacă tot mi s-a tăiat

curentul, de ce roata contorului continuă să se învîrtească?! „Dar din cînd în cînd cu pauze mici” — precizează D.R. Iată ce nu mai înțelegem...!

● „Apelăm la dumneavoastră pentru soluționarea unor neajunsuri pe care le suportăm, fără rezolvare, cu toate drumurile bătute pe la diferite uși. Despre ce este vorba: strada noastră se numește Reforma Agrară, este situată în sectorul 6 al Capitalei și este una dintre căile de acces către cochetul stadion al echipei „Sportul studentesc”. Strada frumoasă, curată, grădini cu flori, tot ce poate să placă ochiului suportătorilor acestei echipe, mai ales că au oaspeții echipei și din alte țări. Dar aici începe necazul: în anul 1986, I.C.A.B. a întreprins săpături pe axa stîngii pe o distanță de 100 metri, pentru a schimba unele tuburi de scurgere. A strîns cu mîna fiecare particulă de asfalt — aceasta este foarte bine — care a fost transportat. După terminarea lucrării, asfaltul nu a mai fost turnat la loc și, iată, se fac doi ani de cînd strada a rămas desfundată, cu gropi, iar cînd plouă nici nu se poate circula din cauza noroiului. Semnalele noastre adresate forurilor de resort nu au găsit nici un ecou. Dar cum un necaz nu vine singur, în primăvara anulului în curs, I.C.R.A.L. „Giulești”, prin Grupul din Aleca

Tibles condus de maestrul **Jan Petrescu**, a executat niște lucrări la un bloc precum și reparatii de sobe la alte locuințe. Tot molozul rezultat a fost depozitat pe trotuare, acesta fiind în cantități apreciabile, încît acum nu se mai poate circula nici pe trotuar, nici pe drum.” (Ioan Grigore, strada Reforma Agrară nr. 17, etaj 1, apartament 6, sectorul 6).

Pagină realizată de **HORIA PATRAȘCU**

Poșta redacției

● **Chirea Viorea** — satul Blejani, com. Vedea (Argeș): Adresați-vă Radioteleviziunii Române, Calea Dorobanților nr. 191, 79757 București și Comitetului județean pentru cultură și educație socialistă. ● **Teodorescu Maria** — București — Nu ne-ați scris unde lucrați. ● **Boboc Ioana** — satul Plopu, com. Ianca (Brăila): Sînteți îndreptățită numai pentru luna iunie. ● **Anghel Victoria** — satul Serpoia, com. Aninoasa (Gorj): dr. Mihai Neagu, Institutul de medicină și farmacie București. ● **Stancovici Nicolae** — Moldova Veche: Nu vă putem trimite numerele solicitate pentru că păstrăm la documentare numai colecțiile legate. Vă recomandăm să le consultați la o bibliotecă. ● **Constantinescu Silvia** — Cluj-Napoca: Vă așteptăm cu un memoriu în cadrul programului de audiențe, dacă nu doriți să-l trimiteți prin poștă. ● **Popa N. Boris** — București: Nici o reglementare nu poate avea în vedere amănuntele la care vă referiți dv. Înainte de toate, relațiile de bună vecinătate se bazează pe omenie și bun simț. ● **Moroșanu Ana** — Fălticeni: S-a procedat corect. ● **Baciu Anica** — Iasi: Respectivul probleme de succesiune sînt numai de competența instanței de judecată. ● **Miriță Vasile** — Galați: Din scrisoarea dv. nu rezultă adresa de reședință, nici domiciliul, nici unde lucrați. ● **Uzun Virginia** — Constanța: Potrivit prevederilor Legii 26/1967, începînd cu anul în curs aveți dreptul la 17 zile de concediu de odihnă. În 1986 ați beneficiat de 16 zile plus 8 pentru lunile lucrate în 1985. ● **Chirea Gheorghe** — Fetești: Chiar dacă doriți să schimbați apartamentul, aveți obligația să-l întrețineți corespunzător. În plus, ar fi de dorit să vă îndepliniți sarcinile de serviciu astfel încît să nu mai fiți sancționat. ● **Marin Gheorghe** — București: Dosarul se află în arhiva penală a Judecătoriei sectorului 3. ● **Simionescu Elena** — București: Analizînd situația dv. locativă și constatînd că cererea este întemeiată, conducerea Consiliului popular al municipiului București a aprobat să vi se atribuie un apartament în sectorul 2 din posibilitățile ce se vor ivi. ● **Ghiță Nicolae** — București: Atît conducerea Filialei sector 2 a I.C.S. Legume-Fructe, cit și conducerea întreprinderii sînt în continuare interesate în a vă sprijini pentru rezolvarea definitivă a situației dv. gestionare, urmînd ca, la rîndul dv., să vă antrenați efectiv în această acțiune. ● **Păun Alexandrina** — com. Vulturii (Vrancea): Dacă mai aveți probleme, reveniți după soluționarea procesului. ● **Pintilie V.** — București: Nu am putut trimite spre soluționare scrisoarea dv. pentru că în cele 4 pagini nu ați scris nici adresa, nici numărul de telefon. De-abia v-am deslușit semnătura. ● **Dărăban Ionel** — Beiuș: Cele solicitate de dv. se vor soluționa favorabil.

REGHINA VĂRVICI

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

„Mi-am pus busuioc în păr, ...mi-am pus busuioc sub pernă“. Coborâtă cu alai de mirese din cîntecul românesc, floarea dragostei și norocului a împodobit-o mereu pe tinăra fată cu prospețimea cîmpului, i-a făcut somnul liniștit și senin. Vechiul obicei folosea efectele ei de tonic general, de sedativ și însemna de fapt aromoterapie. După cum, adăugînd mărar, salată sau leuștean în ciorbă, gospodina practica, fără să-și dea seama, tot aromoterapie. Cine n-a simțit chemarea romantică a unei plimbări pe sub teii înfloriți, după care ești mai liniștit, mai înviorat, cu o stare generală mai bună? Toate aceste practici moștenite din moși-strămoși folosec acțiunea benefică dată de aromele unor plante asupra organismului omenesc. Miro-sul plăcut al florilor își are originea într-o serie de uleiuri volatile prezente în ființa lor vegetală. Știința a demonstrat că, alături de satisfacția estetică, acestea au și o spectaculoasă acțiune terapeutică. Ele erau utilizate și în vechime, fiind la originea enigmaticeleor îmbalsămări practicate de egipteni, a rafinatelor parfumerii ale antichității, a recomfortantelor băi cu plante. Acum, cînd poluarea medicamentoasă ocupă un trist loc patru în statistica mondială a deceselor, omenirea se îndreaptă cu tot mai multe speranțe spre medicina naturistă. De aceea, și utilizarea uleiurilor volatile din plante a revenit în prim plan. S-a găsit și o denumire adecvată: **aromoterapie**. Pe lângă folosirea tradițională, prin inhalatii sau băi, a apărut și una nouă: administrarea pe cale bucală prin picături. Acest domeniu tot mai la modă al fitoterapiei a prins contur și la noi în țară prin cercetările și experimentele unui om pasionat și cu har științific, biologul Mircea Alexan de la Trustul Plafar. Cel ce a știut să transforme aromele diafane în veritabile medicamente lipsite de nocivitate ne explică o parte din numeroasele efecte curative ale acestora: „Uleiurile volatile sînt antiseptice foarte eficiente împotriva ger-

menilor patogeni, atacînd o gamă largă de bacterii și ciuperci. Față de antibiotice, prezintă avantajele de a nu da efecte secundare căci sînt mai aproape de structura noastră biologică, și în plus, nu duc la fenomenul de obișnuință. Este demonstrat faptul că numeroase tulpini de bacterii rezistente la antibiotice pot fi anihilate prin acțiunea antimicrobiană a acestor extracte de plante. S-a ajuns ca, asemănător cu clasicele antibiotice, să se alcătuiască și aromatoame care indică la ce uleiuri volatile sînt sensibile diferitele bacterii. Astfel, câmpionul antiseptic s-a dovedit a fi cimbrul, de trei ori mai eficient decît fenolul, considerat pînă acum etalon.

Mi-am pus busuioc... să fac aromoterapie

De asemenea, ele intensifică secreția sucului gastric, intestinal și pancreatic ce acționează mai rapid și complex asupra bolului alimentar. Pătrunjelul, mărarul, cimbrul și alte legume condimentate stimulează pofta de mîncare și favorizează digestia. Instinctiv, gospodina presară coriandru, cimbru peste mîncărurile de varză sau fasole, mai greu digerabile, după cum mămica temperează coliciii sugarului cu ceai de chimen. Și asupra aparatului respirator se manifestă o acțiune binefăcătoare. Substanțele volatile accelerează mișcarea cililor epitelului, fluidifică secrețiile, astfel că apar efecte antiinflamatoare și expectorante. Uleiurile florilor măresc diureza, sînt aseptice și spasmolitice asupra traectelor urinare, ba chiar favorizează eliminarea calculilor. La aceea se adaugă efectele sedative, tonice, rezolvările din bolile de piele“.

Desigur, problema n-a rămas în perimetrul teoreticu-

lui. În instalațiile întreprinderilor Plafar s-au antrenat cu vapori de apă din masa vegetală uleiurile brute, iar la Orăștie, aceste amestecuri complexe, cu peste 500 de componente, s-au rectificat fin, în fracții înguste. În magazine, deja se găsesc 9 uleiuri volatile și anume de conifere (brad, pin, molid), levănțică, mentă, fenicul, coriandru, ienupăr, cimbru. Cu ajutorul lor, după rețete ingenioase, în adevărate cocleluri miraculoase, Mircea Alexan a adus ameliorări sensibile în multe afecțiuni. Vom menționa doar cîteva cazuri rezolvate în cabinetul de la dispensarul Diham. O femeie cu o infecție renală generată de colibacili, care re-

zistaseră aproape o jumătate de an unui adevărat război cu cele mai diverse antibiotice, a fost vindecată spectaculos prin aromoterapie. Prin inhalatii și picături din ulei de conifere, sinuzita cronicizată a unui tinăr din Bacău, ce trebuia operată, a dispărut fără urmă după numai o săptămînă. O bătrînă cu o insomnie rebelă ce o împiedicase de 6 luni să doarmă mîcar o noapte, și-a regăsit odihna cu ajutorul unei punge cu conuri de hamei pusă pe pernă, după cum numeroase stări de anxietate s-au temperat prin picături din banala levănțică. Uleiul de mentă a soluționat multe crize de deschizii biliare prin mărirea secreției de bilă și evacuarea ei.

Bineînțeles, lucrurile nu se opresc aici. Testele arată o largire a ariei de acțiune a extractelor din flori și plante prin combinarea virtuților terapeutice ale fiecăreia în parte. Mirosurile diafane au trecut la ofensivă împotriva a

tot mai numeroase boli. Vom menționa doar cîteva suferințe cărora uleiurile volatile din rețeaua Plafar le vin de hac cu rapiditate. Cîteva picături de licoare de pin, brad, molid puse pe zahăr sau inhalate rezolvă bronșite, traheite, laringite, ba chiar și colecistite sau litiaze biliare. Ungînd cu ele iritațiile date de unele boli de piele, acestea au un regres vizibil, ca să nu mai vorbim că pulverizarea în locuințe aducă parcă Predealul în sufragerie. Uleiul de mentă este un bun medicament în indigestii, aerofagii, colici și spasme gastrice, stări de vomă, dureri hepatice, sinuzite, bronșite cronice, astm etc. Masajele pe temple cu o soluție din acest lichid odorizant iau parcă cu mîna migrenele și durerile reumatice, fiind și o plăcută apă de gură dar și un eficace leac împotriva țîntarilor. Levănțica a depășit banala utilizare de antidot împotriva moliilor și soluționează acum și astenia, insomniile, anxietatea, astmul, gripa, tusea convulsivă. Dizolvată în ulei comestibil, ea tămăduiește răni infectate ce nu se închid, cangrene, dermatoze. Uleiul de funicul ajută în litiazele urinare, balonări, gută, eczeme, echimoze, disconfort psihic și stimulează lactația, iar cel de coriandru, în plus, reîmprospătează memoria. Cîteva picături zilnice de ienupăr stopează crizele de colibaciloză și ameliorează colitele fermentative, iar cimbrul, cel mai valoros tonic general și antiseptic, prin uz intern, acționează prompt asupra infecțiilor digestive, respiratorii și renale, iar, prin uz extern, cicatrizează plăgile supurante. Farmacia verde oferă remedii netoxice, ieftine, eficiente, datorite de natură din marele și infinit regenerabilul ei laborator clorofilian. Mircea Alexan, Ovidiu Bojor și Florentin Crăciun nu au lăsat o serie de plante să ducă o viață anonimă pe cîmp sau într-un colț de grădină, nu s-au mulțumit ca florile să picure doar frumusețe din glastre, ci le-au făcut să picure și sănătate, energie, formă fizică.

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

Biblioteca
sănătății

Medicina naturistă

În cu totul alt registru dar de același evident interes se afirmă cel de al doilea volum la care doresc să fac referință în aceste însemnări. El este o lucrare de medicină generală, și dacă vrei, de medicină populară, deși prin modul de tratare cit și prin competența autorilor demonstrează o certă tinută științifică. Lucrarea apărută la Editura medicală se intitulă „Medicina naturistă“ poartă subtitlul Mic tratat terapeutic și este apărută sub redacția doctorului Pavel Chirilă cu colaborarea unui grup de 12 medici, biologi și farmaciști. Sînt reunite pentru prima oară cîteva metode considerate „naturiste“ într-o concepție modernă cuprinzătoare, respectiv fitoterapia, acupunctura, homeoterapia, balneofizioterapia, dietoterapia și psihoterapia. Cit privește categoria bolilor la care se referă actualul volum de „medicină naturistă“ ea cuprinde nu mai puțin de 78 grupe de maladii de la acnee la zona zoster trecînd prin anemii, bronșite, cardiopatie ischemică, ciroză hepatică, colică biliară și colică renală, diabet zaharat, eczeme, gastrită, hepatite, prostatită, psoriazis, spasmofilie, ulcer. După capitolele cu caracter mai general privind specificul fiecăreia din terapiile enunțate anterior, cele 78 de grupe de maladii sînt evidențiate printr-o succintă caracterizare urmată de principiile de tratament alopate folosite în mod curent. În continuare sînt prezentate rînd elementele de tratament ale fitoterapiei, acupuncturii, homeoterapiei etc.

Rezultă din acest ansamblu o carte de specialitate și totodată o lectură absolut captivantă chiar pentru nespecialist.

HARALAMBIE LEREA ■

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMĂNEȘTI

Valori ce nu trebuie uitate (II)

De data aceasta vom începe evocările noastre cu două personalități care, în vremuri de pionierat, au sprijinit, cu toate mijloacele de care dispuneau, dezvoltarea noastră tehnico-științifică.

Cel dintîi este **Mihail Cerchez** (circa 1880—1922). Cu studii superioare juridice, a profesat un timp ca avocat în baroul Brăilei. Entuziasmat de zborurile unor avioane la care asistase în Franța, el amenajează la Chitila, în 1909, cel dintîi aerodrom din România, organizează tot aici prima școală de pilotaj de la noi (cei dintîi absolvenți au fost Gheorghe Negrescu și Ștefan Protopopescu) și întemeiază cea dintîi unitate producătoare de avioane din țară, enunțînd principiul: „Aviație românească cu avioane românești!“ În 1910 s-au produs aici, în licență, 4 aparate model „Farman“, echipate cu motoare „Gnome“ de 50 CP. O furtună violentă distrugînd hangarele și mai multe avioane în 1913, Cerchez nu mai izbuteste să obțină fondurile necesare pentru refacerea centrului său aeronautic și e nevoit să renunțe la activitatea aviațică începută atît de impetuos.

Un alt susținător al progresului științific, adevărat mecena, a fost în secolul trecut **Vasile Adamachi** (1817—1892). Instrucția a primit-o în casa părintească, vîdînd apoi toată viața interes față de matematică și științele naturii; pentru serviciile aduse statului, a primit rangul de vel clucer, apoi de comis, în sfîrșit de spătar. A

donat Primăriei din Iași o clădire în care s-a deschis o școală primară, iar la moartea sa a lăsat prin testament Academiei Române o sumă importantă, din care s-au acordat decenii la rînd „premiile Adamachi“, s-au atribuit sute de burse unor tineri doritori să se consacre „studiului științelor pozitive, pentru a servi la înființarea și perfecționarea fabricilor și a industriei naționale“ și s-a editat cunoscuta „Revistă științifică V. Adamachi“ (1910—1949), ctitorită de Petru Poni, Paul Bujor și Ion Simionescu.

O ramură industrială care a cunoscut o amplă dezvoltare la noi încă din veacul trecut a fost cea petrolieră. În cadrul ei doi ingineri, **Virgil Tacit** (1876—1935) și **Valeriu Pușcariu** (1868—1932) au realizat în 1912 o invenție de mare interes practic, introdusă în țară și peste hotare, care rezolva situații grave pricinuite de accidente: un ventil cu piston cilindric, acționat hidraulic de la distanță, pentru blocarea erupției sondelor incendiate. Să mai amintim că V. Tacit a fost autorul (în colaborare) a lucrării de sinteză **Exploatarea petrolului în România** (1907) și că s-a preocupat de industrializarea gazelor noastre naturale, iar V. Pușcariu a publicat **Statistica industriei miniere din țară (afară de cariere)** (1899), importantă pentru istoria tehnicii românești. Un inventator care a avut la activ un mare număr de brevete în aceeași ramură a fost inginerul **Andrei Drăgulănescu** (1839—1946) — un

nume despre care nu se poate spune că este pe „buzele tuturor“. „Sistemul coloanei unice“, introdus de el începînd din 1930, a redus considerabil consumul de material și a accelerat forajul, ceea ce a redus prețul de cost al petrolului românesc la un nivel competitiv în perioada marii crize economice (procedeu s-a aplicat apoi și în S.U.A.). O altă invenție a sa înlătura devierile găurilor de sondă; pe baza ei, a reușit să foreze rotativ 18 sonde verticale drepte.

Și în domeniul feroviar sînt de amintit doi ingineri-inventatori aproape uitați, **Theodor Dragu** (1848—1925) și **George C. Cosmovici** (1854—1920). Și unul și celălalt au avut un rol însemnat în organizarea și perfecționarea tehnică a C.F.R., amîndoi au inventat și introdus injecătoare-pulverizatoare pentru arderea combustibililor lichizi (în practică a păcurii, care pe atunci prisosea) în focarele locomotivelor. T. Dragu a proiectat locomotivele din seria 1480—1490 pentru linii secundare, introduse și în străinătate. G. C. Cosmovici a mai inventat o „Cutie pentru uns fusurile osiilor vehiculelor de drum de fier și tramvaiele“, cu ungere continuă și de folosire îndelungată, utilizată cu succes atît în România, cit și în Franța.

Fizician, inginer și inventator, **Vasile V. Bianu** (1883—1973), ani îndelungați profesor de fizică generală la Școala Politehnică din București, a străbătut, de-a lungul unei existențe îndelungate, un rodnic drum al creației. Format ca fizician sub îndrumarea Mariei Curie, al cărei asistent a fost la Institutul Radului din Paris, a adus contribuții în domeniul radioactivității, cu aplicații la radiația de recul a poloniului, curbele Bragg, ionizarea prin raze secundare alfa. Brevetează în 1909 un procedeu pentru sporirea ca-

pacității acumuloarelor (fără creșterea sensibilă a greutateii lor), iar în 1916 o pompă cu mercur pentru obținerea vidului. Aportul său este consemnat de știință și în optică, acustică și capilaritate, în construcția oglinzilor parabolice, în noi metode de calcul pentru construcția violonilor și în realizarea unui vernier de concepție proprie pentru acestea.

O existență curmată în plină putere de creație a avut inginerul-inventator **Mircea Grumăzescu** (1916—1969), eminent specialist în acustică, colaborator al acad. Eugen Bădărău la lucrările fundamentale **Bazele acusticii moderne** (1961) și **Ultraacustica** (1967). Proiectele de acustică ale unor mari clădiri social-culturale (teatre, săli de concert, școli de muzică, Circul de stat, săli de sport) sînt opera sa și tot el a conceput aparataje acustice noi, printre care o ingenioasă riglă de calcul pentru proiectări acustice (1953), un generator de impulsuri modulate pentru măsurători acustice (1961), o instalație pentru determinarea capacității auditive a personalului feroviar (1963), dispozitive pentru atenuarea zgomotelor industriale, pentru combaterea vibrațiilor, pentru repararea unor aparate de zbor etc.

Un alt slujitor al noului a fost profesorul **Silviu Crișan** (1904—1966), specialist în construcții de mașini, creator de aparate de superfinisare a pieselor ca și a materialului termoplastice „lignomet“, executat din straturi de furnir de carpen asamblat cu rășini sintetice; printre numeroasele sale invenții s-au numărat o sculă și un procedeu pentru tăierea metalelor dure, cu folosirea unui disc abraziv care lucrează într-un curent de oxigen sau aer comprimat (1965), un nou procedeu de determinare a durtății corpurilor abrazive (1966) etc. Un inventator prodigios, licențiat în

științe fizico-chimice și inginer electromecanic, a fost profesorul **Ștefan Grossu** (1915—1977), despre care și revista „Flacăra“ a scris în 1974 (nr. 43 din 19 octombrie). Prima sa invenție a fost „Transformator electric cu înfășurare din sîrmă neizolată pe distanțieri“ (1942). A obținut medalia de aur la Salonul internațional al invențiilor de la Köln pentru invenția „Redresor pentru sudură electrică cu arc“ (1972) și la Salonul internațional al invențiilor de la Nancy, pentru „Motor electric trifazat“ (1973). Lucrarea sa „Instalație pentru sudură electrică cu arc, cu mai multe rosturi, la frecvență mărită“ s-a bucurat de o deosebită apreciere la Institutul Internațional de Sudură de la Paris și a făcut obiectul unei convenții de cooperare cu Suedia. A fost deținătorul a numeroase invenții, dintre care 16 brevetate și în străinătate, iar în domeniul fizicii atomice a stabilit „efectul tunel spontan“ (conf. „Studii și cercetări de fizică“ nr. 1/1960). „Am lucrat din pasiune — mărturisirea ei. Sînt un romantic, credeți-mă, fericierea de a descoperi o soluție bună e ea însăși cea mai mare recompensă pentru un inventator ca mine.“

Să-l amintim în încheiere și pe **Iosif Selmicu** (1909—1972), farmacist cu o creație foarte bogată, realizator a numeroase sinteze valoroase de substanțe analgezice, tuberculostatice, virostatice, antireumatice, anti-tumorale, deținător a 50 brevete de invenții. Detașat la Institutul Chimico-Farmaceutic din Shanghai, a format cadre de specialiști și a pus la punct fabricarea cofeinei, teobrominei și teofilinei în Republica Populară Chineză. Să amintim că era poliglot (vorbea șapte limbi) și bun cunosător al filosofiei indiene și chineze.

I.M. ȘTEFAN ■

La 5 oct. 1984, in incinta Intreprinderii miniere Anina, Ioana Stroescu, om al muncii in intreprindere, a fost accidentata de Constantin Nițu, in timp ce ea își indeplinea obligațiile de serviciu. Boala femeii s-a agravat pe măsură ce a trecut timpul, pe parcurs a căpătât și alte boli din cauza tratării inadecvate a primeia, și, în ciuda menirii lor sociale, întreprinderea, Direcția muncii și Direcția sanitară nu au acționat nici la intervenția comitetului de partid al județului, nici la atenționarea făcută de Ministerul Sănătății, nici mărca pentru recuperarea unor fonduri de care au fost păgubite. După ce a atenționat în fel și chip timp de trei ani organele și instituțiile competente, Ioana Stroescu a trimis redacției un memoriu în care, pe lângă faptele adevărate, a strecurat cu bună știință și afirmații grave, nefondate. Ce anume a determinat-o să acționeze astfel?

Un pericol public și niște păgubași generoși

Constantin Nițu, om cu stare (imobil, mașină în familie) în vîrstă de 35 de ani, s-a născut în județul Galați, unde, în 1974 și, a doua oară în 1976, a fost condamnat pentru furt din avu-tul obștesc, pedepsele fiind de un an și șase luni, și respectiv, un an și opt luni. În 1985, i-a fost întocmit un dosar și la Anina, pentru speculă și înșelăciune în dauna avu-tului particular. A fost condamnat, pedepsa a fost amnistiată. Acum e cercetat pentru furt din ocul silvic. Este vorba de o cantitate de cetină a cărei valoare a fost stabilită la suma de 22 de mii lei. Tot în 1985, cînd a fost întocmit dosarul pentru speculă, a fost întocmit și dosarul civil în legătură cu accidentul pe care l-a suportat Ioana Stroescu. A fost întocmit un dosar civil, deși soțul accidentatei, Aliodor Stroescu, a sesizat în scris miliția din Anina, numărul de înregistrare al sesizării fiind 34024 din 9 a X-a 1984, semnata indescifrabil. Cei care lucrau la protecția muncii a sectorului de aeraj I.M.A. au trimis și ei o scrisoare înregistrată cu numărul 12748/15 a X-a 1984, semnata indescifrabil. E imposibil de înțeles de ce lucrătorii cărora li s-au încredințat sesizările n-au acționat pentru începerea cercetării penale.

Constantin Nițu este unul dintre cei trei sute de cetățeni (din județul Caraș-Severin) care conduc fără carnet tractoarelor proprietate personală. Sint considerati cărăuși. Am putea crede că ei, cărăușii, își desfășoară (prin reglementări legale) activitatea numai în cîmp. Ne-am înșela. Adevăratele care (în loc de carne de conducere, eliberate de consiliile populare, nu prevăd cu ce fel de utilaje au ei dreptul să care și pe ce drumuri. Se crează, din considerente de natură economică, evident, o ambiguitate prin care, cînd se ajunge la consecințe grave, soluțiile sint căutate la mica înțelegere în afara legii.

În procesul civil în care a fost descris și accidentul, a apărut un martor, Ion Sușa, mașinist la I.M. Anina, care a devenit cumnatul lui Constantin Nițu și

subiectul unui alt proces a căru-i sentință definitivă a stabilit că e martor mincinos. El îi furnizează carburanții lui Constantin Nițu, cum afirmă mai multe declarații din timpul anchetei, carburanții care au o proveniență, cel puțin în parte, ilegală. Rămîne ca miliția din localitate să intervină prompt cel puțin în acest caz.

Am putea crede că Nițu este un om neinstruit. Nu! După școala profesională de trei ani, a mai absolvit o școală tehnică de doi ani și o școală de maiștri de doi ani. Se pare că e un specialist alit de „bun”, încît întreprinderea l-a angajat, alit înainte cit și după accident, de cite ori a vrut el și pentru ce durată a optat: două luni, trei săptămîni, cit a avut omul timp!

Cine ar fi trebuit să-l acționeze în judecată ca C.N., pentru recuperarea pagubelor, cu excepția accidentatei?

I.M. Anina, care a plătit mult timp accidentata din fondul de asigurări sociale. Întreprinderea nu are culpă în procesul muncii și se poate socoti (ar trebui să spunem: este obligată a se socoti) păgubită.

Puteau și (trebuie) să-l acționeze în judecată toate unitățile spitalicești în care a fost internată Ioana Stroescu, pentru că, în conformitate cu articolul 188

a rămas definitivă. Cu o nouă acțiune, înregistrată cu nr. 1714, I.S. cere o sumă evaluată la 15 835 lei, care reprezintă diferența dintre venitul net lunar și ajutorul de boală, asistenta medicală, precum și cheltuielile efectuate cu transportul la spitale, contravaloarea unor bilete de stațiune și tratament. Cea mai mare parte a sumei ar trebui recuperată de întreprindere de la C.N.

În cele din urmă, juristul Ion Marișescu, pensionar acum, dar care reprezenta în 1984 interesele întreprinderii, sosește și scoate dosarul accidentatului. În el se află și o hirtie dactilografiată din 24 a IV-a 1985, prin care și-a arătat intenția de a-l acționa în judecată pe Nițu la momentul potrivit. De ce n-a făcut-o? Nu știe nici el. „Nu erau banii întreprinderii, erau banii asigurărilor sociale”. De ce n-au atenționat inspectorul de la asigurări sociale să citească procesul verbal? El citește o dată sau de două ori pe an, „prin sondaj”. „Sint vinovat ca cetățean, nu ca jurist!”

A fost găsit vinovat Eugen Linovschi, șeful serviciului financiar. Discuția s-a purtat la aproape trei ani de la accident și, în caz că sumele ar fi fost prescrise, i-ar fi fost imputate acestuia. Eugen Linovschi a ieșit bucuros că a scăpat cu atita

catul Ion Cismaru și judecătoreea Mariana Gherghel ar fi trebuit să știe asta și, primul, să ceară din timp acte unităților spitalicești din alte județe, iar a doua, să nu accepte întocmirea în acest mod a dosarului. În lipsa actelor originale ale peten-tei de la dosarul în curs de soluționare, instanța, manifestînd rol activ, a solicitat de la toate unitățile spitalicești unde a fost internată (laboratoarele medico-legale Reșița și Constanța, Spitalul județean Reșița și Spitalul de ortopedie, traumatologie și recuperare medicală Eforie Nord) actele medicale în original. Procesul se amînă, femeia nu are bani să se trateze, nu este pensionată, deși ar fi trebuit să fie deja, boala se agravează și, ne întrebăm noi, în aceste împrejurări nimeni nu se consideră vinovat?

Avocații la primul proces au fost soții Aurica și Vasile Poenaru. Din decizia existentă la dosar, rezultă că Nițu a fost obligat la desoagubiri civile reprezentînd diferența dintre retribuția și ajutor de boală pe perioada 5 oct. 1984 — 21 martie 1985 și 5—10 iulie 1985 plus 2 646 lei (contravaloarea biletului de tratament). Ioana Stroescu avea dreptul să ceară executarea silită a hotărîrii timp de trei ani. Femeia are patru clase. Cerea

firmate. În 5 oct. 1984, după accident, femeia s-a adresat medicului dispensarului, Petru Cossev, detașat de la Moldova-Nouă la Anina. Acesta i-a făcut o radiografie, a precizat corect diagnosticul (fractură în zona metatarsiană), a gipsat piciorul și a externat-o. În 3 ianuarie 1985, femeia s-a internat la Reșița, în secția condusă de ortopedul Dumitru Muscă (acum pensionar plecat din Reșița, nu se știe unde) avînd ca medic curant pe Sebastian Segărcanu, care a tratat-o de luxație. Cei doi medici, Segărcanu și Muscă, nu se înțelegau între ei. Cînd unul interna, celălalt externa. Analizînd actele medicale ale Ioanei Stroescu, medicul Stelian Stoia, director adjunct la Direcția sanitară, a ajuns la concluzia că medicul Sebastian Segărcanu este vinovatul principal, avînd în vedere că nu a tratat decît superficial boala de luxație, iar nu de fractură, decît ca pretext, adaug eu avînd declarația femeii, pentru plocoanele duse la eliberarea certificatelor medicale. Pînă în clipa în care a înțeles că el a nenorocit-o, femeia l-a considerat un binefăcător. Grav bolnavă, fiind externată de Dumitru Muscă, fiind suspectată de amîndoi medicii de fugă de muncă, Ioana Stroescu a acceptat, pentru a-și salva cit de cit sănătatea, să fie luată drept om necinstit și să se comporte ca un om necinstit, să mituiască, fiind bolnavă, medicii care nu o credeau bolnavă. Expertiza medico-legală 1230 din 2 iulie 1985 per A 355 apreciază că petenta are capacitate de muncă redusă și se încadrează în gradul III de invaliditate. 2 iulie 1985. De atunci și pînă în august 1987 un om cu gradul III de invaliditate, o femeie care suportă în momentul publicării anchetei a doua operație, a muncit 8 ore. În iulie, a sosit o adresă de la Direcția muncii, prin care i se sugerează întreprinderii să-i acorde Ioanei Stroescu un loc de muncă mai ușor și un program de 6 ore, timp de 3 luni pe an. Apoi, conform articolului 8 aliniatul 1 litera 8 și art. 9 din H.C.M. nr. 880/1965, act. 147 din Codul Muncii și art. 29 alin. 1 din Legea nr. 3/1987 și art. 5 din Decretul nr. 216/1977, I.S. ar fi trebuit să munciască 4 ore, nu șase ore, e drept, timp de trei luni. Întîrziere neexplicată, căreia i se vor găsi, oare, vinovații?

Directorul și secretarul de partid ai întreprinderii s-au obligat să se ocupe de rezolvarea situației Ioanei Stroescu. Dar cine trebuia să se ocupe? Cău-tînd în registre, am aflat că un secretar al Comitetului județean de partid le fixează lor, precum și Direcției sanitare și Direcției muncii această sarcină încă de la jumătatea anului 1985, cînd Ioana Stroescu a fost primită într-o audiență.

Văzînd că boala ei se agravează, Ioana Stroescu a strecurat în memoriu exagerări pentru care s-ar fi deplasat acolo o armată. Lucrurile se vor îndrepta, sperăm cit mai repede, dar rămîne această zgură, acest gust amar care este lipsa de omenie, pe care codul nostru moral o situează între atitudinile condamnabile.

AURELIAN TITU DUMITRESCU

Justiția bunului simț

din Legea 3 pe 1978, unitățile spitalicești au obligația să recupereze cheltuielile de spitalizare efectuate cu cei care au fost vătămați prin fapta alia de la cei vinovați de această faptă. Este vorba de Spitalul Anina, Spitalul județean Caraș-Severin, Spitalul județean Constanța.

Este important să arătăm felul în care I.M. Anina s-a îngrijit de un om al muncii cinstit, soția unui minor exemplar, bărbat care a stabilit recorduri greu de depășit. În Dosarul nr. 706 pe 1985 al Judecătorei Oravița (primul dosar, civil) se află Procesul-verbal de cercetare nr. 32 (întocmit de o comisie de la Biroul de protecția muncii din întreprindere, al căru-i șef, ing. Alexandru Solski a fost destituit în urmă cu citeva luni pentru alte abateri de la disciplină și de la morală), în care, la capitolul VI, Vinovați și sancțiuni, stă scris: de abaterile menționate la cap. V, se face vinovat Nițu Constantin, care va suporta toate cheltuielile ocazionate de plata concediului medical acordat accidentatului Stroescu Ioana, conform art. 29 din H.C.M. 880/1965. Din adevărîța cu nr. 8528, existentă în dosar, rezultă că întreprinderea trebuia să-l acționeze în judecată pe Nițu Constantin pentru recuperarea sumei de 12 061 lei, în conformitate cu prevederile H.C.M.-ului. Dacă o parte din costul biletului de tratament la Tuznad a fost suportată de întreprindere, acea parte trebuie recuperată tot de la C. Nițu. Al doilea dosar, prin care Ioana Stroescu i cheamă în judecată pe Constantin Nițu, cere în mod îndreptățit recuperarea cheltuielilor efectuate de bolnavă după ce sentința procesului din 1985

și că n-a fost obligat să spună vreun nume. Despre sancțiuni nu s-a vorbit. S-a spus însă de citeva ori pe parcursul discuției, poate că degeaba: „Aduceți actele, aduceți actele, să nu cadă oameni nevinovați!”

Și, totuși, trăim între oameni

Procurorul-șef de la Oravița, Victor Jitărășu Cornoiu și-a adus o contribuție covârșitoare la clarificarea incidentelor ite ale acestui caz de necomenie, indicîndu-ne cu argumente profesionale tălății și ale textului de lege gradul de vinovăție juridică sau morală al ficăruia din cei implicați într-un fel s-au altul în gravul caz social pe care îl reprezintă în acest moment Ioana Stroescu.

Ioana Stroescu are nevoie de bani pentru tratament, dar al doilea proces își amînă sentința pentru că ea n-a prezentat actele medicale în original, ci doar în copie legalizată. Justiția se poartă numai pe înscrisuri originale. Originalul existent în dosarul justiției trebuie să stea în dosar pînă cînd hotărîrea e definitivă și litigiul este tranșat. Dosarul a fost întocmit totuși cu copii legalizate, afirmîndu-se că femeia nu vrea să dea actele. Dar nu acesta este adevărul. Pentru că, așa cum vom vedea în cele ce urmează, cițiva dintre medicii județului au greșit față de femeie (ei i-a fost stabilit diagnosticul în alt județ), medicul legist Victor-Garoiu i-a oprit actele medicale (în care se afirmă invaliditatea de gradul III), pentru a avea o bază legală pentru hirtile de concediu medical eliberate. Avoc-

mereu banii, dar nu făcea actele. Nu știa că trebuie să le facă. Cei doi avocați își terminaseră treaba odată cu procesul. Femeia face actele și începe să primească banii doi ani mai tîrziu. Dar nici acum nimeni nu-i spune că poate primi toți banii o dată. Executorul judecătorec, nu știu din ce motive sau interes, o îndeamnă să ceară reie a cite cinci sute, afirmînd că asta ar fi cea mai mare rată permisă și I. S. acceptă.

După ce va fi pensionată, va mai avea nevoie de un proces pentru a obține de la C. Nițu diferența dintre pensie și retribuția tarifară pînă va ajunge la vîrsta cînd ar fi primit pensie de la serviciu. Oare juristii vor proceda în același mod?

Și mai trist cînd, dincolo de insensibilitate, necomenia a îmbrăcat chipul ticăloșiei.

Un moment la fel de penibil al anchetei l-a constituit subiectul toleranței lui Aliodor Stroescu, minerul exemplar zi de zi, o viață întregă, dar căruia reiese că, după respingerea recursului de către T.J. Caraș-Severin, juristul de atunci al întreprinderii, Alexandru Micu, i-a cerut suma de 2 000 lei pentru a-i înlesni obținerea unui recurs. Alexandru Micu nu a făcut deplasarea la București. Aliodor Stroescu s-a adresat lui Ion Ghineț, actualul secretar de partid al întreprinderii, care l-a chemat pe jurist și l-a obligat să inapoieze pentru început 700 lei din sumă.

Grav este că femeia a rămas infirmă cu un diagnostic inițial corect și care, după aprecieri ce nu ne aparțin, dacă ar fi constituit rațiunea tratamentului aplicat, nu ar fi dus la in-

Gata sau aproape gata

Am întîlnit la municipiul Baia Mare o inițiativă care, zicem noi, își dovedește din plin eficiența. În perioada de vîrf din activitatea centralelor termice ale orașului, perioada de reparații și pregătire dinaintea iernii este una din acestea, au fost alcătuite echipe de control ale oamenilor muncii speciale, în care au fost cooptați specialiști în domeniu — instalatori, electricieni, mecanici. Pe lângă aceea că ei știu ce să controleze, sint în deplină cunoștință de cauză, se pricep, adică, pot găsi împreună cu cei controlați soluțiile cele mai bune și mai rapide de remediere a eventualelor lipsuri. Cu alte cuvinte, avem de a face cu ceea ce se cheamă un control preventiv în sensul cel mai bun al cuvîntului.

Inoștim o echipă de control a oamenilor muncii de la întreprinderea Metalurgică de Metale Neferoase din Baia Mare. Echipa este condusă de maestrul Florea Bucă, instalator de meserie, și muncitorii Ion Maxim și Ioan Pașca. Sintem la sfîrșitul lunii octombrie. Totul trebuie să fie gata sau aproape gata.

Asta este de fapt și situația de pe teren. Maistrul Ioan Mureșan și echipa sa au în grijă 7 centrale termice care descervesc circa 10 000 de apartamente din cartierul Săsari, cel mai vechi cartier de blocuri din oraș, și două centrale din afara orașului. Lucrările mai importante, reparațiile canalelor termice și ale centralelor, au fost executate din vară. Aparatele

de control din centrale sint la metrologie și sint așteptate să sosească dintr-o zi în alta. A-provizionarea cu piese de schimb pentru pompe și alte agregate este făcută. Mai este așteptat uleiul. Cit despre carbid, ne spune maestrul Mureșan, situația este cunoscută. Mai dăm fuga la Tinăveni după el, ne mai aduc oamenii cite un kilogram, două, ne descurecăm.

Fără a-l mai pune la socoteală pe maestrul Mureșan, cele 9 centrale termice și instalațiile celor 10 000 de apartamente sint întreținute și exploatate de 33 fochiști și 15 meseriași-instalatori, mecanici, sudori și electricieni. Planul pe lună al întregului oraș este de 125 000 lei, materiale și manoperă. Cu acești bani trebuie înlocuite coloanele și corpurile de încălzire sparte sau defecte și reparate, în plus, și ascensoarele. Suma destinată acestor operații este mică sau mare? Mai de grabă mică pentru că ea se termină de regulă în primele zile ale lunii. Oamenii sint și ei pe sponci, alcargă toată ziua, sint situații cînd nu prididese cu lucrările mari, desfundări de co-

Ioane, drenări de subsoluri, etc. Se descurecă ei pînă la urmă, dar nu cu promptitudine pe care o solicită și o pretînd pe bună dreptate cetățenii.

Maistrul Mureșan ne mai semnaleză și citeva năstrușnicii tehnice de-ale locatarilor, care au darul să aducă și mai mari greutatea întreprinderii corespundătoare ale instalațiilor: racordarea unor furtune la instalația de calorifer în scopul folosirii apei calde destinate încălzirii, ceea ce aduce după sine introducerea apei reci și a aerului în instalație; racordarea unor mașini de spălat direct pe baterie, ceea ce duce la apariția apei fierbinți în instalația de evacuare din P.V.C. și topirea acesteia în subsolurile care se inundă. Alți locatari refuză accesul în propriile apartamente pentru înlocuirea unor coloane sparte. Defecțiunea nu este la ei, iar restul nu-i interesează. Alții, neținînd seama de urgențe și priorități, nu mai reclamă defecțiunile prin calea cea mai directă și rapidă, ci direct la primărie.

Din cauza nerespectării cotelor de consum de către unele întreprinderi, din cauza nein-

țlegerii adecvate a spiritului de economie, s-a ajuns uneori la situația intruperii curentului electric. Pompele nu mai funcționează, centrala termică își intrupere activitatea, agentul se răcește sau chiar îngheață (au fost situații cînd în centrale au fost țurțuri), iar cînd alimentarea cu curent se reia, se consumă altă energie pentru aducerea agentului termic la temperatura de folosire. Energia este folosită deci în gol, fără să aducă vreun beneficiu cuiva. O alimentare continuă cu gaze și cu energie electrică ar îmbunătăți substanțial randamentul centralei. Tocmai de aceea, s-au făcut în vara trecută lucrări de separare a centralelor de circuitul general de alimentare cu energie electrică.

Registrele de sesizări ale cetățenilor și mai ales cele de urgență sint pregătite. Maistrul Ioan Mureșan și echipa lui de întreținere speră că, avînd și sprijinul cetățenilor, vor ieși din iarnă așa cum au intrat, adică cu filele albe. Să sperăm și noi.

OPREA GEORGESCU

La aprozar, e toamnă iar...

Doi reporteri și-au făcut cumpărăturile împreună cu dumneavoastră

În magazin: întrebați la depozit!

Ce spun gestionarii

Am participat, în ziua de 2 noiembrie a.c., la o scurtă ședință de lucru cu gestionarii din Sucursala 4 a I.C.S.L.F., organizată operativ de directorul coordonator Constantin Rapcea, și atenția ne-a fost reținută de câteva probleme și aspecte semnificative nu doar pentru lucrătorii din acest domeniu, ci și pentru publicul consumator.

Să trecem deci la obiect. În pofida eforturilor stăruitoare depuse de consiliul popular al municipiului București și de organele comerciale din sector pentru cit mai buna aprovizionare a populației cu legume și fructe de sezon, depozitele de resort efectuează o activitate neritimică și preferențială. De aici nesocotirea graficelor de aprovizionare, lipsa temporară a unor produse de bază din rețeaua de desfacere, cu consecințe ușor de bănuț asupra sacsoșii gospodinelor. Așa cum au afirmat Virginia Atudosei, Gheorghe Ionescu și Rodica Rădescu, gestionarii trebuie să meargă la depozite cu sarsanaua plină, cu atenții și cadouri, pentru a li se repartiza și primi marfa ce legal li se cuvine. Dacă nu se duc astfel... „echipați”, nu primesc aproape nimic sau, în cel mai bun caz, li se oferă produse puține și depreciate, de slabă calitate.

Calitatea legumelor, îndeosebi a cartofilor, ardeilor, verzei, lasă deseori de dorit, acestea depreciindu-se prin lipsa sortării. Deși e prevăzută prin ordine și regulamentele de funcționare (și pentru care depozitele încasează bani), sortarea este aproape total neglijată, întregă această muncă fiind lăsată doar pe seama puținilor lucrători de la aprozar. „Îndrăzind să refuz o mașină cu cartofi de foarte proastă calitate — relatează Marin Tesan, șeful unității 428 — Iancu Petre de la Depozitul Popești s-a supărat și mult timp nu mi-a mai trimis nici un kilogram de cartofi”. „Și eu am avut neaz — a adăugat Virginia Atudosei, gestionară la unitatea 409 — pentru că mi s-au trimis o dată

cartofi stricați, cu pământ și alte impurități, deci nesortați, și am fost obligată să-i desfac la prețul stabilit de depozit drept produse de calitate I, cu 2 lei kilogramul, ceea ce, firește, i-a nemulțumit pe cumpărători. Să fim corecți, necazul e creat de sortatori și CTC-ul din depozite, de activitatea lor”. „Cu noi, merceologii intervine în discuție Rodica Rădescu —, șeful Depozitului Cosbuc, Dumitru Jaluris, nici nu vrea să discute, ori de câte ori îi reproșăm cu argumente că din depozitul pe care-l conduce nu o dată s-au dat lipsă sute de kilograme la cîntar, sau că marfa furnizată e nesortată corespunzător”.

Cîntarul, doar el poate fi crezut...

Revin în discuția cu dr. în științe economice Constantin Rapcea, directorul coordonator de la I.C.S.L.F. București, aceleași situații paradoxale.

— Este marfă, care, insuficient gospodărită, se depreciază. Ni se repartizează cartofi care nu sînt nici sortați (deși noi plătim această operație), nici bine încadrați la preț. Nu putem să-i vindem cu 2 lei cînd ei valorează 0,80 lei. De aici un lung șir de hirtii între noi și depozitele care ne livrează marfă, iar cumpărătorii așteaptă concluzia noastră.

— Controlorul de calitate nu a văzut diferența de preț?

— Ei, aici e aici! Într-un drum prin depozite am văzut ștampila de calitate pusă pe actele de ieșire a mărfii din depozite, înainte ca ea să fie sortată...

— Se semnează cu anticipație, în alb?

— Vă rog să trageți această concluzie dumneavoastră! Sacii de iută sînt un blindaj, nu pot fi controlați de gestionari decât dacă descarcă conținutul. Nu este posibil acest lucru cînd lumea așteaptă în fața aprozarului, apoi s-a optat și pentru metoda de a ne aproviziona după ce cade întunericul. Pe

lumină e mai greu să strecori orice fel de marfă.

— Are gestionarul posibilitatea să refuze marfa care știe că o să stîrnească discuții neplăcute cu cumpărătorii?

— Are chiar obligația.

— Cîntarul oferă surprize față de acte?

— Repet în toate ședințele cu gestionarii că marfa nu se preia pe cuvînt. La noi nu contează decît ce arată cîntarul din magazin. La o asemenea verificare s-a văzut că atunci cînd lucrezi cu banii nu merge fără control. La o unitate s-au adus cu 192 kg de cartofi mai puțin decît erau trecuți în acte.

— Îmi vine greu să înțeleg cum se poate pierde un singur kilogram, darmită 4-5 saci de cîte 50 de kilograme!

— Așa gîndim și noi... Ambalajele sînt cerute în țară la I.A.S.-urile de unde ne aprovizionăm iar prin magazine zac sacii și lazi în valoare de 60 de milioane lei. Numai o gestiune de 50 de mii de lei are 120 de mii de lei ambalaje care stau în jurul aprozarului dîndu-i un aspect urît, de depozit neingrijit. Mi s-a semnalat că s-au furat ambalaje și au fost folosite ca lemne pentru foc. Cu posibilitățile noastre limitate de depozitare, viața se complică dacă nu respectăm obligațiile contractuale. Partenerii noștri de lucru ar trebui să fie convinși și ei de acest adevăr. În loc să avem în magazine, expuse la vînzare, legume și fructe, ocupăm spațiul cu ambalaje neridicate de cei care au această obligație.

— De ce, aceeași mașină care aduce legume și fructe la magazine, la înapoiere, nu încarcă ambalajul?

— Așa este hotărît, numai că șoferii invocă tot felul de motive. Gestionarii nu pot, tot mereu, să fie într-un „duel” verbal cu ei. Am luat măsura ca oricine refuză, să semnăm pe foaia de parcurs că respectivul nu a vrut să transporte ambalaj. S-a petrecut și cazul invers: șoferul de pe 23-B-6901 a încercat, conform graficului, ambalajele dar la depozit a fost de cîteva ori plimbat cu sacii, din diverse motive.

— Ce loc de muncă avea atunci „receptivitate”?

— Depozitul din Piața Cosbuc.

Modernizare în accepții multiple

Știe oricine că fiecare om este înzestrat cu mieul lui talent. Sînt și situații mai puțin în lumina reflectoarelor, care cer însă perspicacitate, reacții prompte, talentul de a fi servibil. Atragerea unui personal mai școlit la vînzarea fructelor, a legumelor este încă o doleanță și se depun eforturi susținute. Din promoția acestui an a Școlii profesionale comerciale au fost repartizați în sectorul 4 al Capitalei cinci absolvenți care, după numai cîteva luni de activitate, se disting prin comportare deosebită în relația cu publicul.

Dintotdeauna cumpărătorul a fost convins că banii trebuie dați pe marfa de cea mai bună calitate. Unii dintre noi sînt mai dificili, se decid mai greu, vor un anume măr sau o roșie mai coaptă din ladă, nu chiar ce cade din mîna grăbită a vînzătorului. Profesioniștii comerțului au înțeles de mult că roșia care dumneavoastră nu vi s-a părut prea coaptă pentru mine poate fi numai bună. Și atunci de ce să nu schimbe o marfă cu alta, să nu țină seamă și de dorința cumpărătorului? Cu un pic de gentilețe și de înțelegere putem fi atît de ușor mulțumiți. De regulă însă se răspunde sec și cu mulți decibeli asurzitori: „Asta e marfa, dacă vă place, n-am făcut-o eu! Altu la rînd”.

Ce mai avem de făcut? Înghițim admonestarea și luăm punga aruncată pe tețgea. Dacă nu putem să ne stăpînim nervii începe un teribil dialog. Eu îmi acopăr urechile și acum cînd scriu... Mă gîndesc că acele cursuri de calificare, despre care vorbeau Constantin Rapcea, director coordonator, și Ion Sgondea, șeful sucursalei 4 din I.C.S.L.F. București, vor avea în vedere și tonul, cit se poate ridica și modulă vocea în neîncetatul, controversatul dialog cumpărător-vînzător. Pentru că ar fi momentul să ne întrebăm, ce s-ar face vînzătorii fără cumpărători?

Cazul nu era deloc nostim!

După ședința operativă de la Sucursala 4 a I.C.S.L.F. București, am trecut prin piața agro-alimentară, prin aprozarul din Piața Berceni. Cu toate că era ora prînzului, piața încă nu-și slăbise animația, iar gospodinele nu se grăbeau să-și umple sacsoșele cu ce-o fi, ce s-o găsi. Ele găseau aici, prezentate ca la o adevărată expoziție, legume, zarzavaturi, fructe. Grămăzi de ardei gras, gogoșari, ridichi negre, gogoșele, roșii de seră, țolină, morcovi, ceapă verde și uscată... măr, pătrunjel verde... conopidă (e drept, nu de cea mai bună calitate). Aprozarul, la rîndu-i, bine pus la punct, oferea cumpărătorilor, la concurență cu piața producătorilor particulari abia stăpîniți de mercurial, aceeași gamă largă de produse de sezon, în plus, avea varză și cartofi.

Un autocamion tocmai descărca un nou transport de cartofi. Lumea cumpăra liniștită ceea ce avea nevoie, și toate ar fi fost frumoase și bune, dacă șeful de sucursală, Ion Sgondea, nu i-ar fi dat prin gînd să ne povestescă o întâmplare...

„Ieri sau alaltăieri, în mica piață a Berceniului sosise încă un autocamion încărcat cu cartofi. Lucrătorii din aprozar au oprit vînzarea și au început, împreună cu șeful lor, să descărca cu băgare de seamă cartofii de calitate întâia. Să tot fi descărcat ei așa cîteva mii de kilograme cînd, deodată, dau de ceva ciudat. Dar ce-a fi, fratilor, aici?! și-au zis ei curioși și intrigati. Și, desfiind cu băgare de seamă, nu mică le-a fost uimirea cînd în loc de cartofi — ce credeți? — au scos la iveală o bordură de beton! Cîntărea peste 30 de kilograme!... Au mai găsit apoi, tot scotocind, încă un sac cu aceeași grea încărcătură de piatră... Prezumția: or s-a încărcat așa la depozit, sustrăgîndu-se cantitatea corespunzătoare de caraoși, or schimbasea s-a operat în timpul transportului?! Dilema n-a fost încă dezlegată...”

— ...Nostimă, nu?! zice, glumind, șeful de aprozar.

— Zău că nu-i deloc nostim!

În depozit: răspunsul e la magazin!

Ce spune I.L.F. Berceni

ILF Berceni aprovizionează 55 la sută din populația Capitalei cu legume și fructe. Sînt pregătite cu carnetul de note... Reiau cîteva din observațiile gestionarilor și ale directorului coordonator de la ICSLF București.

Marin Militaru ascultă, din cînd în cînd se încruntă, politicos și competent, descurcă semnele de întrebare. Primul său gest este să mă invite să vizitez cîteva din depozitele pe care le gospodărește. S-a însășozat ceapa pentru iarnă, se lucrează cit este lumina zilei pe 8 rampe, cu foarte mulți oameni și cu cîteva mașini, la sortare dar este absolut insuficient, pentru ritmul de intrare a 2.000 tone de cartofi la fiecare 24 de ore.

Nu este anul cel mai bun al cartofului. Furnizorii, de la care ne aprovizionăm, au obligația să sorteze marfa, dar ea a venit amestecată, categoria I, II, III și substas. Nu avem desuți sortatori, ne descurcăm cu cine ne mai poate da un sprîjin. Se întâmplă, la mii de tone să scape ochiului lor, în gruparea pe calitate, și cîte un cartof de altă valoare comercială. Am lansat rugămintea colegială către ICSLF să ne înțeleagă și să pună deoparte tot ce se încadrează la o altă calitate. Ne-am angajat să preluăm tot ceea ce cumpărătorul va socoti nesatisfăcător.

— Se pot ivi multe încurcături... Nu credeți că, în acest fel se pot strecura cantități de pildă din substasul existent în magazine în contul unei clase superioare?

— Noi contăm pe cinste! Intervine și o altă problemă... Dacă gestionarul nu-și cunoaște perfect meseria, poate să lase sacul la vînzare cu amestecul de calitate, și cine este în pierdere? Cumpărătorul! Ce este această marfă substas?

— Un exemplu: ardeii gras, pișcat la un colț, care însă este foarte bun pentru o ciorbă, pentru o tocană, se vinde mult mai ieftin pentru că este clasa substas. La fel cartoful, roșiile...

— Aveți și dumneavoastră o critică colegială la adresa unităților care desfac marfa?

— Să respecte mai mult munca noastră, gîndindu-se că nu înoi sistem producătorii. Depunem aceleași eforturi, cu același scop; aprovizionarea în cele mai bune condiții a Capitalei. Să știți însă că o marfă oricît de proaspătă și frumoasă, chiar trufanda, aruncată în raft nu va fi niciodată atrăgătoare. Negustorul de legume și fructe este un comerciant aparte pentru că viața mărfii sale, cel mai adesea, este scurtă. Vînzătorul de la articole electrocasnice poate să stea liniștit lingă raft și să steargă din cînd în cînd aspiratorul de praf. Oprirea de gradării legumelor și fructelor e în mîna noastră, a depozitelor, dar și a vînzătorului. Este nevoie în această meserie de simț estetic și gospodăresc. Credeți

că ar strîca, în timp ce este o pauză, ca omul de la raft să „lustruiească” roșiile, merele, să așeze frumos în raft salata verde, să pună alături cîteva conopide, care se combină și prin alianța culorilor?

...Marin Militaru ne anunță o nouă imbușcătoare. Cu o mașină românească de curățat, cartofii vor fi ambalați în pungi care vor avea proprietatea să le păstreze albul imaculat 48 de ore. Dragi gospodine, ne vom desfăta cu cartofi prăjiți, ori de cîte ori vom avea poftă, fără să ne uităm cu durere la miinile noastre...

Replica

I.L.F. Militari

Intrigați de spusele unor gestionari, dar și de constatările nu tocmai favorabile dintr-o serie de unități de desfacere, am vizitat, în zilele de 9 și 10 noiembrie a.c. cîteva din depozitele I.L.F. Militari. La Chiajna, ca și la depozitele 5 și 6 aflate în imediata apropiere a sediului întreprinderii, se depuneau eforturi stăruitoare pentru sortarea ultimelor mii de tone de cartofi și ardei. În sprijinul personalului de specialitate veniseră mulți elevi de la liceele din jur, lucrători din întreprinderi și instituții.

Peste tot se desfășura o muncă intensă. De la inginerul Du-

mitru Burcă, șeful serviciului desfacere din întreprindere aflăm că, în acest an, numai la cartofi, de pildă, ILF-ul a preluat de la diverși furnizori aproape 80.000 de tone, cu aproape zece mii de tone mai mult decît anul trecut, deși, cum bine se știe, n-a fost un an prea favorabil. Rezervele de cartofi au fost asigurate, în silozurile depozitelor aflîndu-se la ora actuală cîteva zeci de mii de tone de bună calitate. Alte zeci de mii au fost livrate unităților de desfacere pentru consumul curent al populației.

Vă rog să rețineți, zice directorul ILF Militari, inginer Gheorghe Ciolănescu, că avem cartofi în cantități suficiente și de bună calitate. Și ceapă avem însășozată. Numai în depozitele 5 și 6, așa după cum ați văzut, sînt peste 5.000 de tone. Așa că nu va fi nici o problemă, nici cu cartofii, nici cu ceapa.

— Și, totuși, uneori pătrunde în rețea marfă de proastă calitate.

— Se mai întâmplă. Aici se vehiculează zeci de mii de tone de legume și fructe. Uneori, tehnicienii noștri nu-s suficienți de atenți, mai ales la mașinile de sortat și la benzile de transport. Ori de cîte ori am depistat însășozate de cazuri, am luat măsuri și să știți că pe poarta depozitelor noastre rar se întâmplă să plece marfa sortată necorespunzător.

— În unele unități aprozar am găsit marfă din calitate amestecate. Cartofii de calitate I cu cartofi de calitate a II-a sau chiar substas, vinduți la prețuri de 2 lei kilogramul, corespunzător calității I. Ce părere aveți?

— Dacă există această situa-

ție, e făcută cu intenție de gestionari și cazul intră în jurisdicția penală. La noi, în sucursalele arondate, nu am întîlnit această gravă anomalie. Gestionarii sînt obligați să facă o ultimă triere. Unii însă, după cite am auzit, refuză să facă acest lucru și, deși au un procent legal de scăzămînt, variînd după anotimp de la 1,3 pină la 1,7 la sută, ei dau marfa așa cum vine, însă cînd fac socotelile nu uită să rețină în buzunarul lor diferența.

— La dispeceratele de repartizare a legumelor și fructelor nu se eliberează marfă de calitate și în cantitățile cuvenite fără o mică atenție?!..

— Nu se poate așa ceva! Fiecare sucursală a ICSLF-ului București are delegați la dispecerat, încît contactul direct cu gestionarul este imposibil.

— Delegatul este o prezență mai nouă la dispecerat...

...În depozitele vizitate am găsit și ordine și curățenie. Lucrătorii știau ce au de făcut, nu umblau în dorul leii, de ici... colo. Le-am reposedat, totuși, că nu sînt suficienți de atenți la încărcarea legumelor și fructelor în mijloacele de transport. În autocamioneta 24-B-7335, și în autocamionul 24-B-8955 se încăreau saci cu cartofi sub stas și saci de cartofi calitatea I, însă transportul, conform avizului CTC era numai sub stas pentru autocamion și calitatea I numai pentru camionetă. Acest „amestec” între calități deosebite ca preț nu este scuizabil în nici un fel, cu atît mai mult cu cît lucrătorii plătiți de depozit priveau, iar elevii încăreau după cum îi tăia capul.

CARMEN DUMITRESCU
MIHAI STĂNESCU

Prin votul nostru la alegerile din 15 noiembrie să reafirmăm cu putere voința de pace și colaborare a poporului român, hotărîrea sa de a acționa cu fermitate, alături de celelalte popoare, pentru dezarmare, pentru apărarea dreptului suprem al tuturor oamenilor de pe planeta noastră la viață, la libertate, la independență, la existență liberă și demnă, la pace!

(Din Apelul Frontului Democrației și Unității Socialiste)

Importanța cuvintelor roșite de secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu la ședința solemnă consacrată celei de-a 70-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și la întâlnirea de la Moscova a conducătorilor și reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești, socialiste, social-democrate, ai altor forțe politice progresiste, ai mișcărilor de eliberare națională la o analiză multilaterală, științifică a epocii contemporane, sintetizând principalele evoluții de pe scena mondială, propunând direcții realiste de acțiune practică, într-o largă perspectivă a progresului și păcii.

Și de această dată o atenție deosebită a fost acordată problemei fundamentale a epocii noastre — oprirea cursei înarmărilor, trecerea la dezarmare, în primul rând la eliminarea armelor nucleare și realizarea dezideratului suprem al popoarelor — PACEA, sublinindu-se că este momentul să se realizeze o cotitură radicală în modul de gândire și abordare a relațiilor complexe existente în prezent pe plan mondial. Acum — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — ne aflăm în împrejurări internaționale în care se pune întrebarea cum trebuie să soluționăm problemele grave actuale, cum să încheiem mileniul al doilea și cum să intrăm în al treilea mileniu. Firește, răspunsurile la aceste întrebări pot fi de o mare diversitate, dar există un tot mai mare consens asupra necesității unor noi principii care să guverneze relațiile între state, în primul rând asupra rezolvării oricăror contradicții — pe cale pașnică, fără a recurge la mijloacele militare, a căror forță de distrugere a devenit uriașă, putind avea consecințe, dintre cele mai nefaste asupra umanității. „Existența uriașelor cantități de arme nucleare acumulate în lume impune un nou mod de gândire și abordare a problemelor păcii și războiului, care trebuie să pornească de la realitatea că un război mondial este de neadmis, deoarece s-ar transforma inevitabil într-un război nuclear care ar duce la distrugerea întregii omeniri, a

inseși condițiilor pentru existența vieții pe planeta noastră”, arată tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Plecând de la acest imperativ vital al contemporaneității, România a salutat orice inițiativă vizând edificarea unei lumi fără arme și fără războaie, a adus contribuții proprii de un deosebit răsunet internațional la promovarea destinderii și păcii. Țara noastră și-a exprimat sprijinul deplin față de înțelegerea dintre Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii privind semnarea în acest an a acordului vizând eliminarea rachetelor nucleare cu rază medie de acțiune și

Realități noi, o gândire nouă

a celor operativ-tactice, apreciind că este un acord de însemnătate istorică, menit să ducă la o premieră în domeniul dezarmării: eliminarea a două clase de arme nucleare, ceea ce ar putea deschide perspectiva unor noi pași decisivi în direcția despovăririi planetei de uriașele arsenale de cele mai diverse tipuri de armamente.

În realizarea dezarmării de o deosebită importanță este realizarea unității de acțiune a tuturor forțelor care militează pentru pace, indiferent de convingerile politice, filozofice sau religioase. Numai frontul unit al popoarelor poate stăvili cursa spre prăpastie, poate impune realismul și rațiunea în relațiile internaționale. O uriașă răspundere revine popoarelor europene, pentru că pe continentul nostru se află concentrate cele mai mari arsenale de arme, pentru că aici sînt staționate cele mai multe trupe, însumind peste 8 milioane de oameni. În Europa există 700 de baze și instalații militare străine, peste 45 000 de tancuri și peste 15 000

de avioane. Densitatea militarilor pe mia de kilometri pătrați este de 5 ori mai mare comparativ cu Asia, de 20 de ori mai mare față de America Latină și de 30 de ori mai mare decît în Africa. Desigur, cele mai periculoase sînt armele nucleare. Este știut că puterile nucleare din cele două alianțe militare dețin 95 la sută din totalul acestor arme existente în lume. În Europa se află amplasate 11 000 de rachete nucleare strategice intercontinentale, fiecare cu o capacitate medie de distrugere de circa cinci megatone — deci egală cu forța tuturor exploziivilor utilizați pe întregul durata a celui de-al doilea război mondial. La aceasta se adaugă rachetele cu rază medie de acțiune și cele tactice, un arsenal care are o putere de distrugere atât de mare încît fiecare european ar putea fi ucis de 114 000 de ori! Iată de ce, așa cum arăta secretarul general al partidului, „arme nucleare dintr-o țară sau alta din Europa nu reprezintă probleme interne — ele interesează toată Europa și trebuie complet înlăturate de pe continent!”.

Noile realități mondiale, noua situație creată de existența noivei arme nucleare impun, în concepția României, a președintelui Nicolae Ceaușescu, o nouă gândire politică, o înțelegere mai complexă a fenomenelor contemporaneității care, pe lângă obiectivul prioritar al eliminării armelor nucleare și chimice, a celorlalte arme de distrugere în masă, să vizeze renunțarea completă la calea militară de soluționare a problemelor dintre state, soluționarea problemelor litigioase, a conflictelor actuale numai prin tratative, unirea tuturor forțelor care se pronunță pentru aceste obiective, desființarea blocurilor militare, care nu mai sînt compatibile cu noua realitate, retragerea trupelor străine de pe teritoriile altor state, desființarea bazelor militare străine și respectarea neabătută a independenței, suveranității și egalității în drepturi, renunțarea la amestecul în treburile interne ale altor țări, la forță și la amenințarea cu forța.

ION VIRGIL ■

După Hess

Strigătul lor de luptă este „Heil, Sieg” și nu „Sieg Heil” ca pe vremea lui Hitler, pentru simplul motiv că salutul care a îngrozit lumea este interzis. Cu salutul devenit acum tradițional, corpul tatuat cu litere ruginice și cranii cu oase încruciate, îmbrăcați care mai de care mai spăinos-milităros, neofasciștii din Germania federală, Olanda, Franța, Italia și Anglia au venit să-l conducă pe ultimul drum pe „marele lor” dispărut, Hess Rudolf, fostul vice Führer. Guvernul, prudent, a schimbat locul înmormântării fără să anunțe, așa că în ziua așteptată, în cimitirul Wunsiedel s-au întâlnit adoratorii crucii încrîngate, care fiind în mare suferință pentru o asemenea caialma, s-au limitat să scandeze: „Hess e viu pentru noi, minia noastră nu cunoaște margini, afară cu americanii, afară cu turcii, terminați cu levantinizarea țării”. Poliția i-a lăsat să-și consume energia prin corzile vocale, mulțumită că mormintul ultimului conducător fascist în viață n-a fost descoperit și nu s-a transformat într-un loc de pelerinaj al unor indivizi care visează cel de-al patrulea Reich. Ziaristii prezenți la manifestările neonaziștilor au fost conștenți de ura pe care o citeau în ochii tinerilor exaltați. Alții, cum a făcut-o cel

de la „Time”, nu s-au lăsat impresionați, afirmind că, deși în berăriile germane fermentează un potențial Hitler, elementul de bază care l-a adus pe acesta la putere lipsește și va lipsi în Germania federală: criza economică. Argumentul este valabil în momentul de față, depinde cît va avea acoperire, criza economică izbucnește te miri unde și antrenează și puteri economice socotite pînă atunci infailibile.

Cine chestionează autoritățile asupra întinderii radicalismului de dreapta primește un răspuns precis: există 22 000 de extremiști împărțiți în 73 de grupări. Asociațiile neonaziste pur sînge sînt 29 cu 1460 de membri. Printre cei socotiți neonaziști se numără și unii care-l critică pe Hitler că a trădat național-socialismul făcînd infame compromisuri cu capitalismul și burghezia. Idolii acestor epigoni ai național-socialismului sînt frații Gregor și Otto Strasser sau Ernst Röhm, militarul brutal și orgiac, cel care, fiind cît pe aci să compromită calculele lui Hitler, a fost ucis împreună cu colegii lui din S.A. în noaptea numită „a cuțitelor lungi”. Aceste grupuscule, în pofida neînțelegerii pe teme ideologice, au totuși aceleași scopuri finale, cu toții vor o Germanie mare, neutră, albă, care să cuprindă eventual Austria și regiunea italiană Adige. Unul din cele mai virulente partidulete — 400 de membri — este F.A.P. (Partidul liber al muncitorilor),

care la viitoarele alegeri va propune candidatura unui fascist notoriu, Ernst Romer, fost în garda personală a lui Hitler. Altele se numesc N.P.D. cu 6100 membri, Deutsche Volks Union cu 12 000, Patrioții Germani etc. Partide periferice, se spune. Dar și Partidul Muncitorilor Germani se afla undeva la periferia vieții politice, și totuși el a fost în 1919, matricea partidului nazist care știm cu toții ce program politic a desfășurat cutremurînd o lume. Și dacă numărul membrilor nu este mare, propaganda pe care o fac aceste grupări, în totalitate inspirată din doctrina hitleristă, se împrăștie ca o rîie în peste 8 milioane de exemplare de ziare și reviste. Ce se întâmplă în R.F.G. nu e un caz unic. Mișcări xenofobe infestază Franța și Italia. În alegerile pentru Adunarea Națională Franceză din 1988 Frontul Național (extremă dreaptă) a cîștigat 9,8 la sută din voturi. În Elveția, o grupare cu program similar — afară cu străinii! — se afirmă în alegerile cantonale.

Acești „demenți care se joacă cu o epocă” și vor fi „măturați rapid de pe covorul politic” — l-am citat chiar pe Rudolf Hess într-o măturătură a sa despre neonaziști — nu sînt inofensivi, după cum se vede, iar lipsa noastră de atenție, a opiniei publice presupusă activă și vigilentă poate avea urmări precis nefaste. Precedente există.

IOAN ROȘCA ■

Tiparnița de pe birou

Sătul să tot privească la ferurile stele ce apar pe cerul presei electronice, artizanii presei scrise s-au decis să deschidă ofensiva. S-o reia de fapt, după ce rostiseră șăgalnic bun rămas plumbului tipografic și sistemului clasic lăsat moștenire de la domnul Gensfleisch, alias Gutenberg. După reînnoirile din tipografie, asaltul noutății se consumă în spațiul secretariatelor de redacție. După ce au fost invitate să apuce calea muzeelor de specialitate procedeele tradiționale de cules și tipărit, se pregătește aceeași soartă mijloacelor clasice de machetare, de punere în pagină.

Poligrafia dansează sub ochii noștri în straie noi. Microordinatoarele și imprimanta laser,acompaniate de programe corespunzătoare, promit reprezentativitate de primă clasă. Adunată pe masa unui birou, combina tipografică de care se vorbește cu atîta insistență își oferă serviciile pentru un larg evantai de lucrări — rapoarte, comunicate, circulare, publicații de circulație restrînsă. Deocamdată. Ceea ce se prezintă azi ascunde, nu constituie un secret, soluția de miine pentru un întreg set de operații de cu totul altă respirație — editarea cărților, scoaterea ziarelor.

Respectiva instalație de birou este considerată de unii drept cea mai importantă de la Gutenberg încoace. N-avem nici noi în românește, cum n-au nici alții, un corespondent pentru ceea ce în engleză a fost numit desktop. Un microcomputer pentru grafice și texte există de cîțiva ani. Imprimanta laser necesară este gata și ea încă din 1985. Desktopul pentru scopuri editoriale mai avea nevoie, a-și începe existența de diagramă, de program. Acesta s-a ivit sub forma unui Page Maker. Făcătorul de pagini respectiv vine la întâlnirea cu operatorul uman, cu redactorul sau, poate, cu secretarul de redacție, sau, poate, îi vom găsi alt nume, cu pretenții: „ce vezi pe ecran veți vedea și pe hirtie”. Ceea ce vrea să însemne că pe desktop vom putea obține, cu un ceas mai devreme, aspectul concret al paginii tipărite de mai tirziu.

Producătorii de imprimante și programe și-au intensificat oferta. Alături de ei avansează realizatorii de ecrane, în stare să cuprindă, în întinderea lor, pagina de ziar redusă de regulă la formatul A4. Sau o pagină dublă, pentru a fi prelucrate în același timp.

Un factor esențial în existența aparatului numit desktop publishing îl reprezintă limbajul modul de definire a vocabularului și sintaxa folosită în procesul de scriere și machetare, de tipărire cu ajutorul imprimantei laser. Aceasta din urmă oferă, de regulă, o finete de 12 puncte pe milimetru (sau 300 pe numitul „pouce”). Imaginea compusă pe aparat însumează pînă la 8 milioane de puncte; cam de o sută de ori mai mult decît pe un ecran obișnuit. Deja imprimantele de 600 de puncte există. Anul viitor promit să intre în funcțiune cele de 1200 de puncte.

Intr-un asemenea decor atrăgător prezența scannerului este așteptată și stimulată. Calitatea imaginii în situația de față — grafice și desene produse de computer — rămîne un lucru perfectibil. Saltul se va produce fără doar și poate atunci cînd gradul de finete va spori considerabil.

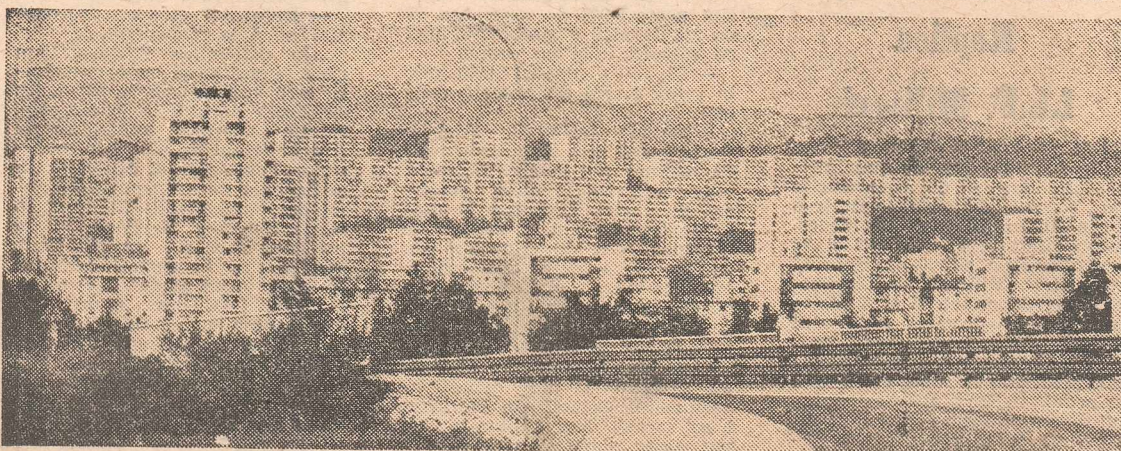
Despre desktop publishing se discută ca despre un oaspete care a apucat deja să se invite în casele de la marginea orașului și așteaptă să fie primit cum se cuvine și în alte cartiere.

Adevărat este că în clipa de față produsele desktop se situează sub cerințele editării marilor gazete. Dar trebuie privit, întregul fenomen, ca deschizător de drumuri. Și vestitor de mari prefaceri. În consecință, să ne pregătim și lui, a-i face față.

NEAGU UDROIU ■

Scutece în desert

Să recunoaștem că ideea sună cam ciudată: tocmai scutecele japoneze să constituie prototipul unei noi metode de transformare a deșerturilor în zone verzi. Și totuși, o demonstrație prezentată la celebrul MITI (Ministerul nipon al industriei și comerțului), organism care a mai inițiat cîteva acțiuni de acest gen care s-au dovedit pînă la urmă adevărate revoluții tehnologice, i-a uimit pînă și pe cei mai sceptici speci-

R.S.F. Iugoslavia : Rijeka, un oraș ce întinerește mereu

Fotografie de VICTOR RĂDULESCU ■

aliști. Proiectul denumit „Pământ verde”, programat să fie realizat în termen de cinci ani și la care participă, alături de MITI și Ministerul egiptean pentru îmbunătățiri funciare, pare să fie de o simplitate genială: cu ajutorul unei rășini acrilice foarte bună absorbantă, similară cu cea folosită de mai multă vreme cu succes de producătorii de scutece niponi, va fi combătută înaintarea zonei de deșert în țări din Asia și Africa și chiar se va obține un regres al acestui fenomen. O sarcină de proporții gigantice dacă se are în vedere că deșertul se extinde în medie cu 600 000 de metri pătrați anual. După cum arată agenția austriacă APA, un experiment simplu prezentat în biroul lui Yuji Tokumasa adjunct al șefului secției pentru cooperare internațională a MITI, a demonstrat modul în care este concepută funcționarea acestui „scuteț uriaș”. Un vîrf de cutit din pulberea de fibre acrilice, asemănătoare cu zahărul pudră, pus într-o jumătate de pahar de apă a fost suficient pentru a transforma lichidul într-o pastă similară cu cea de dinți prin absorbirea apei de către micile particule ale rășinii. Se formează astfel o rezervă de apă, suficientă, după cum a demonstrat un experiment al savanților de la Universitatea Tottori (Japonia), pentru ca florile să răsară în nisip.

În următorii cinci ani, proiectul „Pământ verde” va trece de la faza experimentului la cea practică. Dacă se va obține același succes, atunci această metodă va fi preluată rapid în toate țările afectate de fenomenul deșertificării, deoarece pe termen lung implică cheltuieli mult mai mici decât metodele tradiționale de creare a zonelor verzi în deșert, inclusiv decit irigarea. În Egipt, va fi creată o adevărată „fabrică de combatere a deșertului” care își va începe activitatea în 1990. Producția sa zilnică va fi de cinci tone de material, compus în proporție de 90-95 la sută din îngrășăminte și pământ și din circa 5-10 la sută din rășina acrilică amintită, care are capacitatea de a absorbi un volum de apă egal cu de 500-1000 de ori masa sa. Noul sol artificial constituie un mijloc ideal de a asigura apa necesară chiar și în regiunile cu un grad extrem de ridicat de deșertificare.

ROMEO NADAȘAN

Plăcerea de a juca

Pierre Littbarski, talentatul fotbalist vest-german care în urmă cu cîteva ani a jucat, la interval de 24 de ore, două meciuri la nivel de națională (unul la tineret și altul la echipa mare) a fost transferat de la clubul francez R.C. Paris la cel vest-german F.C. Köln.

Mutarea n-ar stîrni nedumeriri (asemenia transferului se practică des în fotbalul profesionist) dacă... Dacă nu am ști că Littbarski avea în Franța un venit anual de 1 milion de mărci vest-germane, iar pentru a se putea transfera a împrumutat clubul din Köln cu 300 000 de mărci. Bineînțeles că veniturile sale din Bundesliga au scăzut simțitor. Și atunci de ce s-a transferat? O aflăm din răspunsurile date de cel în cauză revistei vest-germane „Der Spiegel”.

„Mulți nu mă înțeleg — într-o perioadă cînd banii contează. Vreau să regăsesc entuziasmul, plăcerea de a juca fotbal!”

— Ce a fost rău în Franța? „Izolarea. Francozii nu acceptă străinii (credem și noi atîta timp cît au fotbaliști someri). A fost o experiență tristă. Nu vorbeam aproape deloc cu ei.”

— Poate nu înțelegeau germana? „Eu vorbesc bine franceza, dar în cantonamente discuțiile nu erau interesante; nu se refereau la fotbal.”

DAN DĂNUȚ DORU

Cronica șoselei

Trebuiau să-și unească destinele

O explozie de pneu creează, fără discuție, o situație dificilă, dar nu fără ieșire. Șoferul care conducea un uriaș autobuz articulat, a fost handicapat de faptul că spargerea instantanee a cauciucului a avut loc la una din roțile din față. După cum, pe de altă parte, era avantajat de servo-direcția mașinii și care l-a ajutat pe pilot pînă la un punct, să ghideze mașina pe o traiectorie nepericuloasă. În realitate, totul s-a petrecut în destul de puține secunde. După bubuitura care a marcat explozia, colosul a mers o bucată de drum pe partea lui, adică pe dreapta. Apoi pilotul s-a pierdut, în ciuda experienței sale la volan destul de mare (permis de conducere din 1967). „Practic nu știu cum am ajuns să rulez mai mult de 50 de metri pe partea stîngă”, relatează el. „În 20 de ani de cînd conduc, nu mi s-a întimplat așa ceva. Da, recunosc, aș fi putut menține autovehiculul pe direcție. M-au speriat însă la culme zgomotul, ca un tunet pe vreme de furtună, și vacarmul izbucnit în autobuz. Că am luat-o pe stînga, n-a fost cea mai mare nenorocire. Ghinionul meu că pe șoseaua pustie a apărut ca din pămînt autoturismul rulin din sens contrar. Nici el n-a schițat vreun gest, vreo manevră, pentru a mă evita, deși în dreapta lui se întindea o pășune cu pămîntul tare aidoma unei piste betonate pentru avioane”. Da, apreciem și noi că avea posibilitatea să evadeze pe acest teren și să evite astfel terribila tamponare frontală ce a costat viața șoferului Daciei galbene și a ocupanților din dreapta sa. În împrejurările dramatice din secunde premergătoare ac-

cidentului, mai putea întreprinde ceva la rîndul lui pilotul autobuzului pentru a nu ajunge la coliziune ori măcar pentru a ameliora cît de cît consecințele ei? Fără îndoială că da. Clipirea cu ochii farurilor și semnalele sonore repetate ar fi avut darul de a-l atenționa, de a-l trezi la realitate pe tînărul pilot al mașinii ușoare. Interesantă povestea supraviețuitorului, un adolescent, pasager ocazional, proiectat din Dacie peste niste arbuști ornamentali, care au acționat în chip de arcuiri. După ce s-a scuturat de praf, și-a examinat cu atenție miinile, picioarele, după ce a făcut cîteva mișcări de rotire a capului să se convingă de buna funcționare a gîtului, tînărul, cu o voce ne-maipomenit de calmă, fixîndu-ne cu ochii lui mari, de culoarea cerului, începe: „Cred că băiatul și fata, studenți din cite am dedus, urmau să se căsătorească. Făceau tot felul de planuri. Pe cine vor invita la nuntă, cum îi vor așeza la mese pe oaspeți, despre repertoriul orchestrei, costumul mirelui, rochia miresei. Discuția între ei a continuat tot timpul, fără pauze. Apoi a intervenit ceva. El a început să-i facă fetei reproșuri că nu-l iubește destul. Că-i place să cocheteze cu unul, cu altul și chiar a surprins-o pe coridorul principal al facultății, permițîndu-i unui coleg s-o stringă de mijloc. Fata riposta, nega totul, dar cum el o acuza în continuare, fără să ia în considerație vorbele ei, tînăra, parcă terminînd tot arsenalul mijloacelor de apărare, izbucni deodată în plîns...”. Elevul, probabil în ultima clasă de liceu, povestește cursiv, frumos, vorbește coerent, își subliniază

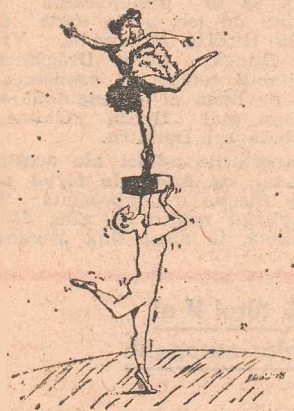
colorat opiniile personale asupra conversației dintre cei doi logodnici, degenerată pînă la urmă în ceartă. „Mi-era penibil, îmi dădeam seama de pericol. Tînărul privea din ce în ce mai puțin la drum, atent mai mult la starea parteneriei. Parcă îi părea rău că o supărase. Se vedea aceasta din ochii lui triști. Nu puteam, mi-era jenă să intervin. Adică cum, după ce mă luase în mașină eu să-i dau sfaturi cum să conducă? Știam de la tata, șofer la autobază, că cel de la volan trebuie să privească numai la drum. De aici, însă, și pînă la a-i da povețe cum să șofeze, era cale lungă. Două momente nefericite au coincis, s-au suprapus parcă. Cel cînd fata s-a aruncat în brațele șoferului cu un ultim argument în sprijinul apărării ei, exclamînd: „Te iubesc Mîrcea, numai pe tine te iubesc”. Pe băiat l-a surprins fără îndoială gestul neașteptat al fetei, dar nu l-a făcut să piardă controlul mașinii. El n-a observat însă apropierea periculoasă a autobuzului din sens opus, care a reprezentat al doilea moment cheie al tragediei întimplări. Să vă spun sincer, nici eu n-am sesizat decît tirziu, remarcă e-leful, că uriașul autovehicul era la cîteva pași în fața noastră. Cînd eu am strigat „vrea-ză la dreapta!”, era de „acum prea tîrziu”.

De înțeles, omenească, sperietura șoferului (nepermisă însă unui om care răspunde de viața a zeci de semeni ai lui), la fel de omenească izbucnirea fetei. Firească poate în orice loc s-ar fi produs, în afară de habitacul mașinii în care s-a consumat. O împletire de factori, de împrejurări negative care au născut o tragedie. Durere cu atît mai mare, cu cît victimele sînt doi tineri care peste cîteva zile urmau să-și unească destinele.

VICTOR BEDA

În surdină

- I-au dat laurii care l-au strivit.
- O iubiro eternă conține mai multe.
- A inventat leacul. Acum e musai să inventeze și boala.
- Pentru a-l pune la încercare, bolnavul nu-i spunea doctorului niciodată unde-l doare.
- Zeii care cerșesc umilința noastră n-au demnitate.
- Dacă crezi în minuni, te vor sîcii la tot pasul.
- Nu e suficient să fii cavalier răătăitor. Mai trebuie și să-l întilnești pe Cervantes.
- Uneori, și prostia poate fi o garanție a reușitei.
- Adesea, cînd vrei să nu spui nimic, trebuie totuși să te explici.

RADU POPOVICI

- Bogat ești atunci cînd nu-ți lipsește nimic, nu cînd îți prisosește.
- Birfa — cea mai ușoară Moară de Vînt.
- Dacă ai de spus un lucru simplu și vrei să fii crezut, spune-l cît mai complicat.
- Avînd șapte biografi, a trăit șapte vieți.
- Muzele te vizitează cîteodată și ca să-ți facă zile fripte.
- Cînd vrei să-ți uiți greseli-le, ai grijă că ele nu te vor uita.
- Meleul nu se grăbește pentru că el întodeauna-i acasă.
- Aluziile spun lucrurilor pe numele mic.

CONSTANTIN GAVRILA - GAVCO

Breviar științific

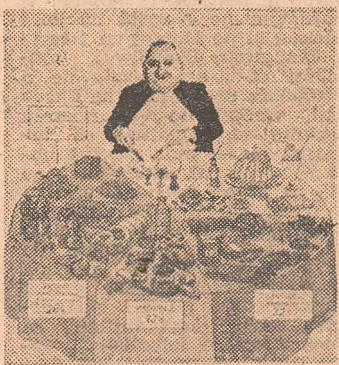
Medicamente marine

În Uniunea Sovietică, ca și în alte țări ale lumii, se studiază valorificarea substanțelor extrase din flora și fauna marină, cercetătorii făcînd experiențe cu viermi, meduze, corali etc. Nava sovietică „Profesor Bogorov” a descoperit, în timpul unei curse în Oceanul Indian, echinoderme și celenterate conținînd substanțe biologice active. Astfel, încercările clinice au dovedit posibilitatea utilizării „postaglandinei” din unii corali (Plexaura homomalla) în vederea tratării trombozelor și a ulcerului de stomac, iar din alții se poate obține un vasoconstrictor și un antibiotic puternic. Tesutul muscular al macrocefalului, un animal marin veninos, secretă „biotoxina”, ce face să scadă tensiunea arterială. „Halitoxina” din unii bureți (Haliclona viridis) este o substanță antitumorală, ca și extrasul dintr-un crustaceu (Limulus polyphemus). „Holotxina” din steaua de mare (Acanthaster planci), ce trăiește aproape în toate oceanele și mările lumii, este un blocant neuromuscular și un antibiotic. „Octopomina” din glandele salivare ale unui octopod (Octopus vulgaris) este artestezică. Lista ar putea continua încă mult, cercetările adăugînd noi și noi substanțe la „farmacia mării” ce vor face parte, poate nu după multă vreme, din categoria medicamentelor noastre obișnuite. Acțiunea este destul de grea, așa cum arată profesorul L. Minale din Italia și doctorul Pushkar Paul, de la Universitatea Oklahoma. Scafandrii trebuie să culeagă diverse plante și animale submarine, ce sînt apoi clasificate, stocate și conservate. Iar ca să ne dăm seama de vasta și laborioasă muncă ce trebuie desfășurată, este necesar să amintim că potențialul marin este evaluat la peste 500 000 specii mari, că numai în familia bureților există 20 000 specii, iar în aceea a moluștelor peste 100 000. Din fiecare trebuie să se extragă felurite substanțe care sînt analizate, probate și experimentate pe animale de laborator. Desigur că în afară de acestea mai sînt și alte probleme ce vor trebui rezolvate,

una din acestea fiind și faptul că pînă acum nu s-a studiat decît sporadic interacțiunea eventuală dintre fauna și flora marină, pentru a se ajunge la o creștere a eficacității viitoarelor medicamente ale mării.

De la ce greutate sîntem obezi

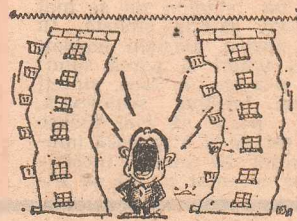
Există o greutate maximă, în funcție de înălțime și greutatea scheletului, care nu trebuie depășită, pentru a nu intra în categoria obezilor. În acest sens au fost întocmite și o serie de tabele, în care se indică greutatea ideală pentru bărbați și femei. De curînd Institutul național al sănătății din S.U.A. a adoptat o nouă metodă în care indexul masei corporale se obține împărțînd greutatea corpului calculată în kilograme, la înălțimea în metri ridicată la pătrat. Rezultatul nu trebuie să depășească 27,8 pentru bărbați și 27,3 pentru femei. De

exemplu un bărbat în greutate de 85 kilograme are înălțimea de 1,75 metri (85 : 1,75² = 27,7). S-a demonstrat că cei ce au trecut de valorile maxime de mai sus, au riscuri crescute în îmbolnăviri ca: diabet, hipertensiune, colesterol crescut. În plus bărbații al căror index este cu 40 la sută superior sînt predispuși la cancer de colon, rect și prostată, cel care a prezidat o ședință a institutului este de acord că obezitatea este o boală și că cei ce au o depășire de 20 la sută la indexul masei corporale maxim, trebuie tratați. Noua metodă fiind simplă orice persoană poate stabili dacă este sub sau peste indice.

AUREL DIANU

Lumea se amuză

După Tian Jin Ribao — China

Impresii încrucișate

ORIZONTAL: 1) Deschise la culoare — Aproapele nostru. 2) Plouat din fire. 3) Sînt în pom — Apele trecute prin cămașă. 4) E un dur — Volum de culegeri ale unui om de literă. 5) Fiecare cu rostul lui — Învățat ca pe apă — Număr mic. 6) Cea mai estetică realizare în materie de puncte negre — Se cătără pe dealuri. 7) Avanzpemie-ră la televiziune — Programe de învătămînt. 8) Prinde teaca — Învîrtite pe degete. 9) Sfirșește lupta! — Asprimea unui război — Preaviz la zi. 10) Vin cu flo-rițele — Face umbră pămîntu-lui — Zorit în extremis! 11) Evidențiată pentru rezultatele în muncă.

Dezlegarea careului din numărul precedent:

TRAMVAI; AP; RODA; BALON; OT; SCUTERE; LITIERA; TU; E; EN; I; PAR; IMPAS; HA; I; BOI; ATASE; UD; ANIMALA; ZURLIE; RAC; ELICE; SINE.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

VERTICAL: 1) O ciubucară notorie — Lipsit de obligații profesionale. 2) Stare de lucruri. 3) Pătrundere decisivă — Lemnul în esență. 4) Tratată cu vorbe alese — Bătaie scurtă — Culoare... avantajoasă. 5) Sînt de rea-credință — De două ori înapoi! 6) Un început cu cîntec. 7) Poftă mare — Artilerist de frunte. 8) Întorc binele — Aur plaiat. 9) Aflat în depășire — Suport pentru agățătoare. 10) Întreține o atmosferă apăsătoare — Picați de sus. 11) Părțile forte ale cărbușului — Slă întodeauna în fața.

LIVIU POPESCU

Handbal

Filonul generațiilor

Ca la un semn nevăzut, familia handbalului nostru se strânge ori de câte ori evenimentul o cere. Așa s-a întâmplat și duminică seara, la jocul Steaua - Göteborg, din optimele de finală ale C.C.E. Alături de echipa noastră s-a aflat nu numai „statul major“ al acestei operațiuni de calificare, s-a aflat nu numai un public cunoscător și entuziast ca la jocurile de fotbal ale stelistilor, dar s-au aflat și mulți oameni de bine ai handbalului românesc, solidari cu echipa stelistă în tentativa obținerii acestei performanțe. I-am putut vedea sub cupola aceleiași pasiuni, într-o ordine întâmplătoare, pe Cornel Otelea, Cristian Gațu, Cornel Penu, Ghiță Licu, Mihail Marinescu, Nicolae Nedef, Cristian Popescu, apoi, mai aproape de teren, pe banca „suferințelor“, pe Gheorghe Goran, Radu Voinea și Ștefan Birtalan, pentru ca fluxul generațiilor să se prelungească în spațiul de joc, acolo unde se aflau Nicolae Munteanu, Vasile Stingă, Cezar Drăgăniță, veritabili seniori ai semicercului, pe lângă ei zbenguindu-se oricum mai tinerii Ghimes, Berbeco ori Dumitru.

Resorturile adânci ale acestei victorii, de fapt, ale forței pe care Steaua o reprezintă în handbalul nostru se află, fără îndoială, în acest flux „secret“

și sensibil care unește generații de handbaliști și care-i face pe fiecare din cei care au adus glorie acestui sport să trăiască mereu la timpul prezent viața și evenimentele și necazurile jocului dintre semicercuri. După cum sint convins că o astfel de solidaritate între generații, recompusă cu tact și inteligență după momente de ezitare sau descumpănire, poate reprezenta filonul din care întregul nostru handbal va putea să-și extragă seva performanțelor sale viitoare. Pentru că este imposibil ca la asemenea „bătrâni“ handbalul să nu-și găsească și tinerii pe care-i merită.

Chiar dacă numai două din cele trei echipe au intrat în sferturile de finală, și chiar dacă această fază a competițiilor nu îndeamnă la o prea mare euforie, ziua de duminică rămâne una din cele mai faste ale handbalului nostru masculin. A fost victoria cuceritoare a Stelei, a fost repriza de vis a băimărenilor, a fost spectacolul realizat de niște jucători care rămân valori certe ale handbalului mondial, a fost o reînviere „la viră“ a spectatozilor noștri cu Nicolae Mun-

teanu (care apără exasperant de bine de vreo zece ani încoace), cu Vasile Stingă și plutițele sale imponderabile, cu

Drăgăniță și „înșurubările“ sale paralizante, cu Maricel Voinea și „efectele“ sale antigravitaționale, cu pătrunderile de mijloc la grămadă ale lui Doru Porumb — cu toți ceilalți handbaliști care au datoriat și forța să readucă acest sport național pe culmile pe care le-a dominat cindva.

Și datorită acestor victorii, dar nu numai datorită lor, în handbalul nostru adie un vînt proaspăt. Echipa națională va pleca luni la Supercupa mondială organizată la Dortmund și unde sint invitate doar fostele campioane mondiale și olimpice. Mergem acolo, deocamdată, cu inerta performanțelor trecute, dar treaba importantă de făcut rămâne acasă; adică aici, unde totul de tineret se pregătește pentru reparația lui, după zece ani de absență, la un campionat mondial rezervat acestei categorii de vîrstă.

Stringindu-și rîndurile mai mult ca oricînd, oamenii de ieri și de azi, dar întotdeauna de bine ai handbalului nostru se văd iarăși împreună, ca la acel meci de duminică seara, semn că se va naște, în sfîrșit, o promoție și o echipă cărora să le predea ștafeta izbinzilor de odinioară.

OCTAVIAN STIREANU
Fotografie de
PAUL AGARICI

Fotbal

Corvinul dorește „Ape balcanice“

După o călătorie mai mult decît oboșitoare (peste 6 ore cu autocarul, de la Istanbul la Eschisehir) Corvinul Hunedoara a ajuns totuși cu bine într-un oraș aflat undeva, spre interiorul Turciei, la aproximativ 200 kilometri nord-vest de Ankara. Oboseli i s-au adăugat un timp total neprielnic, cu o ploaie rece și un vînt tăios, parcă de sfîrșit de noiembrie. A doua zi, însă, adică joi, 5 noiembrie, ploaia a încetat, iar la ora începerii meciului, cerul era chiar senin, gazonul stadionului Atatürk prezentîndu-se în condiții bune de joc. Avînd lovitură de începere, fotbalistii lui Eschisehir Spor au inițiat încă din primul minut o prelungită acțiune de atac, semn că, după înfrîngerea din deplasare, în fața lui Dinamo Tirana, voiau să-și aducă cele două puncte puse în joc. Aceeași intenție s-a putut ghici și în primul atac al Corvinului, cînd Tirnoveanu, în minutul 2, după o prelungită cursă, a ajuns în colțul careului mic, singur cu portarul, dar șutul său a fost respins în corner. După aceste două prime acțiuni, cei care stăpînesc mai bine mijlocul terenului și atacă mai cu aplomb sint fotbalistii turci. Drept urmare, în minutul 5 Ioniță respinge un foarte puternic șut expediat de Adnan, iar Nasir înscrie din apropiere. Stimulați de gol, gazdele se năpustesc în atac și Ioniță are ocazia să se remarcă în citeva rînduri, cînd Nedim reia cu capul, de la numai 5 metri, sau cînd Fuad expediază o bombă la vinclu. Pe acest fond, de atac navalnic, Nicșa interceptează un balon în treimea noastră și-l lansează ca la carte pe Cojocaru. Cursă lungă a acestuia, de la centrul terenului, dribling scurt în fața portarului ieșit să închidă unghiul, și, de la citeva metri trimite în poarta goală. A fost o fază în care Corvinul a demonstrat că va ceda în mod deliberat mijlocul terenului pentru a lansa contraatacuri necruțătoare. Faza cu pricina, realizată în minutul 18, a fost precedată de alte citeva acțiuni asemănătoare, cînd numai șansa sau, dacă vreți imprecizia șuturilor lui Petcu, Nicșa și Klein l-a salvat pe portarul gazdelor, Tahir. Peste numai trei minute, însă, la un fault imaginar al lui Mărginean asupra lui Fuad (este momentul să spunem că tușierii turci inclusiv arbitrul de centru, bulgarul A. Vasilev, au sancționat cu ofsaid mai toate contraatacurile noastre, iar pe partea cealaltă ofsaidurile erau nonsalant trecute cu vederea), Adnan transformă impecabil, direct la vinclu, de la numai 17 metri. Deci, în minutul 21, 2-1 pentru Eschisehir Spor. Un scor care nu reflecta, în mod just, raportul de forțe din teren. După pauză, Corvinul avea să se instaleze cu autoritate la cirna jocului, etalînd calități tactice și tehnice net superioare adversarilor lor. Singurul moment mai dificil pentru hunedoreni are loc în minutul 60, cînd Mărginean scoate de pe linia porții. În rest, atacuri ale Corvinului, construite cu migală. Nicșa, Petcu, Klein și mai tînărul lor coleg Burlan se remarcă printr-un joc elegant și eficient. În consecință, după o suită de atacuri, obținem o lovitură de colț pe care o execută Klein. Mînea ajunge la Văetus (intrat în locul lui Cojocaru), care o trimite cu capul în careu, de unde Nicșa, tot cu capul, o trimite în plasa porții lui Tahir. După acest gol, ca de antrenament, jocul de stinge, Corvinul se declară mulțumit de rezultatul egal, iar gazdele se zbat neputincioase în fața unei apărări foarte sigure în intervenții. În fond, într-o grupă cu numai trei echipe, Corvinul a acumulat, după două jocuri, trei puncte și s-a instalat în frunte, loc pe care, după toate calculele, nu-l va mai ceda, hunedoreni dovedindu-se, după opinia tuturor, net superiori, în toate planurile, adversarilor lor, Dinamo Tirana și Eschisehir Spor.

VICTOR NIȚA

După turul II al
Cupelor europeneMeciul
la fața locului

Cu o oră înainte de începerea meciului Steaua București - Omonia Nicosa, tribunele întinși și a doua ale stadionului Makarios sint pline. E destul de cald, cerul e senin — dealtfel, mai bine de 300 de zile ale anului sint însorite în Cipru. În locul unde am fost îndrumați să ne așezăm noi, ziaristii români, nu avem emoții prea mari. Numai printr-un miracol Steaua și-ar putea irosi șansele de calificare. Dar Cristian Gațu, conducătorul delegației noastre, are emoții. La prînz nici nu s-a atins de mîncare. „Fină nu se termină totul cu bine, n-am liniste“. Presedintele Federației Române de Fotbal, Mircea Angelescu, și Emeric Jenei, antrenorul naționalei noastre, se află și ei printre noi.

Prin geamurile care protejează ambianța unde ne aflăm se zărește, la lumina reflectoarelor, un teren denivelat, cu petice de iarbă de nuanțe diferite. Cu excepția meciurilor internaționale, cele din campionatul intern se amînă în caz de ploaie. Dar pe cer nu se vede nici un nor amenințător. De la difuzoare se-aude muzică, întreruptă din cînd în cînd de diverse anunțuri. La ora 18,40 intră pe teren jucătorii ciprioți, întîmpinați cu frenezii de o galerie dezlănțuită. Intră pe teren și ai noștri, copios fluierați. Dar ei își încep netulburată încălzirea. Deasupra tribunelor plutesc avioane de hirtie, migălite cu fantezie. Unul dintre ele lovește chipul unui polițist de pe marginea terenului și acesta întoarce capul mirat. La ora 19 fără patru minute jucătorii sint chemați la vestiare, pentru ca, peste numai două minute, să reparați în fața publicului. Furia avioanelor s-a potolit. În schimb, se aude pocnind asurzitor o petardă. Oare spectatorii ciprioți n-au învățat nimic din lecția meciului lor cu Olanda? Avem lovitură de începere. Din clipa în care mingea ajunge la Lăcătuș înțelegem că jucătorul stelist are chef să facă o partidă mare. Dealtfel, după numai opt minute de la începerea ei, acesta face o cursă incredibilă și centerază în careul advers cu o asemenea perfidie încît Evagoras e constrins să înscrie în propria lui poartă. E 1-0 pentru noi! În tribune, pentru o clipă, e liniste, dar imediat galeria stelistă, condusă de Horia Măculescu, se dezlănțuie. În clipa asta totul e clar: ne-am calificat și încă fără mari probleme. Jucătorii de la Omonia se trezesc de-abia acum la realitate. E însă prea tîrziu: atacurile lor sint construite în pripă și șuturile la poarta lui

Lilac își greșesc de cele mai multe ori ținta. Băloni execută însă un corner care e gata-gata să intre în poarta lui Haritou. În minutul 17 Belodedici este lovit de Xurupas dar arbitru nu-i permite doctorului să intre pe teren. Peste opt minute portarul ciprioților comite henț punînd mîna pe minge în afara careului de la 16 metri, dar Hași trage în zid. Urmează momente de acalmie. Și vine minutul 35 care spulberă orice urmă de îndoială, dacă mai era vreuna, în legătură cu echipa care va juca la primăvară în sferturile de finală ale C.C.E.: Tudorel Stoica îi pasează admirabil lui Lăcătuș, acesta trece irezistibil printre cei care încearcă să-i stăvilească atacul și înscrie fără drept de apel. E 2-0 și pe stadion nu se mai aude decît galeria stelistă. În spatele nostru, ziaristii ciprioți dau din umeri și parcă spun: asta e, n-avem ce face, sinteți mai buni. Lăcătuș șchioapătă, de-abia poate să mai alerge după o minge și o pasează imediat. Balint își începe încălzirea. Dar nu mai apucă să in-

Să nu te dai
bătut dinainte

Calificarea Sportului studentesc rămîne una din cele mai frumoase lovituri de teatru în care a fost implicată o echipă românească în ultima vreme. Acum, cînd ne-am mai tras sufletul după superba nebulie din Regie, am putea judeca a-mănuntele acestei victorii cu mai mult calm, cu luciditate, și, de ce nu, cu un zîmbet pe buze. În primul rînd, trebuie spus că și danezii au partea lor în această spectaculoasă cădere. Încă de cînd am sosit la Copenhaga, gazdele noastre a-fisau o încredere și un dezinteres de parcă Clay ar fi trebuit să boxeze cu un pitic. Între primii oameni pe care i-am întîlnit la Copenhaga, unul din reprezentanții clubului danez, chiar înainte de a intra în hotel, a avut grijă să-mi spună, trebuie să aveți grijă să nu

Steaua și Sportul studentesc merg mai departe

tre pe teren fiindcă arbitru fluierează sfîrșitul reprizei. La difuzoare — din nou muzică, deasupra tribunelor — din nou avioane de hirtie. La ora 20,02 meciul se reia fără Lăcătuș, înlocuit de Balint. De-abia intrat în joc, acesta face o cursă de toată frumusețea, neconcretizată, din păcate, pe tabela de marcaj. La masa presei, telefoanele care mai înainte sunau din minut în minut au rămas mute. Mut e și publicul, tot mai puțin numeros. Noroc că din cînd în cînd se aude infocata galerie stelistă, altfel am crede că ne aflăm la o competiție la care accesul publicului n-a fost permis. Pe teren, Hași, care nu s-a prea văzut în prima repriză, a renăscut și-și începe numerele de mare atracție, dar adversarii, neavînd subtilitatea lui tehnică, încearcă mereu să-l faulteze. Dealtfel, nu e numai el ținta unor atacuri nesportive. În minutul 74, Xurupas îl ia de păr și de tricou pe Belodedici. Dealtfel, pe teren nici nu se prea mai întîmplă ceva demn de consemnat. În minutul 75 Mataru ia locul lui Rotariu. Jucătorii noștri nu mai forțază pentru a-și menaia forțele și a nu fi accidentați. Sportiv de data aceasta, publicul, cit a mai rămas în tribune, îi aplaudă pe invingători. Și cum să nu-i aplauzi pe acești flăcăi minunați al căror destin e vegheat cu o grijă părintească și care nu păcătoșesc nimic pentru a nu irsela încrederea ce li se acordă?

Mai rămînem o clipă la masa presei. Un geam a fost deschis ca să iasă fumul țigărilor. Pe geam, fluturînd nostalgic din aripi, pătrunde un avion de hirtie, planează prin aer apoi intră în vrie și se prăbușește. Îl ridic și citeșc ce scrie pe aripile lui: OMONIA.

GEORGE ARION

fiți ridicoli cu Brøndby! I-am spus că privind meciul de la masa presei nu văd nici un risc de ridicol, cit îi privește pe jucătorii noștri, deși se află în dificultate, or vedea ei cum or scoate cămașa. În programul meciului cu Sportul, scriau ceva despre Cămătaru, golgeterul Europei și publicau fotografia lui Aurică Beldeanu, iar în explicațiile la o fotografie a naționalei române, îl confundau pe Negrilă cu Iorgulescu, și pe Mateuț cu Negrilă. Mai mult, Brøndby a considerat că n-are nevoie de o acomodare prea lungă la București, venînd doar în prețuia meciului și solicitînd să locuiească în cel mai elegant hotel al Capitalei, chiar dacă se află în inima orașului, urmînd să plece din România imediat după fluiertul final, fără să participe la nici o conferință de presă sau întîlnire oficială cu conducerea echipei gazdă. Brøndby s-a purtat pe parcursul celor două întîlniri ca o mare putere fotbalistică, lipsită doar de coroana de diamante pe care și-o și vedea pusă pe cap. La bursa „pariurilor“ daneze cotele erau 6 — pentru sferturi, 10,5 — semifinale și 16 — care dădeau Brøndby în finala Cupei U.E.F.A.

De cealaltă parte, Sportul studentesc, care, iată, a pierdut și la Brașov, candidînd fără rival la postul vacant de copil teribil al fotbalului românesc, a abordat returul cu multă precauție. Nu știu cită lume s-a gîndit la această calificare. Dacă au fost unii oameni el au fost foarte puțini. Sportul a pornit la treabă de la o pretenție de bun simț; să nu piardă acest meci, adică să nu iasă din competiție cu amîndoi obrajii pătați. Noua conducere tehnică încerca să pună în aplicare alt plan de bătaie, iar situația în clasamentul campio-

natului și acel al treilea gol înscris din ofsaid la Copenhaga nu lăsau loc pentru planuri mărețe. Și totuși, Sportul studentesc a sperat în această calificare. Coraș spunea că „e absurd ca toate să iasă pe dos, că ar cam fi vremea ca roata să se invîrtă și în favoarea studenților!“ Modul în care Sportul a jucat cu Brøndby dovedește realismul și bunul simț în pregătirea acestei partide. Electrizante au fost prelungirile și loviturile de la 11 m. Din păcate, nu știam un lucru care ne-ar mai fi dat puțin liniște. Jan Lund, redactor la ziarul Morgenavisen Jyllands Posten, spunea după meci că, în momentul în care s-a ajuns la penaltiuri, era sigur de eliminarea compatrioților săi. În primul rînd aerul lor de turiști sportivi siguri de calificare se prăbușise și, în prelungiri, Brøndby, a jucat abulic. În plus, Brøndby, în ediția din acest an a campionatului și a cupei Danemarcei, a ratat nu mai puțin de unsprezece penaltiuri, cu cele trei de la București, stabilînd un veritabil record de lovituri de pedeapsă ratate — patrușprezece. Ceea ce nu minimalizează inspirația și siguranța lui Cristian la cele două lovituri apărute, prin asta portarul Sportului recompensînd, în parte, prestațiile modeste din ultima vreme.

După meci, euforia stăpînea tabăra studenților. Spectatorii danezi stăteau impietriți în tribună și nu le venea să-și creadă ochilor, iar ziaristii din Copenhaga erau furioși pe Brøndby pentru superficialitatea cu care a tratat returul. Presedintele Sportului studentesc, arhitectul Barbu Emil Popescu spunea că Brøndby, supralicită de presă, n-a jucat decît ca „o echipă daneză oarecare, în fața căreia Sportul a început cu handicapul înfrîngerii echipei olimpice, dar a terminat cu fruntea sus, trăind bucuria de a spăla în mare parte acel rezultat rușinos“. Paul Cazan era fericit că „am ajuns ca antrenor să trăiesc bucuria pe care n-am prins-o într-o viață de jucător — calificarea Sportului studentesc în turul trei“. O mare bucurie și pentru noi și pentru fotbalul românesc, care ne-a făcut să uităm, pentru citeva zile, o mare amărăciune, faptul că echipa studentescă a rămas tot în poziția de lanterna. Urmează o perioadă grea, dubla întîlnire cu Verona (despre care vom publica mai multe în numărul nostru următor) și campionatul, cînd Sportul studentesc n-are nevoie nici de piedici (în ciuda solicitărilor, federația a refuzat aminarea meciului de la Brașov, procedînd însă, foarte corect, cu Steaua, care venea după un meci ceva mai ușor) dar nici de lingșiri și osanale, ci de tărie morală, de sprijin din partea tuturor factorilor de resort și, mai ales, de stringerea rîndurilor. O echipă de frunte a fotbalului românesc, simbol al spiritului universitar, trebuie să rămînă ceea ce a fost. O emblemă!

CORNEL NISTORESCU

Simbătă și duminică, sala Floreasca din Capitală a fost gazda întâlnirilor dintre frunțile campionatelor noastre de baschet. La fete s-au confruntat Voința C.S.S. 2 București și Universitatea C.S.S. Viitorul Cluj-Napoca, victoria revenind în cele două partide, după dispute animate și interesante, celor dintii; 70-67, respectiv 77-74.

La băieți, binecunoscutele cluburi bucureștene Dinamo și Steaua și-au împărțit, în cele două zile, punctele (90-80, pentru Dinamo și 93-76, pentru Steaua) reușind astfel să mențină în virtul ierarhiei noastre baschetbalistice o aplicabilă egalitate. Amănunte despre derbyul masculin ne-a oferit antrenorul federal George Chiraleu: „Jocurile au fost total diferite din perspectiva comportamentului celor două echipe. În prima zi, Dinamo s-a prezentat cu o formație

Baschet

Două derbiuri

bine pusă la punct și bine organizată în teren. Sub panou Vinereanu a jucat foarte exact iar, din afară, Dan Niculescu a punctat cu regularitate. Revelația acestui meci a constituit-o tânărul conducător de joc Sinevici, absolut remarcabil. La polul opus Steaua s-a prezentat fără vlagă, mai slabă în defensivă dar și în jocul pivoților, care dacă n-au primit mingi nici nu și le-au câștigat singuri. Jucătorul care a marcat totuși a fost Ermurache. În cea de-a doua partidă lucrurile s-au schimbat în totalitate. Steaua a început bine, conducind pe întreg parcursul datorită preciziei în aruncări a lui Căpușan, Brănișteanu și, din nou Ermurache ca și jocului bun de sub panou al lui Ardelean. Dinamo a părut obosită iar evidențiată din prima zi nu au mai reușit mai nimic, excepție făcând Niculescu, pe punctele marcate, și Viorel Constantin. Două reuniuni care ne-au redeschis dragostea pentru acest „sport al gigantilor” și speranțele pentru o creștere care să ne facă și dincolo de limitele campionatului intern competitiv.

D. R. CONSTANTIN ■

Aurelia Dobre se destăinuie :

„Cel mai mult îmi plac zborurile“

Avea numai șase ani când se lăsa cuprinsă de mirajul gimnasticii, influențată și de performanțele Nadiei care-i devenise idol. Astăzi Aurelia Dobre poate determina ea însăși hotărârea multor copii ce vor să-i urmeze exemplul. Primii antrenori i-au fost Emilia Liță și Florin Ștefănescu, la clubul Dinamo București. Din Calea Rahovei, unde locuiește familia Dobre, până în Șos. Ștefan cel Mare drumurile zilnice legau de pe atunci, prin perseverența cu care erau parcurse, imperceptibil dar sigur, viața micuței Aurelia de promisiunea mult sperată a mării performanțe. După trei ani culegând primele roade ale strădaniei sale. Ce-a văzut la ea antrenorul Adrian Goreac, în 1984, când Aurelia avea să se alăture celorlalte componente ale actualei echipe de aur a României, urmând să-și desăvârșească pregătirea la Centrul Olimpic de la Deva? „Exact ceea ce remarcă și Helene Berger, președinta Comitetului tehnic feminin al F.I.G., după ce Aurelia devenise campioană mondială absolută: Prin impunerea ei, gimnastica mondială a câștigat foarte mult — apropierea de tipul ideal, cu o constituție fizică armonioasă și o plasticitate a mișcărilor ce potențează prin frumusețea latură estetică, atribuțiile artistice ale acestui sport“. Afirmarea Aureliei Dobre, „expresivă în mod nativ“ după caracterizarea antrenorului ei, recunoașterea sa în vîrfurile ierarhiei mondiale, va determina în lumea gimnasticii o orientare a selecției spre această tipologie de sportivă căci ea nu va întârzia să devină un idol al noilor generații.

Credeam că o voi găsi pe Aurelia acasă, lângă părinții și fratele ei dar, chiar dacă trecuseră doar câteva zile de la obținerea acelei impresionante performanțe care ne-a bucurat atât de mult, ea nu și-a acordat nici un răgaz. Perspectiva concursurilor viitoare, responsabilitatea crescută născută din dorința îndreptățită de-a păstra locul cucerit cu atita trudă le-au determinat pe sportivele noastre să revină grabnic la Deva, acolo unde se află laboratorul ce a dovedit că poate să transforme, printr-o ingeniouă alchimie, talentul în aur. Am ajuns aici duminică dimi-

nea și le-am aflat pe tinerele noastre campioane în sala de antrenament. Ascensiunea spre piscurile noilor performanțe începuse. Am stat în preajma lor preț de câteva ore încercând să le surprind pe cit posibil așa cum sint de obicei, într-o nealterată spontaneitate și mărturisesc că apropierea lor este tulburătoare. O eleganță a gesturilor, puritatea privirilor, replicile tăiate scurt, zimbetele largi luminându-le chipurile sint toate de o naturalețe coplesitoare. Nimic din arsenalul ce confecționează de multe ori artificial personalitatea marilor vedete. Am stat îndelung de vorbă cu antrenorul coordonator al lotului, Adrian Goreac realizând premisele unui inter-

După Volkskrant (Olanda)

viu de substanță pe care sperăm să-l putem găzdui în paginile revistei noastre cit mai curînd. M-a ajutat totodată s-o văd pe Aurelia nu atât de rezervată, de reținută într-un soi de timiditate care este mai degrabă expresia respectului față de cei mari. Mi-a vorbit simplu și emoționant, ca o școlăriță cuminte despre viața și preocupările ei, despre succese și insuccese, despre familia de la București și despre aceea mai mare a gimnasticii, despre prietenie și colegialitate. Iată-o: „Dintre toate medaliile obținu-

te la recentele Campionate Mondiale cel mai mult m-a bucurat aceea obținută cu echipa. Sigur, sint fericită și datorită obținerii titlului de campioană absolută dar succesul echipei este cel mai important. Nu pot spune că mă așteptam să devin campioană la individual compus, dar speram. De fapt, în concurs mă gîndeam doar la ceea ce aveam de făcut ca să nu greșesc și nu să dovedesc că sint cea mai bună. Sint conștientă întotdeauna că trebuie să mă integrez unul anumit program și pentru asta fac strictul necesar. Apoi, este important să ne ajutăm între noi și să ne încurajăm permanent. Cel mai neplăcut lucru este să razezi într-un concurs. Asta te poate infuria dar pe mine mă descurajează. Aparatul preferat? Paralelele. Cel mai mult îmi plac zborurile, cele de la sărituri dar mai ales cele de la paralele, trecerile de pe o bară pe alta. De aceea, poate, dincolo de gimnastică, am o slăbiciune pentru săriturile de la trambulină. Ce-mi mai place? Băletul, muzica ușoară, filmele romantice, proza, și Limba română, lălelele și trandafirii și, iarăși, antrenamentele la care vin din plăcere“. A plins doar atunci cînd, accidentată fiind, au fost exprimate îndoiele în ceea ce privește posibilitatea de-a mai face gimnastică. Doi medici cu mult suflet și competență, doctorii Dinulescu și Stănculescu, de la Spitalul municipal București, i-au redat Aureliei această certitudine. „Sigur, poți depăși momentele grele spunîndu-ți că trebuie, dar pe mine m-au ajutat și profesorii, și antrenorii, și colegii. Mi-e dor uneori de casă, dar familia nou creată anulează sentimentul depărțării. Impreună trebuie să ne pregătim acum pentru Olimpiadă. Uneori sint invidioasă pe copiii care au vacanțe, însă mă liniștesc la gîndul că noi avem ceva important de făcut“. Intr-adevăr!

M-am despărțit de Aurelia, de colegii ei și de antrenorul lor, cu o dorință pe care n-am de ce s-o ascund, aceea de-a reveni cit mai curînd spre a-i revede. Poate fi, cit de neînsemnată, o probă în plus că tot ceea ce fac ei nu este zadarnic, ci rămîne ca o puternică marcă.

CONSTANTIN DRAGOMIR ■

„Coridă“ sîngeroasă (II)

● **Avantajul pieselor albe.** Karpov n-a reușit să-l demonstreze în prima partidă și astfel, se pare, important devine: cine are albele în ultima confruntare. Karpov nu a acceptat provocarea teoretică în deschiderea Grünfeld și a croit planuri de luptă pe făgașul trecutului meci. Ex-campionul a refuzat din prima partidă invitația la luptă deschisă, folosind un joc strategic apreciat de specialiști drept pasiv. Remiza s-a semnat la mutarea a 30-a prin repetarea poziției. Momentul cel mai important al partidei a fost cel dintre mutarea a 16-a a negrului și cea de-a 17-a a albului cînd adversarii au consumat în total 118 minute pentru a reflecta la ceea ce nu s-a jucat.

● **Deruta campionului.** Kasparov a surprins folosind pentru prima oară în cariera sa mutarea 1.c4. Karpov n-a părut prea impresionat de planul de joc al campionului și, la mutarea a 9-a, i-a „servit rețeta Zaitsev“ prin noutatea teoretică 9...e3!?. Mihail Tal afirma că o poziție analogă s-a jucat în meciul Smislov — Botvinnik, dar Kasparov nu s-a putut decide la un plan corect decît după consumarea a 81 minute de gîndire din cele 150 minute necesare pentru 40 mutări. N-a acceptat sacrificiul deoarece altfel intra în pozițiile tipice cărții de căpății a lui Nimzovitch. Kasparov putea câștiga un pion dacă ar fi jucat 15. h3! h6 16. Cf3 cu ideea Ce2 și apoi Cxe3, dar a jucat superficial. Efectuînd mutarea a 26-a Kasparov a uitat să oprească ceasul de control al timpului său de gîndire. Iar adversarul a continuat să gîndească pe timpul lui Kasparov timp de 3 minute. Calmul lui Kasparov, care și-a reparat greșeala, pornind ceasul lui Karpov, dar stegulețul marca deja acuta criză de timp a campionului. Este pentru prima oară, de la meciul Tal — Botvinnik încoace, cînd s-a pierdut la timp o partidă în meciul pentru titlu. Karpov a învins la mutarea a 32-a.

● **Precizări.** După partidă ziaristii au solicitat un interviu arbitrilor întîlnirii, olandezul Gissen cerîndu-i părerea asupra evenimentului crizei de timp. Arbitrul observase greșeala lui Kasparov, dar potrivit regulamentului jocului de șah nu avea voie să intervină. Mutarea se consideră încheiată de-abia după oprirea ceasului și pornirea ceasului adversarului. În cazul în care în acest interval stegulețul cade, partida se consideră pierdută. Regulamentul FIDE recomandă arbitrilor să nu se amestece în joc și să nu atragă atenția jucătorului. Ceea ce este interesant este faptul că regulamentul codexului sovietic este de altă părere. În competițiile interne atît Karpov, cit și Kasparov au fost arbitrați altfel. Ediția a XI-a a codexului afirmă: „Dacă arbitrul a observat că şahistul executînd mutarea nu a oprit ceasul, el trebuie să-i propună acestuia s-o facă“. După această întîmplare Asociația internațională a marilor maeștri a hotărît să propună la Congresul FIDE de la Sevilla din luna noiembrie îmbunătățirea regulamentului potrivit codexului sovietic, care este mult mai logic. ● **Calm aparent.** Partida a treia a fost remiză. Kasparov a îmbunătățit varianta din prima partidă a meciului, a egalat ușor poziția datorită atitudinii de tatonare a lui Karpov, a preluat apoi inițiativa cu un minimal avantaj, dar Karpov a limpezit ușor situația și, cînd blocada era clară, Kasparov a propus remiză.

MARGARETA MUREȘAN ■

Civilizația sportului

Trenul numit... Viena

Toamna noastră fotbalistică a continuat promițător pentru echipele înscrise în cupete europene: două formații sint încă „în cursă“, ambele calificate după comportări excelente. Acum, însă, întreaga atenție a iubitorilor fotbalului se îndreaptă spre Viena, unde, miercuri, „tricolorii“ vor susține ultimul examen al calificărilor europene: meciul cu Austria, meciul nostru, al tuturor românilor care ne iubim reprezentativa națională. Spre binele acestei reprezentative, divergențele existente la un moment dat, exprimate prin unele absențe „de sub tricolor“, s-au aplanat și întreg efectivul convocat de antrenorul naționalei se găsește, la această oră, la datorie.

Nu ne propunem să facem o analiză a selecției. Nu e treaba noastră, mai ales că sentimentele, oricît ar fi de frumoase, sint subiective — și subiectivitatea nu este compatibilă cu civilizația sportului. Sentimentalismul și subiectivitatea au dus la toate neazurile care au marcat, de-a lungul anilor și locurilor, sportul rege. Și nu numai pe acesta!

Ne ducurăm că în fotbalul nostru există, totuși, resurse ca în momentele cruciale, tot românul să se unească în interesul național. E o dovadă de caracter. Cînd ajungi în elita sportului din țara ta trebuie să ai CHARACTER.

Va fi greu la Viena. S-ar putea să mai avem și alți adversari în ajara celor de pe teren. Credem, însă, în capacitatea sportivului român în general, de a se mobiliza cînd e mai greu (exemplele sint foarte numeroase), credem în capacitatea antrenorului echipei naționale de fotbal de a-i aduce pe cei 16 la ora H într-un virf mental (fiindcă de potențialul lor fizic nu ne îndoim) care să-i ducă la acea dăruire inteligentă din recentul meci cu Albania, cînd am constatat iarăși că una din marile calități ale jucătorilor noștri este vocația prieteniei.

Au mai rămas 5 zile. Suficiente pentru unirea tuturor ambțiilor personale într-un singur scop: calificarea la „Euro '88“. Haideți băieți, adunați-vă puterile, uniți-vă inimile, arătați Europei că după România '84 și Steaua '86 poate urma România '88. Nu vă cerem angajamente. În lupta cu sportivii bine pregătiți, ambițioși, puternici (ca și voi) angajamentele pot deveni piedici, motive de crispare. Vă cerem să fiți încrezători în forțele voastre, să fiți prieteni fideli antrenorului naționalei, măcar din considerentul principal că el este singurul deținător al tuturor datelor problemei pe care, așa cum îl știm, le prelucrează lucid și rațional.

Intr-un domeniu — fotbalul — în care „viața“ durează uneori cel mult zece ani, asemenea „trenuri“ nu se scapă. Succes! Ni-meni nu stă cu „pușca“ ațintită asupra voastră. Oricum, simțetei ai noștri și veți rămîne așa, indiferent cum va fi întoarcerea. Victorioși, iubirea noastră vă va încununa.

CRISTIAN ȚOPEȘCU ■

Toată lumea face sport

● Orașul japonez Oita a găzduit recent cea de-a șaptea ediție a cursei de maraton pentru handicapați fizic. 250 de concurenți veniți din 12 țări alergînd clasică distanță de 42,195 km. Organizatorii au alcătuit clasamente pe echipe, primul loc fiind ocupat de formația Canadei, urmată de Suedia și Elveția, dar, fără discuție, și ultimul clasat merită admirația noastră. ● Deținătoarea (încă) a „Cupei campionilor europeni“ la fotbal, F.C. Porto, continuă să-și risipească vedetele, ultima plecare fiind cea a internaționalului algerian Rabah Madjer (28 de ani), care a semnat un contract de trei ani cu Bayern München, începînd din sezonul viitor. Vă amintim, desigur, că Madjer a marcat golul egalizator al finalei „C.C.E.“, în mai, împotriva lui... Bayern München, după care Juary a pecetui infrîngerea vest-germanilor, fructificînd o acțiune a lui, cum altfel? Madjer! ● Iată o performanță demnă de „Guinness Book“: bulgarul Radoslav Nikolov a reușit să parcurgă 31

kilometri și 403 metri menținînd în aer un balon de fotbal, de-a lungul parcursului lovînd mingea, cu piciorul, capul, umerii, genunchiul, de 37300 ori. Artist de circ, Nikolov este un mare pasionat al „sportului rege“, dar în partidele amicale pe care le dispută preferă postul de portar, considerînd, modest, că, în cîmp, nu are o tehnică individuală prea bună... ● Tulburat de „schisma“ marilor cluburi, care s-au împotrivit federației, învins pe toate planurile, fotbalul brazilian își leagă speranțele de apariția unei noi „stele“ de primă mărime, Milton, de la Coritiba, egalul lui Pele, cum a scris presa din Rio de Janeiro. Accias ziaristi salută reparația lui Tele Santana la cirna lui Atletico Mineiro, învingătoare în etapa inaugurabilă în fața lui Flamengo, în care a reintrat Zico. Anul trecut, vă amintim, Tele Santana a declarat că se retrage definitiv din fotbal, după atacurile ziaristilor, dezamăgiți de eliminarea prematură a reprezentativei carioca și paulista din „Cupa Mondială“.

LUCIAN OPREA ■

La centru, Lo Bello jr.

În urma unei decizii de ultim moment a federației italiene de fotbal (și ratificată de U.E.F.A.), arbitrul partidei Austria—România va fi Rosario Lo Bello (care-l înlocuiește pe Paulo Bergamo, desemnat, inițial). Lo Bello jr. s-a născut la 15 septembrie 1950, fiind arbitru în prima ligă italiană de la 18 mai 1975. „Fișa“ arbitrajelor sale din trecutul campionat italian: 11 jocuri arbitrate, 7 câștigate de gazde, 1 egal și 3 câștigate de oas-

peți, 4 penalty-uri acordate și o decizie de eliminare din teren. Înaintea actualului sezon, cariera lui pe plan intern a cuprins: 124 jocuri arbitrate (în prima divizie), 64 victorii ale gazdelor, 43 egale, 17 victorii ale oaspeților, a dictat 46 de penalty-uri și 25 de eliminări. A arbitrat în toamna trecută jocul Galatasary—Universitatea Craiova cînd („te iert, dar nu te uit“, spune ardeleanul) l-a eliminat pe Silviu Lung la cîteva secunde după ce-l arătaș cartonășul galben!

Jocul Austria—România se va disputa pe stadionul „Prater“ din Viena, începînd cu ora 20 (ora locală, 21 — ora noastră), aceeași de la care va începe și la Sevilla partida Spania—Albania.

Miercuri, la Viena, joc decisiv in preliminariile C.E.

Din nou, ca întotdeauna, mult succes, tricolori!

Pentru echipa națională a României, preliminariile campionatului european de fotbal se apropie de punctul culminant. Acesta este chiar ultimul meci din grupă — cel de miercuri, cu Austria, în deplasare. E un trism să repetăm că avem numai varianta victoriei. De altfel, după acel 0-1 cu Spania, echipa noastră națională a fost obligată să joace numai la câștig — lucru deloc neglijabil pentru barometrul psihologic al unei campanii de calificare ce n-a mai permis nici o greșeală, cit de mică, după aceea colectivă, de apărare, care i-a dat ocazia lui Michel să ne marcheze golul înfringerii de la Sevilla. Cit de valoros ar fi fost pentru noi un egal (pe care-l meritam cu prisosință) în acea partidă, rezultă abia din clasamentul actual al grupei: am fi avut 9 puncte și +11 golaveraj, față de 7 puncte și +2 golaveraj în dreptul spaniolilor. Încă o dovadă că în

astfel de preliminarii contează enorm nu numai fiecare punct, ci și fiecare gol înscris sau primit, fiecare ocazie ratată sau fructificată: triumful sportiv a devenit tot mai mult o problemă de randament, de eficiență, de valorificare la maximum a fiecărei șanse ivite pe terenul de joc.

Spunem aceste lucruri pentru că sperăm ca ele să nu aibă numai valoare retroactivă, ci, dimpotrivă, să-și găsească o confirmare benefică în chiar jocul de miercuri, cind echipa noastră va trebui să joace mai pragmatic și mai exact ca oricind, valorificându-și la maximum situațiile de gol și eliminând în totalitate riscurile de a primi gol. Situația actuală din clasamentul grupei este arhicunoscută: România 8 puncte, +10 golaveraj; Spania 8 puncte, +3 golaveraj. Iar calculele (acceptabile pentru noi) pornesc numai de la varianta victoriei asupra

Austriei: dacă vom învinge la un gol diferență, spaniolii le va trebui o victorie la 8 goluri pentru a se califica; dacă noi vom învinge la 2 goluri, spaniolii le va trebui o diferență de 9 goluri ș.a.m.d. (Și asta pentru că la o diferență egală de golaveraj, spaniolii vor avea mai multe goluri înscrise).

Oricit de nebanuite ar fi căile fotbalului (mai ales acelea pe care spaniolii au umblat ca să ajungă la un 12-1 cu Malta, suficient pentru a se duce, datorită golaverajului!, în locul Olandei la un turneu final), Albania nu este o echipă ce poate fi învinsă la o asemenea diferență. Dar, indiferent ce se va întâmpla „acolo”, noi ne uităm mai întâi în grădina noastră, spre stadionul „Prater” din Viena unde trebuie să învingem. Dacă vom izbîndi în acel meci, indiferent la ce scor, vom putea spune că tricolorii și-au făcut datoria, neavînd nimic a le re-

proșa, chiar dacă (prin absurd și nu tocmai, nu-i așa?) spaniolii vor da „atitea” cite le trebuie ca să se califice.

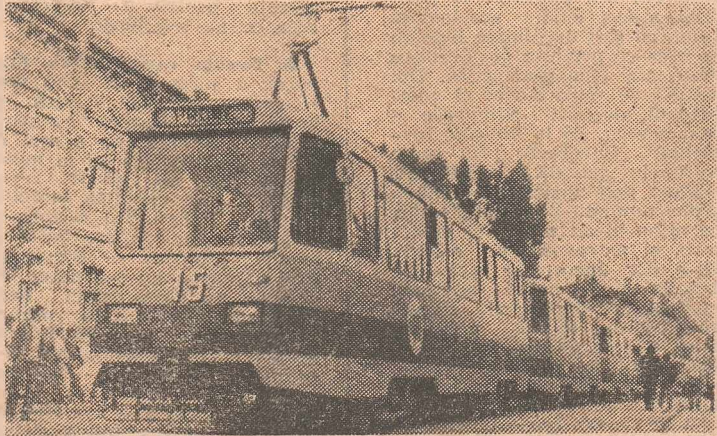
Dincolo de miza lui sportivă, „duplex”-ul Sevilla-Viena are și o imensă miză morală: aceea de a lăsa sportului datorita să-și desemneze cu mijloace sportive învingătorii. În pofida atitor realități care ne contrazic, atitor „ingerințe” care deturneză, din păcate, sportul de la menirea lui inițială, trebuie să avem forța de a crede și a lupta ca succesul sportiv să se tranșeze exclusiv pe terenul de sport. De aceea, gîndurile tricolorilor noștri nu trebuie să fie nici o clipă la „opreliștile”, bănuite sau intuie, ce pot sta în calea calificării lor, ci numai la victorie pe terenul de joc:

Dragi tricolori, aveți șansa unei performanțe care să intre definitiv în istoria fotbalului

nostru, a unui succes care să propulseze fotbalul românesc pe noi culmi de prestigiu internațional! Faceți parte dintr-o promoție de jucători care au scris nu puține pagini de glorie sportivă pe terenurile de fotbal, așa încît conștiința propriei valori vă dă dreptul să abordați cu încredere acest ultim episod al preliminariilor! Avînd această încredere, succesul și calificarea vă vor aparține — spre cinstea voastră și-a întregului fotbal pe care-l reprezentați! Întreaga țară va fi alături de voi — așa cum întreaga Europă fotbalistică va fi cu ochii spre voi —, victoria asupra Austriei arătînd întregii lumi că voi sunteți cei mai buni și cei care meritați calificarea! Vă dorim din toată inima, mult, mult succes!

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Două corespondențe din Cluj-Napoca

Reportaj într-o stație de tramvai

Azi, 10 noiembrie 1987, din stația Clăbucet (Mănăștur) au pornit, în zorii zilei, primele tramvaie spre Platforma industrială Someș-Nord, de pe Bulevardul Muncii, inaugurându-se la Cluj-Napoca prima linie de tramvai, cu o lungime de aproape 15 kilometri. Ea leagă cartierele Mănăștur și Grigorescu, prin zona centrală a municipiului, cu marea platformă industrială a Clujului — Someș-Nord — unde se află Combinatul de utilaj greu, Întreprinderea „Terapia”, „Unirea-II”, „Sinterom”, IMAIA, Facultatea de mecanică, alte unități de cercetare, proiectare și industrializare. Lucrarea s-a realizat într-un timp record, fiind dată în folosință cu două luni mai devreme, ea rezolvînd o problemă vitală în transportul în comun în orașul de reședință al județului.

Cel de-al doilea tronson (Gară — Mănăștur) are următoarele stații: Gara — Crișan — Barițiu — Stadion (facultativ) — România Muncitoare — Calvaria — Minerva — Clăbucet (stația finală).

CONSTANTIN MUSTAȚĂ ■

Finalele campionatului republican de judo feminin

Timp de două zile, în Sala sporturilor din municipiul Cluj-Napoca s-au desfășurat întrecerile care aveau să desemneze campioanele pe anul 1987 la judo feminin. Aflată la prima sa ediție, întrecerile rezervate junioarelor au demonstrat buna pregătire a tinerelor judoka, meciurile lor fiind dominate de execuții tehnice de mare subtilitate, forță și viteză. „Junioarele noastre — ne spunea secretarul Federației Române de judo, profesorul Anton Moraru — au demonstrat prin calitatea jocurilor prestate capacitatea lor de a participa la cele mai dificile confruntări internaționale. Avem convingerea că la Cupa prieteniei din R.P.D. Coreeană nu vor fi puține sportivele care vor urca pe podiumul laureatelor”.

Îată și câștigătoarele locului I și ale tricoului de campioană a României pe anul 1987 la junioare: categoria 48 kg Aurelia Budai (Huedin, Cluj), 52 kg Cristina Covaci (Constructorul, Deva), 56 kg Diana Ciupe (Gloria Arad), 61 kg Gabriela Părățanu (Mine-Energia București), 66 kg Felicia Moisei (C.S.S. Roman), 72 kg Liliana Dumitrache (Viitorul Pitești), iar la categoria plus 72

kg Minodora Nemeș (Muncitorul Reșița).

În paralel s-au desfășurat competițiile din cadrul celei de-a III-a ediții a campionatului republican de judo rezervat seniorilor. „Am avut posibilitatea — a ținut să precizeze antrenorul lotului nostru reprezentativ, profesor Gheorghe Dumbravă — să asistăm la meciuri de mare spectaculozitate, fetele noastre fiind capabile să domine apropiatele întreceri balcanice care se vor desfășura în Grecia”. Așadar, ocupantele locului I la seniori sînt în ordine categoriilor Iuliana Anca (Metalul Filipeștii de Pădure), Gabriela Alistar (C.S.M. Bor-

zești), Ana Scrobotă (Constructorul Alba), Angela Moldovan (Pionierul Bistrița), Frăsinica Buzdugan (Termistul București), Tatiana Pintilie (Vagonul Arad) și Leonora Vizitiu (A.S. Gheorghe Gheorghiu-Dej).

Să consemnăm în finalul acestei relatări excelența comportare a corpului de arbitri, conduși de internaționalul Ilie Papa precum și buna organizare a întrecerilor asigurată de C.J.E.F.S. Cluj-Napoca.

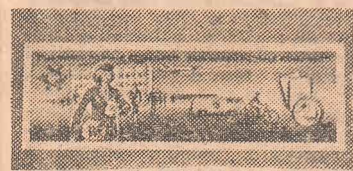
RADU VIDA ■

Fotografii de NICOLAE PETCU ■

Expoziție filatelică

Filiala A.F.R. București, cu sprijinul Asociației Filateliștilor din România și a Direcției Generale a Poștelor și Telecomunicațiilor, organizează expoziția filatelică republicană „Ziua mărcii poștale românești”, ediția 1987, dedicată Conferinței Naționale a partidului și celei de-a 40-a aniversări a proclamării Republicii.

Venissajul expoziției va avea loc la Muzeul de Artă al R.S.R. în ziua de 14 noiembrie, ora 12. Vor fi prezentate numeroase exponate desfășurate pe circa 400 de panouri.

Expoziția rămîne deschisă pînă în ziua de 21 noiembrie și poate fi vizitată între orele 10-18.

Foarte curînd, computerul ne va ajuta să stăm cit mai puțin cu mașina la stop. Mîntea lui limpede și rapidă va ordona informațiile primite de la miile de subalterni electronici aflați pe străzile Bucureștiului, făcînd circulația mai fluentă, mai economică. Cine a pus calculatorul Coral la treabă transformîndu-l într-un veritabil dispecer al traficului rutier al Capitalei? Un colectiv de specialiști ingenioși de la Centrul de Calcul al C.I.E.A., întreprinderea Automatica, serviciul Circulație al I.G.M., Proiect-București și Administrația Domeniului Public, care au pus la punct o întreagă ierarhie de echipamente ce va optimiza curgera fluviului de autoturisme pe bulevarde, făcînd și din acest punct de vedere orașul mai modern, cu aerul unei metropole de sfîrșit al secolului XX. În asfaltul multor străzi s-au plantat deja sesizoare care contorizează numărul de mașini ce se îndreaptă spre o intersecție. Aflați la volan, nici nu știm că o serie de traductoare „indiscrete” ne semnalează trecerea și o comunică unui automat de dirijare

aflat în vecinătatea semaforului. Acest agent de circulație cu circuite integrate dilată sau comprimă durata culorii verzi sau roșii în funcție de frecvența autoturismelor. Nu vom mai aștepta la stop bară-n bară cînd din direcția cealaltă nu apare

Agentul de circulație cu tranzistori

nici un vehicul, căci noul sistem are grijă să comute imediat pe liber. După cum, rar vom mai ieși dintr-o intersecție după mai multe reprize de roșu, ci vom trece, cum se spune, dintr-una. Toate aceste aparaturi de pe o arteră „ascultă” de un automat șef care reglează unda verde, dar nu simplist, după criteriul timp, ci conform unui program deștept ce ține seama de intensitatea circulației, viteze, distanțe. Un alt automat de legătură sincronizează undele verzi pe

3-4 artere confluente. Peste toate aceste aparate veghează creierul computerului care le coordonează și le modifică ciclurile în funcție de afliuența spre platformele industriale din orele dimineții sau spre cartierele de locuințe către prînz. În plus, el este informat în orice moment și de starea lor de sănătate. Întreaga rețea este în fața de punere în funcțiune. Experimentarea sistemului pe șoseaua Ștefan cel Mare, strada Eminescu și piața Galați a primit nota zece. Cîștigul nu este numai de timp, ci și de benzină. „Se estimează prin această regularizare a circulației o economie de minimum 2 la sută la consumul de combustibil care va amortiza investiția în mai puțin de doi ani”, ne relatează inginerul Adrian Vulcan. Într-adevăr, calculatorul simte cel mai prompt pulsul circulației și poate lua deciziile cele mai rapide în funcție de situația de ansamblu. Așteptăm să-i simțim prezența pe cit mai multe străzi.

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

Casă de comenzi

Abonamentul pentru iarnă, cu unitățile aprozar este iar în funcțiune. Acolo sînt cămășile noastre sigure pentru iarnă. Nu are rost, dacă nu avem spații corespunzătoare, să ne încărcăm apartamentele cu lazi de cartofi, să acoperim ceapa pe balcoane ca să nu degere, să ne enervăm căutînd locuri pentru borcanele cu murături.

Abonamentul cu aprozarul de lîngă casa noastră a intrat în vigoare din 5 noiembrie. Procedul e simplu. Completăm o fișă cu numele, adresa și necesarul pentru o lună.

Iar din 1 decembrie vom forma un număr de telefon, ca la orice casă de comenzi, și vom primi legume, fructe, aduse cu coșul pînă la ușa apartamentului nostru.

Sîntem în măsură să vă anunțăm primele case de comenzi pentru legume și fructe din: Big Berceci, Delfinului, Calea Victoriei 11, Piața 1 Mai.

CARMEN DUMITRESCU ■